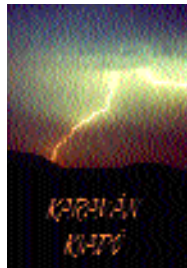

Czanik Csaba Árpád

Túl életem és halálom

© Czanik Csaba Árpád, 2002

ISBN 963 00 9686 2

KARAVÁN KIADÓ

Kiadásért felel: Czanik Csaba Árpád
Felelős szerkesztő: Sipos Anikó

Bevezető

Nem kell hinni a reinkarnáció létében. Az egy állapot, amely hittől függetlenül létezik. A hit ereje által felszínre került felismerés csak rávezet a jelentőségére és a benne rejlő változások lényegére. Hittől függetlenül minden ember életében vannak jelek, melyek utalnak vagy rávilágítanak az újjászületés körforgására.

A Karma útjelzőként szolgál, hogy a fejlődő tudat egyre több lehetőséget kapjon, hogy el tudja érni a saját egyensúlyának a felszabadítását. Minden fejlődő értelemnek, mely nyilvánuljon meg a lét bármilyen formájában, végtelen ideje van arra vonatkozólag, hogy megjelje saját vívódásaiból kivezető utat. Nem az a cél vagy meggyőződéses irány, hogy az értelem elérjen egy általa kitűzött és elképzelt idea állapotot. Nem az idea a fontos, sokkal inkább az ideák feletti állapot felismerése, és annak a tudatnak az értése ad megnyugvást, mikor a tudat érzi, hogy ez az állapot valójában mindig is benne volt, csak fel kell magában szabadítania. Így érzi meg, hogy nem az elképzélések vagy épp beképzeltégek a fontosak. Hanem az az erő, melyből az illúziók képesek kibontakozni.

Valahogy úgy, mint amikor a háborgó tenger hullámtarajaiból egy-egy tengervízcsepp a nagy lendület hatására elindul az ég felé. (Igaz, rövid és rögzös útja nem tart sokáig, mert erejét veszítve, fáradtan visszahull a nagy vízbe.)

A karma és a reinkarnáció valójában a csepp

és a tenger játéka. Mindig elindul egy csepp, hogy saját álmait valóságnak véelve megteremtse belső idea világát, melyért szinte bármire képes, és vakon tud hinni az általa elképzelt idea valóságszerűségében.

De szerencsére ez jó dolog, mert így ismeri fel a vissza(térés)zuhanás által, hogy csak akkor tudja felszabadítani a benne rejlő óceánt, ha érzi, hogy nincs különbség egy csepp vagy az óceán között. Mivel mind a kettő Egy és ugyanaz!

Mindenki naponta cseppé válik, és minden pillanatban keresi a saját idea világát. Azt a világot, ami emlékezteti a hajdan volt óceán létére. Ez így természetes. Mindenkinek végtelen ideje van, hogy érezze, az óceán ő maga.

Klára és Tihamér története is a cseppekké fakult ideák és a tiszta óceán állapota között bolyong, keresve saját lelki békéjüket, mely mindennapi tragédiák hosszú sorából áll. De érzi, hogy a létük legfontosabb része nem az ideák keresése, hanem az, hogy megőrizni méltóságukat, és törekedni arra, hogy mindig, minden körülményben tudjanak levegőt venni. Kis apró sóhajokat orron be, szájon ki, és közben csak haladni az úton.

Mert ha feladják a levegővétel folyamatosságát, rádöbbenek, hogy semmi nem változott! Csak egyik létformából átkerültek egy másikba, és kicsit elbeszélgettek velük. . . az életről. . . az élni akarásról. . . a lélekről. . . és még pár apró dologról. Mint például. . . a méltóságról. . . a szépségről. . . és nem utolsó sorban. . . a szabadságról.

Első fejezet

Kovács Klára fiatal, 22 éves lány. Szüleivel él együtt, és élete minden pillanatát azoknak a családi törvényeknek a betartása tartja fenn, amelyeket szülei sugalmaznak feléje.

Történetünk kezdetén, egy őszi reggelen, amikor álmosan csúszott be a napfény a ködös, deres fák közé, ott állt az ablakban, nézte a tájat, s közben azon elmélkedett, milyen jó lenne, ha valaki átölelné. Még soha nem volt igazából szerelmes, még soha nem érzett semmilyen fékezhetetlen vágyat senki iránt.

Mindig azt a sugalmazást kapta szüleitől, hogy a szerelem, az valamiféle olyan dolog, ami csak megrontja az emberek életét, fájdalmakat okoz és keserűséget. A szülei arra nevelték, hogy az életben sokkal inkább az kell a boldogsághoz, hogy az ember a józan eszét, a racionalitását használja, és a saját érdekeit tartsa szem előtt.

Ahogy ott állt az ablak előtt és nézte a fák közé kúszó napfényt, visszagondolt az éjszakájára. Eszébe jutott, hogy arról álmodozott, milyen jó lenne ha valaki hozzáérne, simogatná testét, de nem tudta elképzelni, hogy ez milyen érzést okoz, milyen lelki-állapotot. Nem tudta elképzelni a szerelem okozta vakságot, révületet, hisz mindig visszacsengtek szülei gondolatai: “Csak önerejéből tud boldogulni az életben, és nem azok a legfontosabbak az ember életében, hogy mit érez, hanem mit tud felmutatni a világ felé. Hisz a világ csak azokat az embereket ismeri el, akik be tudják bizonyítani a világnak életképességüket.”

Megnyilvánultak persze azok a gondolatok is, amelyek minden emberben eredendően benne vannak. Törekvés a boldogságra, a szerelemre, a belső békére, de valahogy ezeknek a gondolatoknak a kivitelezését soha nem látta és soha nem tapasztalta meg szüleinél. Néha volt olyan érzése, hogy szülei valójában valami láthatatlan kötelék rabságában élnek, és ez a külvilág számára való megnyilvánulás fogsága. Úgy gondolta, hogy az életét, amit a szüleitől kapott ajándékba, az valamilyen fordulópont a lelkének.

Sokszor réveteg pillanataiban, magányában azon elmélkedett, hogy vajon miért született ő erre a világra. Barátaival, ismerőseivel gyakran elmélkedett ezen, hogy kinek mi a dolga az életben, de soha nem találtak rá semmilyen magyarázatot. Igaz, baráti társasága, akik tartották vele a kapcsolatot és akikkel ő is barátkozott, azok mind hasonló módon gondolkodtak.

Néha, mikor közösen elmentek egy-egy kirándulásra, soha nem arról folyt a beszélgetés, hogy milyen szép a táj, és hogy milyen jó órákig üldögélni egy vén diófa alatt, s csak hallgatni a csendet, hanem mindig arról folyt a beszélgetés, hogy ki milyen érdeket tud felmutatni, ki milyen gazdasági kapcsolódásokban tud részt venni.

Úgy érezték, hogyha ezek a témák nem lennének, akkor elveszett emberek lennének a világban, és fontos volt a számukra, hogy ezt az elveszettséget ne érezzék. Jellemző volt rájuk egyfajta érzelmi magány, egyfajta érzelmi kitaszítottság, de nem a külvilág taszította ki őket, hanem ők saját maguktól vonták meg

ezeket a dolgokat, mivel menekültek attól a szótól, hogy tiszta érzélem.

Klára visszaemlékezett anyai nagymamája temetésére, amikor szülei már a temetésre való utazáskor azon elmélkedtek, hogy az örökséget mi módon és hogyan kell majd elosztani. Ez természetesen megrázta és felháborította őt. Próbálták ott az autóban tárgyilagosan, szinte hideg fejjel végigmérni, hogy az örökségből ki milyen részt kapjon, attól függően, hogy miként viszonyult a nagyszülőkhöz. Nem igazán vették figyelembe azt, hogy a nagyszülőknek mi volt a kívánsága. Azt sokkal fontosabbnak tartották, hogy ők a saját érdekeik alapján döntenek el mindent.

Ezen a reggelen Klára úgy érezte, hogy valahogy más lett a világ. Mintha kinyílt volna, mintha a reggeli fagyos dére és a kék ég között létrejött volna valami szövetség, amelynek az lenne a célja, hogy bemutassa neki, milyen az igazi élet. Nem értette és nem is érezte, egyszerűen csak csodálta, ahogy a napfény siklik a jégen, a déren, a hajnali párában be a fák közé. Ahogy siklott, minden egyre ragyogóbb lett a nyomában. Klárát belülről valami eufórikus öröm kezdte körüljárni, de nem igazán tudta átengedni magát neki. Voltak pillanatok, amikor képes lett volna örülni, és csak úgy felkiáltani az égre, nevetni hangosan, de voltak pillanatok, amikor ez az öröm alábbhagyott, és azokban a pillanatokban elkezdett azon gondolkodni, hogy vajon mi az, amire a szülei őt szánták. Még soha nem került szóba a jövője, hogy esetleg férjhez kellene mennie. Soha nem

került szóba, hogy valahova el kellene mennie dolgozni, igaz, még tanult, és tanulmányaiból még hátra volt egypár év. Úgy érezte, hogy ezek az idők nem tartanak örökké, és nemsokára eljön az életbe lépés komoly pillanata. Ezeket a pillanatokot már most el kellene kezdeni felépíteni, hogy ne maradjon az utolsó percekre, hanem lassan, átláthatóan bontakozzon ki saját akarata, saját életstílusa.

Ilyenkor mindig megrettent, nem hallotta a szülei hangját, csak látta maga előtt az arcukat, és mindig félt attól, hogy kibontakoztassa saját elképzelését és vágyát. Már gyermekkorában is csak azokkal a játékokkal játszott, amit a szülei megvettek neki. Soha nem fordult elő az, hogy esetleg ő választott volna. A legtöbbször, amikor ajándékot kapott, nem azokat kapta, amelyeket ő szeretett volna, hanem azokat, amelyekről a szülei úgy gondolták, hogy az ő számára ezekkel a játékokkal célszerű játszani. Ezek között a játékok között most már így utólag feltűnt neki, hogy szinte minden egyes játék a szülei kívánságát, vágyát fejezte ki, és soha nem az volt fontos, hogy ő jól érezze magát.

Az idő előrehaladtával, ahogy iskolába ment, majd egyetemre, rájött, hogy valójában ő csak szülei álmát valósította meg, hisz azzal, hogy jogi pályára ment, lemondott saját elképzeléséről, igaz, ezt soha senkivel nem is osztotta meg. Mindig, amikor a szülei megkérdezték tőle, hogy mi szeretne lenni, halkan és szerényen csak annyit mondott, hogy az, amivel nekik örömet tudna okozni. Persze volt egy titkos vágya, s mindig arról álmodozott,

hogy egyszer majd tanítani fog, de tudta azokból az elszólásokból, beszélgetésekből, mikor a szüleinél a pályaválasztásra került a sor, hogy tanárnak lenni nem érdemes, mert azzal nem lehet pénzt keresni, nem lehet jól élni. Sokkal egyszerűbb lesz, hogyha valamilyen jogi pályára megy, sima ügyvéd lesz belőle, hisz azzal a munkával nagyon sok pénzt tud keresni, és akkor megbecsült tagja lesz a társadalomnak.

Így 22 évesen, ahogy ott állt a napfényben és nézte a fák között kígyózó napsugarat, úgy érezte, hogy talán az életben van valami más is, ami sokkal fontosabb, mint az, hogy az ember megfeleljen a világ elvárásainak. Úgy érezte, hogy talán ezek a dolgok azok, amelyek az emberi életnek értelmet adnak, de csak nagyon halkán gondolt ezekre a dolgokra. Félt, hogy gondolatai kiülnek az arcára, s a szülei meglátják. Nem akart nekik fájdalmat okozni, nagyon mélyen kötődött hozzájuk. Igaz, nem is volt más választása.

Szülei gyerekkorától fogva meghatározták neki, hogy kikkel barátkozhat és kikkel nem. Sőt, azt is meghatározták, hogy a barátaik közül kiket engedhet fel a lakásra, mint játszópajtás kik mehetnek fel, kikhez mehet el ő játszani, és kikkel játszhat csak lenni az utcán. Ezek ilyen baráti kategóriák voltak, melynek az volt a lényege, hogy a szülők egymás közt milyen érdekviszonyt tudnak kiépíteni, s ennek érdekében használták fel a gyerekeket. Persze ezt a gyerekek nem nagyon látták, bár nem is nagyon értették.

A szülők szándékosan és tudatosan kiépítettek a gyerekek között egy hierarchiarendszert, és szinte belesulykolva a gyerekekbe ennek a rendszernek a létét, lényegét, meghatározták, hogy ki melyik gyerekkel, hogyan és hol játszhat. De ami a lényeg, abba is próbáltak beleszólni nagyon sok esetben, hogy az iskolában ki üljön mellette, előtte, mögötte, hogy milyen környezet vegye körül.

Persze Klára ezeket a dolgokat akkor nem vette észre, úgy gondolta, hogy ez a tanárainak a besztása volt. Csak sok évvel később derült ki, hogy minden iskolakezdekéskor a szülei bementek az iskolába, és elbeszélgettek az iskolaigazgatóval. Gyakran meghívták kávézni, és kiderült, hogy az ilyen kávézások alkalmával szokták eldönteni, hogy kik lesznek a padtársai. Szülei a kisvárosban, ahol laktak, megbecsült tagnak számítottak a közösségben, nagyon sokat dolgoztak, a külvilág ezt látta és érzekelte. Foglalkozásukban mind a ketten nagyon nagy sikereket értek el.

Klára, ahogy ott állt a fák között kígyózó napfényben, úgy érezte, hogy a világ valami titkos szövetséget készített ellene, és gondolataiban elkezdett nevetni, hogy a világon minden irányítható. Megtanulta szüleitől, hogy minden megfogható és vélhető abból, ami az emberi lét számára lényeges. Nincsenek olyanok, hogy mérhetetlen vagy megfoghatatlan, nincs olyan, hogy érzelem, nincs olyan, hogy szerelem, hisz ezek mind csak valami kóros állapotai a léleknek, az elmének. Sőt, gyakran azt is kérdőre vonták, hogy egyáltalán a lélek létezik-e.

Minden évben egyetlen egyszer mentek el templomba, ez karácsony éjjelén, a szokásos éjjeli mise volt.

Klára már fiatalon rájött arra, hogy ezt is csak azért teszik a szülei, hogy a közösség, a város polgárai szemében úgy nyilvánuljanak meg, mint hívó emberek, amit valójában csak azért tettek, hogy végigmérjék, hogy a városka hogy fejlődik, milyen új emberek érkeztek, és a régiek közül kik mentek el.

Ahogy ott állt az ablak előtt, úgy érezte, hogy a világ valamit forral ellene, hogy a napfény és a kék ég valami szövetségre lépett, amit ő nem értett, nem érzett. Csak egy dologban volt biztos, hogy valami olyan dolog készül, amit még soha nem tapasztalt meg. Lelke mélyén megmozdult valami, s egyre intenzívebben tört a felszínre valami ismeretlen érzés, s ez talán a szabadság iránti vágy volt. De ettől a szótól, ettől az érzéstől félt a legjobban. Úgy érezte, hogy a szülei nélkül nem tud boldogulni, hogy a szabadság az ő számára az jelenti, hogy a szüleivel való viszonyát úgy tartja fenn, ahogy azt ők elvárják tőle. Ezáltal ellentmondásba került saját belső érzésvilágával, de ezeket próbálta legyőzni, próbálta másként definiálni. Elég akaratos és értelmes volt ahhoz, hogy el tudja ezeket úgy fogadni, hogy ez biztos a fiatalság egyik változásának a jele, korának egyik állapota. Ebben a környezetben és ebben az életfilozófiában telt kora ifjúsága, melynek legmeghatározóbb tényezője az volt, hogy mindenben a szülei, a környezet és a vele járó társadalmi elvárásoknak egyaránt meg kellett felelnie.

22 éves volt, fiatal, életerős, vidám, de most itt, ebben a napfényben döbbsent rá arra, hogy még életében egyetlen egyszer sem nevetett önfeledten, egyetlen egyszer sem bocsátkozott kalandba az élet dolgaival. Egyikben sem volt része még, hisz mindig tanult, és akárhová el kellett mennie, akár osztálykirándulásra, vagy nyaranta előforduló baráti kirándulásokra, szinte mindenről, ami a kirándulásokon történt, el kellett számolnia szüleinek. Persze szülei ezt mindig ügyesen csinálták, mert soha nem erőltették a dolgot, csak finoman, különféle praktikákkal rávezették arra, hogy meséljen.

Itt, ebben a napfényes pillanatban döbbsent rá arra, hogy az életében mindig az történt, amit a szülei akartak, és soha életében egyetlen egyszer sem fordult még elő az, hogy az történt volna, amit ő szeretett volna megvalósítani. Lázadni próbált, de újra látta maga előtt szülei képét. Úgy gondolta, hogy ez a lázadás is a korával jár, így idővel biztos ki fogja heverni, elmúlik beteges lázongása és ismét nyugodt és kiegyensúlyozott lesz, és akkor jön majd az az állapot, ami a boldog felnőttkorhoz kell. Persze elképzelése sem volt arról, hogy ez az állapot, ez valami más, hogy az életet meghatározni nem lehet. Elképzelése sem volt arról, hogy az életnek vannak bizonyos belső törvényszerűségei, amelyeket, ha az ember felismer, akkor egy teljes, nyugodt életet tud élni, és ha nem ismeri fel, akkor csak mások elvárásainak tesz eleget. Rá kellett volna már ébrednie évekkor ezelőtt, hogy a szabadság nem csak abból áll, hogy az emberek egymással szembeni elvárásainak

felelnek meg, hanem abból is, hogy saját maga kiteljesedését tudja megvalósítani. Rá kellett volna jönnie, hogy a szabadság nem azt jelenti, hogy az emberek elkülönülnek egymástól, hanem pont az ellenkezőjét, közel kerülnek egymáshoz, csupáncsak azért, mert ember, mert minden ember egy lelki lény.

Szülei úgy gondolták, hogy valójában szabadok, s őt is szabadon nevelték azzal, hogy meghatározott elkülönülési formákat hoztak létre embercsoportok és ideológiák között. Az nem szabadság volt, hanem valójában saját belső törvényeik, hogy a fájdalmak és a félelmek elől meneküljenek, hogy a világnak azt az arcát éljék meg, amit ők látni szeretnének, és próbálták Klárát ugyanerre a szabadságképre nevelni. Szülei úgy érezték, hogy ez az állapot már sikerült, hisz felnőtt a lányuk, csak egy dologra nem számítottak, erre a kora őszi hajnalra, amikor Klára ott áll az ablak előtt, és a fák között kígyózó napsugár titkos lázadásra hívja.

Klára úgy érezte, hogy nem lesz partnere ennek a lázadásnak. Egy-két pillanatig elmerengett még a csodálatos színeken, formákon, ahogy a dér hullott a fákról. Elmosolyodott rajtuk, de aztán a következő percben megmagyarázta magának, hogy ez valójában a természet törvényszerű folyamata, és nincs ebben semmi rendkívüli, semmi csodálnivaló, hisz az évszakoknak meg van a maga rendje, természetessége, előre kiszámíthatósága. Ha ezt figyelembe vesszük, akkor valójában semmi rendkívüli, gyönyörű és csodálatos nincsen benne. Ő mégis ellent-

mondásba került saját magával. Érezte, hogy a látvány csodálattal tölti el, de nem értette, hogy ez miért okoz a számára egyfajta halk eufóriát, miért okoz számára egyfajta felszabadulást.

Voltak pillanatok, amikor átvillant elméjén egy gondolat, hogy milyen lenne mezítláb futni a deres fényű, kora őszi hajnalban, de eszébe jutott, hogy meg fog fájni, és el is felejtette ezeket a bohókás pillanatokat. De valahol lelke mélyén megmaradt a kísérletező, valahol lelke mélyén ott maradt a vágyakozó, valahol a lelke mélyén ott maradt egy kicsi kaland, de Klára erről nem akart tudomást venni.

Nem tudta elfelejteni, nem tudta bezárni elméje titkos kamrájába, nem tudott vele semmit sem csinálni, de próbálta úgy nézni a világot, hogy ezek a gondolatok már nem léteznek. De az érzést, amit a fák között kígyózó és suhanó napsugár okozott, nem tudta félretenni. Valami belső csoda történt, amivel ő most találkozott először, és nem értette, hogy szülei erről miért nem meséltek neki, miért nem készítették fel rá. Úgy gondolta, hogyha nem érti, akkor nem is kell vele foglalkoznia, hisz minden, ami lényeges az életben, azt a szüleitől már megtanulta. Minden, ami számít, azt már tudja, minden, ami kell ahhoz, hogy sikeres és boldog ügyvéd legyen, sikeres és boldog felnőtt, azt már mind megtanulta.

Néha érezte, hogy talán lehet, hogy valami másról szól ez az élet, de úgy érezte, hogy ebben a valami másban nincsenek benne azok a dolgok, amelyeket tanult. Ebben az ismeretlen világban nin-

csenek benne azok az érzéshullámok, amelyeket minden ember valahol átél, amikor nézi, ahogy a napfény végigsimítja a világot. Ettől az ismeretlenségtől kicsit feszült és ideges lett. Úgy érezte, hogy talán ez valami rossz dolog, csak úgy csodálni a világot. Úgy érezte, hogy ez az ismeretlenség nem része annak a világnak, amit az ember alkotott. Úgy érezte, hogy ezt az ismeretlenséget ki kell kerülnie, mert különben óriási ellentmondások sorozatába kerül, és így nem tudja teljesíteni szülei elvárásait.

Nem tudta mennyi ideig állt ott az ablak előtt, egy percig vagy ezer évig. Talán lehet, hogy egy egész végtelen idő hullámozott el a feje fölött, körülötte, benne és mellette. Amikor hirtelen megfordult és szobájára nézett, úgy érezte, hogy egy teljesen új, ismeretlen világban van. Egy pillanatra olyan érzése támadt, hogy nem tudta eldönteni, mit is keres abban a szobában, hisz minden olyan ismeretlennek és távolinak tűnt, minden olyan megfoghatatlan homályt sugárzott körülötte. Pedig szerette azt a szobát nagyon - az egyetlen dolog, amihez érzelmi szálak fűzték. A gyerekkora volt benne, hisz itt élte le egész eddigi 22 évét, de valahogy ez a titkos menedék is elvesztette jelentőségét, hisz a bútorokban, a játékokban, a könyvekben mindenhol azok a dolgok köszöntek rá vissza, ami a szülei által felépített világképet sugározta.

Klára egy pillanatra kiáltani, üvölni szeretett volna, de nem tudta megtenni, csak egy halk, torz mosolyra futotta erejéből, és csak annyit mondott maga elé nézve, ahogy belépett a szobába, hogy

talán mégiscsak a napfénynek van igaza, hisz az előbb megsúgta: az élet csupa fény, pompa, ragyogás, csak észre kell venni.

- Nem értem, hogy eddig miért nem vettem észre?

Majd ránézett a falra, szülei képére, és csak annyit mondott:

- Ti biztos észrevettétek ezt, és biztos meg is akartátok nekem tanítani, de valahogy az, amit tőletek tanultam, az nem egyezik azzal, amit az imént láttam, ahogy a fák között a napfény sétál, ahogy a déren ezerszínű pompával szétszóródik a napsugár, ahogy a szellő megborzolja a fák lombjait. Ti valami másról beszéltek, s nem tudom eldönteni, képtelen vagyok eldönteni, hogy melyik a jó. Az is jó, amit ti mondotok, hisz attól a világnak sikeres és megbecsült személyisége leszek, meglesz mindenem, míg a másik, az csupa öröm, dal s ragyogás, de lehet, hogy magányos kitaszítottság, és sírás, de lehet, hogy egész életemben menekülnöm kell saját magam elől. Úgy érzem ebben a világban nincs helyem, és nem erre a világra való vagyok.

Míg gondolatai kavartak, néha úgy érezte sírás szorítja össze a torkát. De megmosolyogta magát, hisz nincs miért sírnia, csak elmélkedik, mert sok ráérő ideje van, és senki nincs a közelében, aki le tudná kötni figyelmét. Majd átsuhant rajta egy érzés, hogy gyengeség mástól várni a megoldást saját bajaira, sokkal nagyobb méltóság a számára, ha maga néz szembe saját vívódásaival.

Most tört ki rajta a sírás, zokogott, remegtek a

vállai. Első könnycseppeknél még visszatartotta, de feladta az erőfeszítést, és hagyta, hogy megtörténjen a benne rejlő feszültség elszabadulása. Hirtelen és váratlanul hagyta abba. Megkönnyebbült, és nehezen tudta kinyitni szemeit, a sok dörzsölés kicsit összekeverte a szempilláit. Ezen elnevette magát, és arra gondolt, hogy még a sírásba is belekeveredik, mert csomót köt a szempilláira.

- Azt még nem tudom, hogy hogyan akarok élni, de azt igen, hogy milyen módon - mondta ki hangosan, és az elhatározottság maszkjával az arcán úgy érezte, felkészült az életre.

Második fejezet

Már hajnalodott kint, mikor Klára felébredt. Még magában hordozta az elmúlt napok feszültségeit, lelkében egyre nagyobb vibrációt érzett. Ahogy kinézett az ablakon, látta, hogy sűrű színborul a tájra, és gondolatok nélkül, fásultan, kábán csak feküdt az ágyban. Ahogy kidugta a lábát a takaró alól és megcsapta a szoba hűvös, kellemes légköre, egy pillanatra felébredt benne egy gondolat, és mosoly ült arcára. Úgy érezte, hogy ezt a gondolatot meg kell ragadnia, bár sejtette, hogy ezzel óriási ellentmondásba kerül szüleivel, barátaival, ismerőseivel, környezete szinte minden tagjával. Felült az ágyra és csak annyit mondott halkán maga elé:

- Igen, megteszem, el fogok költözni.

Mikor felkelt, felöltözött és lement a nappaliba, szülei már várták, itták a szokásos kávéjukat. Édesanyja hangosan beszélgetett apjával a világban zajló eseményekről, és arról, hogy új tervet kellene készíteni a nyaralásról, mivel a világban zajló politikai események megváltoztatták nyaralási programjukat. Így egyre jobban látszott Klára szemében, hogy valójában szüleinek a legnagyobb gondja most az, hogy hogyan tudnák kellemesebben és könnyedebben eltölteni a nyaralást.

Ahogy hallgatta a beszélgetést és itta a kávéját, elgondolkodott azon, hogy valójában a szüleinek legfontosabb problémája az, hogy nem képesek túllépni az általuk elképzelt és idealizált vilá-

gon, és bele se gondolnak abba, hogy a világban máshol élő emberek milyen feszültségekben és milyen élethelyzetekben élnek.

Hirtelen erős gyomorgörcsöt érzett, kávéját letette az asztalra. A csésze még félig volt. Felállt, és egy halk köszönéssel kiment az ajtón. Hátra se nézett, fogta az autójának a kulcsát, kabátját, kistáskáját, és már ment is volna kifelé, mikor hallotta háta mögött szülei hangját.

- Hát te hova mész?

Nem válaszolt semmit, csak ment tovább, és szinte, mintha magában beszélne, csak annyit mondott:

- Megyek, megkeresem az életemet.

Ahogy haladt az autó felé, még háta mögött hallotta a szülei hangját, de már nem foglalkozott semmivel, ment előre és érezte, hogy gondolatai, érzései, belső világa egyre nagyobb ellentmondásokba keveredik, és egyre nagyobb fásultságot és idegfeszültséget érez magában. Beült az autóba és lendületesen, gyorsan hajtott ki a kocsifeljáróból az utca forgatagába. A visszapillantó tükörbe belenézve látta, hogy a szülei kint állnak házuk ajtajában, és valami furcsa, nyomasztó, magányos érzés öntötte el.

Amikor szülei visszamentek a házba, egy darabig csak ültek a terített asztalnál csendesen, szótlánul. Réveteg pillanataikban hol egymást nézték, hol az asztalt, hol az ablakon néztek ki, próbáltak mosolyt csalni arcukra, de az egyre növekvő feszültségen apró pótcselekvéseik sem segítettek. Vá-

ratlanul és szinte robbanásként tört meg a feszültségekkel terhes csend, mikor az apja alig hallhatóan, de mégis erőteljesen, szinte mint egy robbanás előtt álló vulkán vágta az anyja fejéhez:

- Ez mind a te hibád, ez mind a te nevelésed eredménye!

Az asszony csak ült, egyre erősödött benne a sírás kényszere, majd csak annyit mondott:

- Hiszen mi mindent megadtunk neki. Nem tudom, hogy hol rontottuk el, hisz soha nem csinált ilyet, soha nem fordított hátat, s mindig olyan kedves és aranyos volt, nem tudom elképzelni, hogy mi történt. De hogy valami nagy baj van, az biztos. Hisz akárhogy belegondolok, egész életében mindent megkapott, sőt talán az volt a baj, hogy még kérnie sem kellett. Elég volt, ha csak egyszer megemlégett valamit, hogy mit szeretne, s máris megkapta. Nem biztos, hogy igazad van, hogy csak én vagyok a hibás, hisz te is éppúgy megadtál neki mindent - majd elkezdett sírni, és hosszú perceként zokogott.

Az apja nem válaszolt, felállt az asztaltól, odament a nappali ablakához, kinézett az utcára, nézte a város forgatagát, és úgy zárta le feleségével a beszélgetést, hogy a válla fölött hátraszólva, mint egy kérdés fűzte az előbbi gondolatsort.

- Nem tudom milyen világban élünk, nem tudom milyen emberek vannak itt, nem tudom, hogy kinek mi jár a fejében. Lehet, hogy mi is hibáztunk, lehet, hogy mi is elrontottunk valamit, de hogy tudnánk helyrehozni? Egyáltalán ezt helyre

lehetne hozni? - majd néma, terhes csend borult a házra, ahogy ott álltak magányosan.

Klára, ahogy egyre haladt a város forgatagában és nézte az embereket, ahogy megállt a közlekedési lámpáknál, szinte úgy érezte, hogy egy alagútban vagy egy csőben van, amit szürke, opálos szín alkot. Úgy érezte, hogy a világot alkotó ember-tömeg tőle fényévekre van, és csak valami káprázat vagy illúzió hatására látja őket. Próbálta gondolatainak fonalát elterelni és megnyugtatni magát. Hol bekapcsolta a rádiót, hol kikapcsolta, de valahogy a rádióból áradó világ nem tudta megnyugtatni. Ahogy haladt a város forgatagában, egyre jobban erősítette magában azt az érzést, hogy a saját szabadságát kell felépítenie, a saját életét kell felismernie, s úgy érezte, hogy mindent meg kell ennek érdekében tennie. Egyre jobban erősödött benne az érzés, hogy külön, önálló életét kell felépítenie. Egyre vidámabbnak és felszabadultabbnak érezte magát, ahogy a gondolat növekedett benne. Az első nagy parkolónál megállt és gyalog indult tovább. Ahogy sétált a város forgatagában, meglátott egy újságosbódét. Megállt, s egy apróhirdetésekkel foglalkozó újságot vett. Kinézett magának egy oldalt, ami albérletek keresésére volt specializálva. Az újságot, szinte mint talált kincset tette bele a táskájába. Egyre vidámabb és egyre mosolygósabb lett.

A délelőtt folyamán mást sem csinált, csak autózott, majd dél körül megállt, bement egy út széli kávézóba s megivott egy kávé. Ekkor úgy érezte, hogy most már el kell indulnia hazafelé, de félt at-

tól, hogy szüleivel szóváltásba kerül, és újra elkezdett benne nőni a feszültség, a félelem, hogy szülei hogy fogják fogadni. Újra nyugtalan, feszült és ideges lett, s ahogy közeledett a házuk felé, már látta, hogy szülei autói ott vannak a ház előtt, és bent a lakásban ég a villany. Ekkor nagy gázt adott s továbbhaladt. Nem állt meg a ház előtt, és a benne lévő feszültség újra egyre indulatosabbá és egyre agresszívvá tette. Este 6 óra fele már úgy érezte, hogy mindenképpen haza kell mennie, s különféle elméleteket gyártott magának arról, hogy hogyan fog majd viselkedni, és miként fog reagálni szülei támadására. Eldöntötte, hogy nem fog veszekedni senkivel, egyszerűen csak bemegy a lakásba, összekupolja a cuccait és már jön is ki. Végiggondolta, hogy az éjszakát egy szállodában fogja tölteni és majd másnap indul albérletet keresni.

Elélmélkedett azon, hogy milyen jó másoknak, akiknek vannak barátai, ismerősei, de neki nem volt senki, akihez mehetett vagy fordulhatott volna. Hisz az elmúlt 22 év alatt a szülei szinte szisztematikusan mindenkit eltávolítottak mellőle, így senkivel nem tudott olyan erős érzelmi szálát kiépíteni, hogy baráti viszonyuk alapjaképpen bárkiben megbízzon. Ez feldühítette, s már a barátok hiányáért is szüleit okolta. Bár úgy érezte, hogy ez egy kicsit jogtalan, hisz valójában neki kellett volna megkeresnie azokat az embereket, akikkel barátkozni tudott volna, de igazából nem látott saját önzésén túl, és ő maga sem engedett közel senkit a saját belső világához. Úgy érezte, hogy akkor is kielé-

gíti az indulatait, hogyha szüleit okolja mindenért, ami vélt sérelemként őt érte az életben.

Ahogy megállt a kocsifelhajtón és bement a lakásba, az előszobából bepillantott a nappaliba. Látta, ahogy szülei ott ülnek a tévé előtt, kávéznak, beszélgetnek, és ahogy rápillantanak, nem értette, hogy miért cselekednek úgy, mintha semmi nem történt volna. Ez a váratlan fordulat új helyzetet teremtett, nem tudta feldolgozni az események történetét. Újra agresszív és ideges lett, de úgy gondolta, hogy ez egy jó védekezésforma, így meg tudja előzni, hogyha szülei esetleg támadó szándékkal nyilvánulnak meg feléje.

Ahogy letette a kabátját a fogasra, édesapja megkérdezte tőle, hogy hol járt, de ő nem válaszolt. Csak a vállát rándította, s annyit mondott:

- A dolgomat intéztem.

De a hangsúlyán már érezte önmaga is, hogy ez elég gyengére sikeredett hazugság volt, hisz ő maga is elmosolyodott rajta. Bement a nappaliba, leült, - kezében tartva kocsijának kulcsát, mint egy kapaszkodót, ami számára a menekülést biztosította - nézte a tévét egy darabig, majd halkán, határozottan annyit mondott:

- Elköltözöm!

Érezte, ahogy megáll a levegő, a gondolatok megdermednek, ahogy szülei aggodalma egyre erősödik, feszültségük egyre nagyobb erőket halmoz fel. De benne is növekedett a feszültség, mivel nem értette, hogy szülei miért nem reagálnak semmit. Apja határozottan, de nyugodtan válaszolt:

- Rendben van, elmehetsz. Ha úgy gondolod segítünk, de ha úgy gondolod, akkor próbáld egyedül megoldani az életedet. De ne feledd, ha most elmész, mostantól fogva a saját életedet kell élned. Nem lesz visszaút, igaz bármikor hazajöhetsz, bármikor kérhetsz segítséget, de ha egyszer úgy döntesz, hogy megpróbálsz az önálló életet, akkor annak minden negatív és pozitív oldalát vállalnod kell, hisz az élet nem csak arról szól, hogy az ember állandóan jól érzi magát. Lesznek olyan pillanatok az életedben, amelyek sokkal nehezebbek, mint most azt te el tudnád képzelni.

Klára egy darabig nyugodtan, halkán hallgatta végig apja szavait, bár gondolatai egészen más irányban jártak. Úgy érezte, hogy apja főlegesen beszél neki, hogy bújtatottan arra törekszik, hogy lebeszélje vagy eltántorítsa tervétől. Határozottan és kissé agresszíven reagált apja gondolatmenetére.

- Bármit is mondasz, bármit is gondolsz, akkor is elmegyek! Ezt eldöntöttem! Nem tudok tovább itt maradni! Még ma este el szeretnék menni!

Anyja zokogásba tört ki, de nem szólt egy szót se. Hosszú percekig némán ültek egymás mellett, s úgy tűnt, hogy ez a háromtagú család teljesen ismeretlen és idegen emberekből áll. A csend egyre nagyobb lett a nappaliban, mint egy sötét, szürke árnyék úgy növekedett, s a benne megbúvó feszültség és féltés egyre kézzelfoghatóbbá vált. A lámpa halványszürkés fénye rátelepedett a bútorokra és a gondolatokra, s Klára egyre nyomasztóbbnak és elviselhetlenebbnek érezte az egész helyiség kisugárzá-

sát. Egyre nagyobb késztetést érzett arra, hogy elinduljon a nagybetűs ÉLET felé, mikor meghallotta édesanyja messziről induló szavait.

- Mi lesz veled lányom, mi lesz az iskolával, mi lesz velünk, hová mész és mihez kezdesz? Hisz az élet, az lehet, hogy egészen más arcát fogja mutatni, mint ahogy te gondolnád - majd szavai elakadtak, s újra zokogásba tört ki.

Apja nem szólt semmit, kezeit térdén pihentette, és hosszú, méla pillantásokkal néha felemelte a fejét, körülnézett a nappaliban, majd újra a parkett végtelennek tűnő réseiben kereste a megoldást. De semmi nem történt. Klára szemeiből elkezdtek folyni a könnyek egyre intenzívebben, majd hirtelen elsírt magát és egy fájdalmas dolgot gondolt végig, amit sírva, szipogva ki is mondott:

- Ti izgultok értem, hisz már felnőtt vagyok. De valójában azért aggódtok, hogy semmit nem tanítottatok meg nekem az életről. Önmagatokért izgultok, hogy igazoljam be, hogy ti mindent jól csináltatok, s most itt álltok s néztek engem, hogy el akarok valahová indulni, de semmire nem vagyok felkészítve. El akarok indulni az életbe, és nem tudok róla semmit, holott ti úgy gondoltátok, hogy mindenre megtanítottatok, s most kiderül, hogy semmit nem tudok az életről. Én ezt nem bírom tovább! A saját életemet akarom élni, s magam akarom megtapasztalni, hogy mi lesz, hogyha saját sorsomat akarom irányítani!

A zokogás abbamaradt, megtörölte könnyeit, s nagy lendülettel felszaladt az emeleten lévő szobá-

jába. Megállt ablaka előtt és körülnézett. Az egyetlen hely a világon, ahol biztonságban érezte magát s ahol megtalálta saját lelki békéjét. Ugyan nem tudta, hogy ez a csend és nyugalom közti állapot, ez vezeti el a lelki békéjéhez, csak azt tudta, hogy itt benn a szoba magányában megtalálja saját maga által elképzelt világát, s azokat az érzéseket, amire úgy gondolja, hogy egész életében majd szüksége lesz. Összepakolta cuccait, elindult lefelé, s a lépcső felső részénél megállt, leült a lépcsőre, letette maga mellé az utazótáskát és elkezdett azon gondolkodni, hogy vajon tényleg meg tudja-e tenni, vajon tényleg képes-e rá, hogy elkezdje saját életét élni, s elkezdje úgy felépíteni a világot, ahogy ő akarja. Érezte, ahogy a gondolatok nőttek benne, hogy a kétely és a félelem egyre erősebb lett. Elbizonytalanodott, de a dac és az idegfeszültség, ahogy növekedett benne, egyre jobban úgy érezte, hogy mennie kell, nem maradhat itthon, hisz ezt az életet nem tudja tovább folytatni.

Ahogy elindult lefelé a lépcsőn, úgy gondolta, még biztos valamit meg fognak a szülei próbálni, hogy visszatartsák, és ez a gondolata hamar be is igazolódott. Ahogy leért a lépcső aljára és belépett a nappaliba, látta édesanyját, amint ott áll az ablak előtt, és nézi az utca forgatagát. Klára ahogy így végignézett az eléje táruló élethelyzet látványán, az egészet olyan komikusnak és ironikusnak tartotta. Gondolatait anyja szavai zökentették meg.

- Tudod lányom, mi lehet, hogy elrontottunk valamit, s most megpróbáljuk helyrehozni. Ha itthon maradsz, bármit, amit kérsz, mindent megadunk. Is-

kolába se kell járnod, csak maradj itthon, számodra ez sokkal nagyobb biztonság, mint kikerülni az életbe. Hisz nem biztos, hogy arra te fel vagy készülve. Igen, lehet hogy mi rontottuk el, hogy nem készítettünk fel, de ha most elkezdjük, akkor talán idővel ezek a dolgok meg tudnak oldódni. Talán valamikor a jövőben meg tudod tenni azokat a lépéseket, amiket most szeretnél, csak most arra kérek, maradj itthon, és gondold végig.

De Klára anyja szavába vágott, és szinte kiabálva mondta:

- Nem, elmegyek! Ha idáig nem tudtatok, akkor ezután sem, hisz látom, most is igazából csak önmagadat akarod igazolni, hogy te mindent megteszel, de nekem ez már kevés! Én élni akarok, járni az utamat, és nem pedig azt csinálni ami nektek jó! Tudod ma, amikor a városban voltam azon gondolkodtam, hogy nincsenek barátaim, nincs senki, akihez mehetnék, és végiggondoltam, hogy miért nincs. Hisz bárki, akivel barátkoztam, te mindenkit elzavartál, mindenkit lehetetlen helyzetbe hoztál. Mindig attól féltél, hogy valaki azért barátkozik velünk, mert mi jól élünk, s te úgy gondoltad, hogy talán mások irigyek lesznek és majd közénk férkőznek. Hát a te gondolataid férkőztek közénk, mert ha talán elfogadtál volna másokat és engedted volna, hogy ugyanúgy barátkozzák, mint más ember, akkor most ez az egész nem alakult volna így. De te nem ezt tetted, hanem saját magadat és pozíciódat féltetted. Úgy gondoltad, hogyha uralkodsz rajtam, akkor meg tudod magad nyugtatni azzal, hogy te vagy mindennek az

irányítója. De most látom, hogy kicsúszott a kezedből az irányítás, te magad is érzed ezt, hisz látom rajtad. De próbáld meg elfogadni, hogy nekem el kell mennem, hisz azt, hogy egész életemben mindent meg akartál mondani, hogy mit tegyek, ez valójában azt jelenti, hogy egyfolytában rajtam uralkodtál. Nem fogok itt maradni, ezt már eldöntöttem, bármi lesz is, elmegyek!

Közben Klára apja felállt, odament lányához és mélyen a szemébe nézett. Klára megdöbbsent az eléje táruló szemektől, irtózatos erejű haragot és dühöt látott, s egy pillanatra úgy érezte, hogy az az ember, aki előtte áll, az valami olyan agressziót csillogtat a szemében, amitől ő megrettent, s attól félt, hogy bántani fogja. De az apja ennél sokkal bölcsebb és nyugodtabb volt.

- Igazad van lányom - mondta halkán. Tényleg jobb lesz, ha elmész, hisz amit te csináltál most velünk, azt neked meg kell élned. Én bárhogy törekednék arra, hogy béke legyen, te akkor is úgy látnád, hogy mi uralkodunk rajtad, holott ez nem biztos hogy így van, s majd ha odaérsz az életben, te magad is látni fogod ezt. Az előbb különféle vádakkal illetted anyádat, hogy uralkodott feletted, és hogy korlátok közé szorított. De ha végiggondolod, ez nem biztos, hogy így van, mert csak a féltés tört ki belőle, s az, hogy mi hogy élünk, az egy dolog. Az is egy dolog, hogy mások hogy élnek. Igen, azt elismerem, hogy elzártunk tőled másokat, de ennek is megvolt az oka. De ezt az okot inkább nem kell felszínre hozni, mert az csak további vitákat eredményez. Egy

biztos, hogyha úgy gondolod, én bármikor tudok neked segíteni, és biztos vagyok benne, hogy anyád is ugyanígy fog tenni. De ezt a dolgot magadban kell letisztáznod, magadnak kell ezt az egész utat végigjárni. Most még van pár perc az életedből hátra, mikor elgondolkodhatsz azon, hogy mit tegyél, de ne feledd, ez a pár perc el fog múlni. Utána előtted áll a lehetőség, amit kigondoltál, azt meg kell tenni, nem lesz visszaút. Én nem szabok neked határidőket, te magad fogod ezeket magadnak állítani. Most fiatal vagy, agresszív, indulatos és úgy érzed, hogy tette kész, de csak úgy érzed. De ne felejtsd el akkor, amikor az életben magadnak kell sok mindent megoldani a feléd áradó problémákból, akkor rájössz, hogy nem is biztos, hogy mi zártuk el előled az életet. most dönts el, hogy mit akarsz.

Apja szótlánul leült és nézte, amint a felesége ott áll az ablaknak háttal és figyeli a lányát. Klára hangosan elkezdett kiabálni szüleivel:

- Ti most mindenféle trükköt megpróbáltok arra, hogy itthon maradjak. Próbáltok ijesztgetni, fenyegetni, próbáltok a lelkemre beszélni, de ez mind csak olaj a tűzre. Hisz most látom, hogy mennyi elmentmondás van bennetek. Máshogy beszéltek gyerekkoromban és máshogy beszéltek most is. Máshogy beszéltek akkor, amikor elértek céljaitokat, s máshogy, amikor tervezték a célokat. Ti mindent csak eszköznek tekintetek ahhoz, hogy önmagatok boldogságát elérjétek, azt a boldogságot, amiről azt hiszitek, ti irányítjátok a világot. Hát nem, engem nem irányít senki. Én magam akarom irányítani az

életemet, és biztos vagyok benne, hogy meg tudom oldani ezt a problémát. Ez nem is probléma valójában, hisz mindenki azért születik meg, hogy a saját életét megtanulja irányítani.

Ezzel hátrafordult, fölkapta táskáját és szó nélkül kirohant a lakásból. Ahogy bevágta a bejárati ajtót, az ablaküveg átlósan megrepedt, de Klára ezt nem vette észre és nem látta, csak rohant. Elindította az autóját és nagy lendülettel kitolatott a garázsfeljáróról, majd ráfordult a belváros felé vezető útra, s eltűnt a város forgatagában. Ez az egész pillanatok alatt játszódott le, szülei fel sem dolgozták a látottakat, hallottakat, tapasztaltakat. Anyja ment oda a még nyitva lévő bejárati ajtóhoz, ami az ütődéstől újra kinyílt, s akkor vette észre, hogy a bejárati ajtó üvege el van repedve. Ekkor halkán megszólalt, szinte mintha magában beszélne:

- Ez egy rossz jel, ebből baj lesz, de nincs mit tenni, ezt az ég akarta így.

Férje hallotta a szavakat, s dühösen elkezdett kiabálni a feleségével.

- Miféle ég akarta így? Csak becsapta az ajtót! Nincs itt semmi, ami rossz jel lenne! Az egész életét az ember maga irányítja! Nincsen semmiféle Isten, ami ebbe beleszólna! Nincsen semmiféle hatalom, ami ezt megváltoztatná! Az, hogy eltörött egy ablaküveg, az egy fizikai dolog, nem kell mindenbe belemagyarázni dolgokat! Nincsen semmi olyan, ami külön okot adna a félelemre! Van elég akarat a lányunkban, hogy megoldja azt, amit föl vállalt.

De a felesége közbevágott:

- Ugyan, hisz te magad is látod azt, amiért harcoltál az előbb! Sejtéd, hogy nem fogja tudni megoldani, hisz mi magunk rontottuk el, mi magunk nem készítettük fel az életre!

A szülők még hosszasan elmélkedtek, hogy mi miért történt, és hol érzelmileg nagyon közel kerültek egymáshoz, hol óriási feszültségek villantak köztük, hol csendes, lágy, meleg hangon beszélgettek, hol vibráló hidegséggel kiabáltak egymással. Nem bírták feldolgozni a történeteket. Úgy érezték, hogy életük válsághelyzetbe került, s ezt a válsághelyzetet az eddigi életvitelükkel, gondolkodásmodjukkal nem tudják megoldani és minden emberi méltóságuk elveszett, s minden emberi képességet, tudásukat, morális érzésüket elvitte magukkal a lányuk, s ott maradtak szinte gyökértelenül, kiszolgáltatottan egy üres lakásban, amivel nem tudnak mit kezdeni. Egész életükben az volt az álmuk, hogy felépítenek egy nagy házat mindenféle kényelemmel, hogy majd öreg napjaikra ott fognak élni lányukkal és unokájukkal, de ez az álom most szertefoszlott. Szinte az egész óriási házban úgy érezték, mintha egy fenyegető szörny gyomrában lennének, amivel nem tudnak mit kezdeni. Hosszú órákig ültek a szülők egymás mellett. Lassan az éjszaka árnyai belopóztak a nappaliba. Kint már világítottak a neonfények. Az éjszaka felé közelgő élet neszei és zörejei kezdtek egyre hangosabbak lenni, s köztük úgy érezték, bár nem beszéltek róla, de mind a ketten tudatában voltak annak, hogy valami visszavonhatatlanul megváltozott, valami végleg elmúlt, valami

megszakadt, valami feloldhatatlanul és kibogozhatatlanul megdermedt.

Gondolataik visszazuhantak a múltba, Klára gyerekkorába, amikor még örültek a vidám gyerek-kacajnak, s tervezgették a közös jövőt, tervezgették, hogy milyen élete lesz a lányuknak. Ez a fordulat a legvadabb álmukban, a legmerészebb életpillanatokban sem fordult elő, hogy eljön az a nap, amikor életük értelme ellenük fordul. Úgy gondolták, hogy amikor lányuk felnő, s befejezi tanulmányait, akkor egy olyan életet fog majd kialakítani saját magának, amit ők elképzelték neki. Persze, most ebben a csend és némasággal terhes órában rájöttek, hogy valójában saját életüket akarták ráruházni lányukra, azt az ideát és azt az álmoképet akarták, hogy lányuk továbbvigye, amit ők nem tudtak még fiatalokként elérni. De most, hogy a némaság egyre nőtt köztük, egyre hangosabban és erőteljesebben zakatolt bennük a gondolat, hogy bármit, amit megadtak neki kiskorában és fiatalabb éveiben, az ugyan sok mindenre jó volt, de egy dolgot biztos, hogy nem tudott megadni, a saját önmagába vetett hitet és a saját életéhez való szabadságnak a tüzet.

Most kénytelenek szembesülni vele, ahogy a némaság pillanatai nőnek, hogy a lányuknak is ugyanúgy igénye van a szabadságra. Ezt az igényt és ezt a belső lelki hovatartozást, ha akarják, ha nem, el kell tudni fogadni, nincs rá semmiféle igazi gyógy mód, nincsen semmiféle magyarázkodás. Ezekben a pillanatokban csak egy dolgot tehetnek, beletörődnek az életbe. Ugyan lehet harcolni ellene, lehet el-

lene bármiféle családi folyamatot elindítani, lehet akár érzelmi hatásokkal hatni Klárára, de valahol érezték, hogy ezzel csak hibát követnének el, olajat öntenének a tűzre, és úgy gondolták, hogy ezzel csak nőne a feszültség köztük és a lányuk között.

Egész este csak ültek az ablak előtt, s nézték a sötétbe burkolózott világot. Körülbelül éjfél tájban mentek föl a hálósobájukba, de még most sem beszéltek egymással. Furcsa, vádló pillantásokkal méregették egymást. Hol közeledni akartak egymás felé, hol igazából távolodni. Voltak pillanatok, amikor egymást vádolták, voltak pillanatok, amikor önmagukat, s voltak, amikor úgy gondolták, hogy ez az élet része, és az a legjobb, ha összetartoznak. De az anyagi világba vetett hitük nem engedte, hogy érzelmeik kibontakozzanak, hisz ők maguk is olyan gyerekkorban nőttek fel az 50-es, 60-as években, amikor az embernek fontos volt, hogy a saját létbiztonságának anyagi oldalát meg tudja teremteni. Ez kifejlesztett bennük egy erőteljes anyagi világhoz való vonzódást, mint sok millió társukban, és ez az érzelmek rovására ment. Most itt álltak egy új élethelyzet előtt és tudták, hogy erre ők maguk sincsenek felkészülve, nem tudják megoldani. Úgy érezték, hogy lányuk egy új nemzedék tagja, aki már nem csak az anyagi világ hívságaira figyel oda, hanem már a lelkének is vannak szükségletei, amelyek túlmutatnak azon, amit a szülők meg tudtak volna adni.

Amikor lefeküdtek aludni, még egy darabig érezni lehetett köztük a feszültséget, de a harc egyre csillapodott, és amikor megfogták egymás

kezét, egymás szemébe néztek, s látták a könnyeket. Úgy érezték, hogy ez az élet velejárója. Úgy gondolták, hogy a természetben is, amikor egy-egy kölyök felnő, óhatatlanul el kell hagynia a családi fészket, és most, amikor lányuk elhagyja őket, úgy gondolták, hogy ez így természetes, és sokkal jobban teszik, hogyha nem próbálják megakadályozni.

Klára apja halkán és csendesesen csak annyit mondott: bízik benne, hogy ennél rosszabb dolog az életben nem történhet velük, s bízik benne, hogy semmi olyan nem érheti őket, ami ennél nagyobb fájdalmat okoz.

Nem beszélgettek utána tovább, de mind a ketten érezték, hogy valahol mélyen, az időnek egy eldugott zugában, a háttérben van valami láthatatlan feszültség. Van valami óriási probléma, amire végképp nincsenek felkészülve, és így nem is tudják gondolataikban felismerni ennek a veszélyforrásnak a jelzéseit.

Elaludtak, s álmukban csupa komor színekkel és feszültségekkel teli álmokképeket láttak. A nappal lejátszódott érzelmi viharok s veszekedések újra előjöttek, mint az éjszaka fantomjai, és reggel, mikor felébredtek, izzadtan és sírt szemekkel néztek a tükörbe önmagukra. Ekkor döbrentek rá először arra, hogy életük az előző nap végleg és visszavonhatatlanul megváltozott, hogy többet már nem lesznek hárman, hanem valami új szakasza kezdődik az életüknek.

Klára, ahogy kihajtott a kocsifeljáróról, elin-

dult a városba. Voltak pillanatai, ahogy az autó haladt s megállt az első piros lámpánál, hogy vissza kellene menni, elfelejteni a veszekedéseket, elfelejteni, hogy mi miért történt, és újra leülni a közös családi asztalhoz, és újra azt a gondtalan életet élni, ami idáig volt. De ahogy a lámpa zöldre váltott, ő is megmagyarázta magának, hogy ez az egész csak becsapás lenne, hisz semmi nem történik véletlenül. Arra gondolt, hogy neki is joga van a saját életét élni, és ez, a gondolatok okozta belső feszültség daccá és idegességgé erősödve egyre jobban ösztönözte arra, hogy tovább és tovább menjen, és próbálja meg a saját életét megkeresni.

Aznap egész este vezetett, és valamikor éjjel, úgy 10 óra tájban egy út széli panzióban töltötte az éjszakát. Reggel, amikor felébredt, kinézett az ablakon, látta az utat, rajta az autókat, az embereket, ahogy mennek a napi életcéljuk felé gondolataikat kivitelezni, és életük apró tragédiáival szembesülnek, vagy épp azokra készülnek fel és persze ezt természetesen boldogság és szeretet nevében teszik. Tárcsázni akart, de csak tartotta a telefont, nézte, s próbált arra gondolni, ha most feladja és szülei segítségét kéri, akkor azzal elveszti önmaga előtt saját hitelenségét. Nem is gondolt azokra a lehetőségére, hogy esetleg meg tudná beszélni szüleivel a dolgot, hisz nem ők kényszerítették arra, hogy elmenjen otthonról, hanem saját maga által felépített belső világa kényszerítette arra, hogy megtegye ezt a lépést.

Elköltözése után egy hónappal egy átgondolkodott éjszaka után, hajnalban arra ébredt, hogy ő ezt

nagyon elrontotta, és így nem tudja tovább élni az életét. Erős gyomorgörcsök gyötörték és hasogató fejfájása. Azon medítált, hogy így nincs értelme tovább élni, de már valahol gondolatainak hátsó zugában ott bujkált egy irtózatos gondolatnak a csírája, hogy eldobja magától az életet, és lesz ami lesz, elmenekül ebből a világból. Ahogy múltak az órák, a napok, úgy egyre jobban erősítette magában ezt a gondolatot, s közel egy hónap elmúltával már ki is monda magában azt, hogy ezt az életet nem tudja tovább élni.

Minden pénze elfogyott, és mivel az általa megkeresett munkalehetőségek nem voltak az ő kívánságainak megfelelőek, úgy vélte, hogy ő már nem fog tudni dolgozni, és ez az érzés egyre erősödött benne.

Úgy érezte, hogy azért nem talál munkát, mert nincs felkészülve az életének erre a részére, így valójában nem tudja, hogy milyen nehézségekkel kell szembenéznie annak, aki saját magát akarja eltartani. Gyakran, szinte naponta többször csörgött mobiltelefonja, és mindig tudta, hogy szülei, iskolatársai hívják, de soha nem vette fel. Még akkor sem, amikor a telefon kijelzője nem mutatta a hívószámot. Soha nem kapcsolta ki, mindig valamiféle lelki kapaszkodónak meghagyta ezt a lehetőséget, mint egyfajta kapcsolatot a külvilággal. De ennek ellenére, valójában csak a csengésében bízott, abban, hogy valaki figyel rá.

Úgy érezte, hogyha felvonná a telefont, akkor azzal egyidejűleg saját maga által épített terveinek

légvára is megdőlné. Ahogy az idő múlt, már egyre jobban erősítette magában a halál gondolatát, már meggyőzte saját maga személyiségét azzal, hogy eldobja az életét. Valójában nem elmenekül a világból, hanem mint egyfajta hőstettet hajt végre, - megmutatja a világnak, hogy ő mint felhívó jel jelzi, hogy valami nagyon nincsen rendben. Ő, mint felhívó jel jelzi, hogy a világban mekkora társadalmi ellentétek és milyen mértékű feszültségek uralkodnak.

Persze valahol, a lelke mélyén tudta ő maga is azt, hogy idáig eljutott, azt saját gyengeségének is köszönheti, saját kilátástalanságának. Ilyenkor, vidámabb pillanataiban mosollyal az arcán próbált gondolatai közé beültetni egy-egy csírárt arról, hogy bármilyen munkát elvállalna, csak hogy az élet napos oldalára át tudjon kerülni. De igazából érezte, hogy nincs benne meg az a hajtóerő, hogy ezeket a folyamatokat kivitelezni tudja.

Ilyenkor gyakran elindult egy-egy munkahely megtekintésére, de már az ajtóban visszafordult, és így ezekből a dolgokból nem lett semmi. Aztán eljött egy borús délelőtt, amikor sétált a városban, és ahogy a kirakatokat nézte, keze óhatatlanul a táskájába csúszott és megérintette az üres pénztárcáját. Tudta, hogy nincs benne semmi, és érezte, hogy most jött el az a pillanat, amint megtapintotta a pénztárcát, hogy el kell határozni, hogy mit akar. Eldöntötte, hogy ezen a napon megteszi azt, ami a számára visszavonhatatlan. Szinte megkönnyebbülés érzése futott rajta végig. Úgy érezte, hogy most elért élete céljához.

Úgy gondolta, hogy ő azért született meg a földre, hogy másokat figyelmeztessen arra, hogy mi mindent kell megtennie az embernek azért, hogy boldogulni tudjon. Persze volt egy kis káröröm is abban, amit tesz. Úgy vélte, hogy ezzel a tetteivel felhívja szülei figyelmét arra, hogy micsoda hibát követtek el. Ahogy ezt a gondolatot végigpörgette magában, pontosan tudta, hogy ez nem igaz, és tudta azt is, hogy csak saját magát akarja igazolni azért, amire készül. De mindennek ellenére gondolatát megőrizte, és szinte gyerekes pajkossággal indult el albérlete felé.

Amikor beért a lakásba, elkezdett azon gondolkodni, hogy mivel fogja végrehajtani szörnyű tettét. Kiment a konyhába, kihúzta a konyhaszekrény fiókját és szempillantása a késre tévedt. Megmarkolta, nézegette, s arra gondolt, hogy befekszik a fürdőkádba, teliengedi meleg vízzel, és ott fogja elkövetni tettét. De aztán, ahogy jobban nézte és belegondolt, a hideg fém gondolata elriasztotta, s így visszatette a kést a helyére. Úgy döntött, hogy nem késsel fogja megtenni. Ekkor idegesen járkált fel-alá a lakásban, hogy mit tegyen. Eszébe jutottak a tévében, rádióban, újságokban hallott hírek, hogy vannak emberek, akik gyógyszerrel mérgezik meg magukat és így vetnek véget életüknek. Ő is ezen gondolkozott, de aztán rájött, hogy ezt nem tudja kivitelezni, mivel soha nem szedett igazából gyógyszert, és nincs is nála az albérletében, így ezt sem tudja megoldani.

Ekkor jött rá arra, hogy az lesz a legjobb, hogyha kinyitja a gázcsapot és a gáz bódító hatása

alatt fejezi be földi életét. Egy kósza gondolatként eszébe jutott, hogy mi van, ha a lakás megtelik gázzal, és valahol, ahogy a gáz szivárog ki a lépcsőházba, valaki kint felkapcsolja a villanyt és fölrobban az egész épület. Eszébe jutottak a házban lakó emberek. Egy pillanatra még felelősséget is érzett irántuk, de ezt hamar elhessegette, és úgy gondolta, hogy már őt ez nem zavarja, nincs veszténivalója semmivel.

Kiment a konyhába, megnézte a gázcső csatlakozásait a gáztűzhelyhez, és rájött, hogy ezt sem tudja kivitelezni, mivel nincsen felszerelése, amivel a gázcső szerelvényeit meg tudná bontani. Próbálta a gáztűzhelyet elmozdítani a helyéről, de nem volt olyan fizikai erőben, hogy ezt meg tudja tenni. Viszszament a szobába és egyre nagyobb elkeseredés lett rajta úrrá. Ekkor, szinte egy meggondolatlan lépésként telefonja után nyúlt és a szülői lakásnak a telefonszámát tárcsázta. A telefon hosszan kicsöngött, és amíg csöngött, hol a füléhez tartotta, hol az ölébe rakta. Felemelte, majd újra visszatette. Egyre feszültebb és idegesebb lett, s elkezdett magában beszélni arról, hogy miért akar ő most telefonálni.

Sírógörcsöt kapott, mikor meghallotta édesanyja hangját. Egy darabig csak szótlánul hallgatott, ügyelt arra, hogy semmilyen hangot ne halljon meg édesanyja a telefonban, majd egy ideges mozdulattal kikapcsolta, s az ágyra borulva zokogott. Ahogy zokogott, egyre erőteljesebben és egyre hangosabban, úgy érezte, hogy kezd a feje kitisztulni. Már nyugodtan tudta a levegőt venni. Szemeit megtörölte, erőtvett magán és újra tárcsázta szülei számát.

Úgy érezte, hogy mielőtt megteszi a nagy elhatározását, el kell hogy búcsúzzon tőlük. A telefon kicsöngött. Most már nem játszadozott vele, nem tette le, végighallgatta, ahogy a hangszórójában átsűrődik egy másik lakás telefonjának a csöngése. Ismét az édesanyja vette fel, s egyből beleszólt. Klára csak hallgatott, majd lassú, nyugodt hangon megszólalt:

- Anya, én valami szörnyű dologra készülök - majd elsírta magát.

Az anyja először nem bírt megszólalni, majd hangosan belekiabált a telefonba:

- Lányom, ne tégy semmit! Bármit meg tudunk oldani, bármiben tudunk segíteni, de ne kövess el hibát, ne kövess el olyat, amivel mindenkinek fájdalmat okoznál! Nincs semmi okod arra, hogy olyat tégy, amit magad is megbánnál! Nincs semmi okod arra, hisz mi szeretünk és bármiben segítünk!

Klára ettől a mondattól lett a legidegesebb. Elkezdett kiabálni, s az elmúlt évek alatt felgyülemlett feszültségét csak mondta és mondta, s az anyja nem bírt megszólalni. Klára kijelentette az anyjának, hogy ma el fogja az életét dobni, és nincs más választása, ezt kell tennie, hisz nem tanulta meg az élet dolgait, és még arra sem volt ereje, hogy egy önálló munkát szerezzen magának. Még arra sem volt ereje, hogy legalább egy barátot vagy barátokat szerezzen, vagy emberekkel ismerkedjen meg, hisz bárhogy próbálkozott, minden cselekvése kudarcba fulladt. Elmesélte az anyjának azt is, hogy úgy érzi, alkoholistá lett, hisz most már természetessé vált számára, hogy minden este megivott egy pár pohár konyakot.

Az anyja próbált vele kedves lenni, próbált vele kiabálni, próbálta megnyugtatni, és Klára már már hajlott az anyai szóra, hogy nem követ el hibát, és hazamegy, s úgy fognak élni mint régen. Ekkor beállt egy kritikus némaság. Mind a ketten hallgattak a telefonban, és várták, hogy mi fog történni. Klára belegondolt abba, hogy minden olyan lesz mint régen, s ekkor halkán csak annyit mondott az anyjának, hogy meg fogja tenni, és nincs visszaút, mert azt, ami régen volt, ő már nem tudja folytatni.

Az anyja még beszélt, mikor Klára kinyomta a telefon gombját, és ki is kapcsolta a készüléket. Úgy gondolta, senki nem fogja megtalálni, sehogy nem fognak rájönni, hogy hol van, és hogy nyugodtan fogja véghezvinni tettét. Azt elfelejtette, hogy beszélgetésük során az anyja egy óvatlan pillanatban megkérdezte tőle, hogy most épp hol van.

Klára szinte gyermeki felelősségtudattól készítetve, ösztönösen, automatikusan válaszolt az anyjának, és pontosan elmondta, hogy melyik városban és hol lakik. Felállt, telefonját beletette táskájába s elővett egy darab papírt, hogy ír egy búcsúlevelet.

Csak annyit írt a levélre, hogy mennem kell és nincs más választásom, majd aláírta, dátumot írt rá, és a papírt összehajtva beletette a táskájába. Oda-sétált az ablakhoz, öntött magának egy pohár konyakot, és nézte, ahogy az ezüsthényű napsugár átbújik a szürke felhőkön. Csak állt és nézte, ahogy a nyárról ott maradt rózsabokor szárai közt bujkál a napfény. Nézte, ahogy az utca emberei beszélgetve, ne-

vetgélve mennek az utcán. Nézte őket, amint némelyiknek komor szemeiből a gondok terhe kapaszkodik a világ fényeibe, és nem értette, hogy ők miért tudják megoldani az életük gondjait, s ő miért nem. Egyre idegesebb és egyre feszültebb lett, majd leült az ágyra és körülnézett, hogy hogyan tudná tettét véghezvinni. Ekkor megtalálta a megoldást, és úgy gondolta, hogy az lesz a legjobb, hogyha a szobája mennyezetéhez közel eső fűtéscsőre köt egy kötelet, és arra simán felkötötte magát. Egy pillanatra mosolygott rajta, hogy micsoda irtózatos és ostoba gondolat jutott eszébe, hisz ennél ő sokkal többre született. Bármi lehetne belőle még az életben, bármit elérhetne, hisz az iskolában, ahová jár, ott jogot tanul, s most itt ül egy albréleti szobában egyedül, magányosan, saját maga által kiteszítva az életből. Úgy érzi, nincs más választás, mint a visszavonhatatlan halál.

Csak ült, s míg elmélkedett, hosszú órák teltek el, és közben az idő egyre kérlelhetetlenebbül vitte egy szédítő, önkívületi állapot felé, amelyben csak az agresszió és a félelem hona létezett.

Valahol messzi, egy másik városban, egy családi házban két ember idegesen, kapkodva beszélt egymással, hol veszekedve, hol szinte már a gondolatával játszottak annak, hogy egymásra kezét emeljenek, s egyre jobban vitáztak azon, hogy most mit tegyenek. Csak ijesztgeti őket a lányuk vagy talán komolyan is gondolta, de az anyai szív és az anyai érzések ösztönösen, valahonnét mélyen, a tudatnak egy titkos birodalmából azt súgták feléje,

hogy baj van. Klára anyja egyre jobban engedett ennek a sugallatnak, egyre jobban úgy érezte, hogy mennie kell. Az apja próbálta eleinte visszatartani, majd ő is úgy gondolta, hogy mennie kell. Ilyenkor az anyja próbálta visszatartani, majd ő is menni akart. Aztán közös elhatározással eldöntötték, hogy együtt elindulnak. Csak időben érjenek oda, csak időben tudják megállítani a lányukat - gondolták.

Beültek az autóba, s elindultak afelé a város felé, amit Klára megadott. Hosszú órákon át tartott az út, mivel nem tudtak rendesen haladni. Lakóhelyüktől nem messze egy autókat szállító kamionon menet közben műszaki hiba történt, s a tréler tetején lévő autók sorra legurultak. Rámpájuk leereszkedett az útra, s így a kamionon szállított autók legurultak, rá az úttestre - óriási balesetet okozva. A forgalmat jó órára leállították, mire össze tudták terelni a gazdátlan autókat.

Klára szülei egyre idegesebbek lettek, de tudták nincs más megoldás. Ahogy közeledtek a megadott város felé, Klára anyja egyre rosszabbul lett. Hol izzadt, hol fázott, s a benne rejlő idegesség, feszültség már legyőzte a sugallatait, és nem tudta eldönteni pontosan, hogy mit érez. Tudta, hogy valami irtózatossá baj van, de úgy érezte, hogy ezt a bajt még talán meg tudja állítani. Rohantak fel a lépcsőn a lakásba, de hiába csöngettek, senki nem nyitott ajtót, az ajtó kulcsra volt zárva. Csak attól nyugodtak meg, amikor benéztek a kulcslyukon és látták, hogy a kulcs belülről van bent a zárban. Így pontosan tudták, hogy Klára nem ment sehová, bent van a lakás-

ban. Dörömböltek, már a szomszédok is kijöttek és mondták, hogy már napok óta nem látták. Klára anyja elkezdett velük kiabálni, hogy nem érdekli őt, hogy napok óta nem látták, hisz ő két és fél órával ezelőtt beszélt vele és tudja, hogy bent van a lakásban, és a zárban is benne van a kulcs belülről.

A szomszédok nem értették, hogy mire ez a nagy idegesség, és csak úgy ösztönösen ráéreztek a két ember reakciójából, hogy itt valami rettenetes dolog készül. Ekkor Klára apja már nem tudott mit tenni, úgy döntött betöri az ajtót. Ahogy próbálta nyomni, taszítani a zárat, hogy az engedjen, az egyre konokabban kapaszkodott az ajtófélfába, és Klára apja ekkor úgy döntött, hogy talán ha be tudná rúgni, akkor az segítene. Teljes erővel rúgta a zárat, mire az nagy reccsenéssel felszabadult. Rohantak be a lakásba, és szinte együtt kiabáltak:

- Kislányunk, hol vagy?!

De hang nem jött sehonnét. Mikor beléptek a nappaliba, akkor vették észre megdöbbenve, hogy lányuk teste szinte élettelenül ott lóg az ablakkal szemben a szoba fűtéscsövén, és mindegyiküknek a száján csak egy halk sikoly futott át. Az apja szinte ösztönös mozdulattal kapaszkodott a lánya lábába és emelte föl, hogy a kötélen lazítson. Ahogy megérintette, még úgy érezte, hogy a teste meleg. Rákiabált a feleségére, hogy szaladjon ki a konyhába és nézze meg, hogy van-e ott kés. Az asszony önkéntelenül mozdult, automatikusan szaladt a konyhába, és szinte ösztönösen nyúlt a konyhaszekrénybe. Gondolkodás nélkül vette ki a konyhafiókból a kést, majd sza-

ladt vissza a szobába. Nem gondolkozott, nem figyelt semmire, csak egy valamin járt az esze, hogy a lánya nem halhat meg. Bármilyen történik, semmi baja nem lehet, és hogy az egész csak egy rossz álom, s ebből fel fognak ébredni, egészen biztosan fel fognak ébredni. Közben nem vette észre, hogy Klára szomszédai is bent vannak már a lakásban és segítenek az apjának felemelni a lányuk testét. Az asszony felugrott a szobaasztalra, amit már közben odakészítettek, és elvágta a kötelet. Zokogás tört ki belőle és úgy érezte, hogy élete legszörnyűbb érzését éli át ezzel az egy mozdulattal. Soha nem érzett még ehhez hasonlót, és megdöbbenő volt a számára a halál közvetlen jelenlétének a társasága.

Ahogy letették a lányukat a heverőre, már hallották, hogy valaki régebben telefonált a mentőkért, és már jönnek is. Ahogy a mentősök rohantak fölfelé és kiabáltak, látta a mentőorvost, egy alacsony, köpcös, szakállas, ritka hajú, nyugdíj felé járó, fehér köpenyes úriembert. Úgy érezte, hogy ő az egyetlen, aki meg tudja menteni a lánya életét.

Az orvos ránézett a lány testére és megérintette, ő is megérezte bőrének melegségét, és ahogy megvizsgálta, észlelte, hogy a lányból még nem szállt el az élet, még él. A szüleinek csak annyit mondott halkán, hogy van még remény, majd látta a szomszédokat, és megkérte őket, hogy a lány szüleit vigyék ki. Klára szülei próbáltak ott maradni, de belátták ők is, hogy sokkal jobb lesz nekik, hogyha a vizsgálatnál nem lesznek bent. Az orvos nem vizsgálta meg nagyon a lányt, úgy érezte, hogy ezzel időt

veszítene. Csak levette a nyakáról a kötelet, telefonált a kórházba, és a mentőápolóknak a segítségével szinte rohamban vitték le a mentőbe. A szülők még szinte fel sem ocsúdtak a történetekből, mikor látták a folyosó ajtajának az üveglapján túl, hogy egy szirénázó autó elszáguld a lányukkal. Próbálkoztak önmaguk megnyugtatóztatásával és igazolásával arra, hogy valójában mindent megtettek annak érdekében, hogy lányuk életben maradjon. Üveges tekintettel és dadogva próbálták a szomszédoknak megköszönni, hogy segítettek, de látták, hogy ez nagyon kevés. Igaz látták, hogy a szomszédok nem tudják átérezni azt, amit ők, és csak üres frázisok nyilvánultak meg a beszélgetésben.

A lakás tulajdonosa nem került elő, és igazából senki nem tudott magyarázatot adni arra, hogy mi történt, és arra sem, hogy kié a lakás. Beültek az autóba, bementek a kórházba és hosszú percekig ültek a folyosón, a látogatók számára kitett székeken, mikor megjelent egy orvos és megkérdezte tőlük, hogy mire várnak. Elmondták, hogy lányuknak volt egy öngyilkossági kísérlete és nemrég hozta be a mentő. Az orvos megnyugtatta őket, hogy lányuk túl fogja élni, de most menjenek haza, mert egy darabig itt fog maradni. A szülők még próbáltak kérdezősködni, hogy hogy van, mi történt, de az orvos csak annyit mondott, hogy egy darabig még az intenzív osztályon marad megfigyelésen, és talán majd pár nap múlva kiengedik, hogyha semmi komplikáció nem lép fel. A szülők átadták névjegykártyájukat és elérhetőségi címeiket az orvosnak, majd kísértáltak a

kórházból. Beültek az autójukba, és mind a ketten az előttük lévő műszerfalra borultak, és hosszú percekig csak zokogtak és csak annyit kérdeztek egymástól:

- Miért?

De senki nem adott választ a kegyetlen kérdésre.

Elindultak a városból kifelé. Úgy érezték, hogy csak menekülniük kell, és nincs más dolguk az életben, csak menni és menni, elbújni, elmenekülni, hisz ezt a szégyent, ezt soha nem tudják önmaguknak megbocsátani. Tudták, hogy a világban sokan sokféleképpen reagálják le azt, ami történt, de egyetlen reakció létezik csak önmagukban saját lelkiismeretükkel, és ezt nem tudják önmaguknak megbocsátani, hisz olyan dolog történt, amire ők maguk sem voltak felkészülve. Olyan váratlanul történt, olyan váratlanul, mint ahogy a nyári zivatar felhőjén átszalad egy villám.

Ahogy haladt az autó és már jócskán közeledett a sötétség éjszakája, Klára apja elkezdett idegeskedni, mivel úgy érezte, kell valami, amibe ki tudja dühét és mérgét adni. Úgy érezte, hogy számára fontos dolog most az, hogy a feszültségek által keletkezett gőzt gondolatai viharából levezesse. Elkezdte szidni Klára albérletadóját, hogy hogyan lehet az, hogy semmilyen elérhetőségi címet nem ad meg. Az anyja próbálta nyugtatni, hogy biztos csak telefonon beszélgettek, és hogy egy másik városban lakik. Eszükbe jutott, hogy ők is ugyanígy vettek már több lakást az ország több pontján, s ezeket ugyanúgy kiadják albérletbe, s ők sincsenek abban a városban.

Ekkor mind a ketten megnyugodtak, mint aki jól végezte a dolgát, hisz az ő gondolatvilágukhoz közel álló személy lehet az, aki Klárának albérletet tudott adni.

Ahogy hazaértek, úgy érezték, hogy egy világ dőlt össze bennük, és ugyan próbáltak egymáshoz megnyugtató szavakkal közeledni, de minden pillanattal egyre jegesebbé vált köztük a viszony, és valahol a lelkük mélyén mindegyik a másikat okolta. Mindegyik próbált magyarázatot adni arra, hogy valójában ő nem is így akarta nevelni a lányát, hanem a másik volt az, aki erre az útra irányította. Egymással veszekedtek, egymásnak magyarázkodtak, igaz, ezt mind csak gondolatban tették meg. Egy hangos szó nem történt köztük, csak a szempillantásuk jeges szélviharai támadták egymás gondolatát.

Klára mikor eljött az ablaktól s elhatározta tettét, felkötözte a fürdőköpenyének övét, majd odakészített a fal mellé egy magas támlájú széket, ráállt, és a nyakára hurkolta a frottíróvet. Ellökte magától a széket és lezuhant teste a mélység felé. Kezével görcsösen fölkapaszkodott és próbálta elkapni a fűtés-csővet, amit el is ért, de csak az ujjai hegyével tudta megtartani magát, majd úgy érezte, hogy már végképp nem tudja elérni és valami feneketlen, sötét űrbe zuhan bele.

Nem érezte a halált, nem érzett semmit, csak azt, hogy valami rettenetes nagy és visszavonhatatlan változás történt meg. Amikor ezt végig tudta volna gondolni, hogy mi történt, valami furcsa zsibbadás vett rajta erőt. A zsibbadás úgy tűnt, nem kívül-

ről jön, és nem is belülről, hanem valahonnét mélyen, talán a lelkéből.

Úgy érezte, hogy vissza kellene mennie és mindent visszacsinálni, még hátha el tudná kapni egy újabb lendítéssel a fűtéscsövet, de ahogy próbálkozott, már nem tudta megmozdítani kezét. Ekkor mély, fásult álomba zuhant. Elájult, és nem vette észre, hogy szülei épp ebben a pillanatban törik be az ajtót. Nem vette észre, hogy apja megmarkolja a lábát, nem vette észre, hogy az élete itt maradt, s nem tudott elmenekülni úgy, ahogy ő szeretett volna. Igaz az utolsó ezred másodpercekben már azon gondolkodott, hogy hogyan tudná visszacsinálni ezt. Csak egy dolgot vett észre, hogy valahol előtte, a messzi végtelenben kinyílik egy fehér pont, majd egyre színebb lesz, és ő elindul efelé a pont felé. Nem tudta, hogyan indult el rajta - igaz egy pillanatra átfutott az agyán egy gondolat, hogy talán ő ott lóg még mindig a fűtéscsövön -, de úgy érezte, hogy ez csak egy rossz álom volt, és ez az ő igazi állapota, hisz itt egyre boldogabbnak és egyre felszabadultabbnak érezte magát.

Ahogy közeledett a fénypont felé, örömet és boldogságot érzett, s úgy érezte, hogy most jutott el igazán abba az állapotba, amiről mindig is álmodott s amit mindig is szeretett volna elérni. Sejtette, hogy valójában minden embernek ez az állapot az élete célja, minden embernek ezt kellene elérni, s akkor béke lenne mindenhol.

Ahogy odaért a fényhez és belépett, olyannak tűnt számára, mint egy hosszú, fényes alagút, ami

végtelen színekben pompázik és gyönyörű fényekben ragyog. Úgy érezte, hogy most fog átlépni abba a világba, ahonnan a lelke jött - mielőtt megszületett volna. Belépett a fénylő alagútba, és valahol messzi, tőle nagyon távol egy alakot vett észre feléje közeledni, és ahogy jött, akkor látta, hogy egy színekből, fényekből álló ember. Ahogy közelebb ért, akkor látta hogy rég nem látott nagyszülei közelednek az alak mögött. A fényből és színekből álló alak hirtelen eltűnt, de ezt nem vette észre, csak nagyszüleit és távoli rokonait. Ekkor sírás vett rajta erőt, és úgy érezte, hogy ez a sírás, ez valami belső lelkiállapotból ered. Valami olyan erőt szabadított fel benne, ahogy nézte nagyszülei szemét, hogy olyan dolgot tett, amit nem lett volna szabad. Ahogy ezen gondolkodott, ismét észrevette a nagyszülei mellett a fényből és színekből álló alakot, aki megszólalt. Igaz nem látta a száját, de tisztán hallotta a szavait.

- Igen, nem lett volna szabad megtennem, amit tettél. Önhitt és gyáva módon elszaladtál saját magad elől, és úgy gondoltad, hogy azért nem vagy sikeres az életben, mert nem úgy alakulnak a dolgok, ahogyan te szeretnéd. Önigazolásra vágytál s arra, hogy mindenki azt mondja, amit te jónak látsz. Nem kell azért bántani senkit, hogyha az élet nem úgy alakul, ahogyan te szeretnéd, hisz mindenki a maga szerencséjének a kovácsa.

Te próbáltál egy olyan életet felépíteni magadnak, ami csupa ideából és álmokképből állt. Semmi gyakorlati dolgot nem tettél érte, és mivel ezt nem tudtad elkezdni, ezért szüleidet okoltad. Nem ők

voltak a hibásak azért, hogy te nem tudtad önmagadat eljuttatni abba az állapotba, amit elképzeltél, hisz szüleidet valójában tisztelned kellett volna azért, hogy lehetőséget adtak, hogy megszüless az életben. De te nem ezt tetted, hanem vádakkal és támadásokkal illetted azért, ami a te gyengeséged volt valójában.

Nos, akárhogy is nézzük, hibát követtél el, és úgy gondoltad, hogy el tudsz menekülni ebből az életből. De Klára, ez nem a te időd. Te még ide nem jöhetsz át, neked vissza kell menned abba a világba, s ha visszamész, gondolkozz el azon, amit mondtam. Gondolkodj el még azon, hogy valójában az emberi akarat miért van. Lehet, hogy csak azért, hogy önmagad szabadságát elérd, önmagad kreativitását megvalósítsd, és megtanulj egy dolgot, hogy nem az énség a lényeg, hanem az, hogy felismerjük, mi mind együtt élünk, és nincs elkülönült lélek, nincs elkülönült szellem, mindenki felelősséggel tartozik mindenkinek.

Te nem csak önmagadért vagy felelős, hisz általában, mikor valaki az énségi képéről gondolkodik, akkor úgy érzi, hogy csak önmagáért felelős, és hajlamos eldobni az életét. De ha úgy gondolsz, hogy mi együtt létezők, akkor mindenki felelősséget érez a másikért, és akkor senki nem kerülhet olyan helyzetbe, hogy képes az életétől megválni. Te nem gondoltad ezt végig, és úgy érezted, hogy a dacod és hiúságodnak eredményeképpen megteheted, és jogod van arra, hogy meg is tudd, hogy eldobod az életed. Hát nincs jogod arra, hisz az életet ajándékba

kaptad, és tudod, az ajándékot nem illik eldobni. Te ezt tetted, de most kapsz egy lehetőséget, visszamehetsz, újra kezdhetsz az egészet, de ezeket, amikről beszéltünk, ezeket nem felejtet el életed következő szakaszában.

Most indulj vissza, és majd ha eljön a te időd, újra találkozunk. Új sorsod, ami lassan elkezdődik, megtanít arra, amiről most beszéltünk. Élj boldogul, s vigyázz, ne kövess el több hibát! Most büntetlenül visszamehetsz, mindent újra kezdhetsz, és ne feledd, a legfontosabb dolog az életben, hogy mindenki felelősséget tud vállalni mindenkinek, mert nem az énség a lényeg, hanem hogy mi együtt létezők!

Ahogy lecsukott szemekkel feküdt a kórházi ágyon, érezte kezének izmaiban a zsibbadást, a fájdalmat. Érezte, ahogy a tú kapcsolódik szervezete vérkeringéséhez, s rajta keresztül az életét óvó folyadék lassanként erősíti. Szemeit lecsukta, de fülei éberen figyelték a környező neszeket, a műszerek halk csipogását, surrogását, és látta a szemhéján át a gyengén szűrődő neonfényeket. Lassan, réveteg mozdulatokkal nyitotta ki szemeit, körülnézett, s megdöbbenve látta, hogy egy kórházi ágyon fekszik. Próbált magyarázatot keresni arra, hogy hogyan került ide, de nem talált rá magyarázatot. Majd ködös emlékei közül eszébe villantak az utolsó képek, amint a fürdőköpenyének övét görcsösen szorongatja, és nézi, ahogy a szoba mennyezetéhez közel, a fűtés-csővek fehérre meszelt útvesztői kanyarognak. Még nem tudatosodott benne, hogy mi történt, csak emlékképei között villant fel a fürdőköpeny zsinórja,

és ekkor nyilallt bele a felismerés, hogy ő vajon mit is akart tenni valójában. Nem tudta, hogy hogyan került ide, s úgy érezte, hogy ez már talán a mennyország, és ő halott. Ekkor lépett be a kórterembe egy ápoló, aki mosolyogva homlokára tette a kezét, s halkan mondta neki:

- Most már nem lesz semmi probléma, már túl van a nehezen. Még pár napig itt tartják megfigyelésen, és utána egy másik kórterembe megy át. Még azt is mondta neki az ápoló, hogy örüljön neki, hogy még időben megtalálták, s hogy valójában ez mentette meg a végzetes következménytől. Klára úgy érezte, hogy ezt a mondatot a nővérnek nem kellett volna mondania, de nem tudott már tiltakozni ellene, hisz ezek a szavak felébresztették benne a bűntudatot, felébresztették benne a kellemetlen emlékeket, s azonnal tisztán látott mindent. Meg akart szólalni, hogy megkérdezze, hogy ki talált rá, de csak artikulálatlan hangok törtek ki a szájából, majd egy könnycsepp az erőlködéstől a szeme sarkából az arcán végigfolyt, és ennél többre erejéből nem tellett. Mire összeszedte volna minden erejét, és halkan ki tudta volna mondani, hogy ki volt, arra már a nővér kiment a kórteremből. Így hát csak magától kérdezte meg félig hangosan:

- Ki az, aki rám talált?

De sehonnét nem jött válasz, és úgy érezte, hogy ebben a pillanatban ez az élete egyik legnagyobb kérdése, s hogy ettől függ valójában minden további sorsa. Majd próbálta megnyugtatni magát, lecsukta szemeit, s lassú, mély légzéssel egyre job-

ban törekedett arra, hogy gondolatai és teste fölött a kontrollt visszanyerje. Kinyitotta ismét a szemeit, mert megérezte, ahogy a felhőkön át a napfény beszűrődik az ablakon és langyos, kellemes melegével végigsimítja az arcát. Ahogy érezte az éltető nap erejét, boldogságát, s az életszeretetét, hirtelen sírnia kell. De nem tudott sírni, csak belül, valahol a lelke mélyén tört fel benne a zokogás. Ahogy ott feküdt nyitott szemmel, élvezte, ahogy a napsugarak végigsimogatják az arcát.

Körülnézett a kórteremben, és akkor vette észre, hogy rajta kívül még van négy ágy, s különféle korú és nemű emberek fekszenek rajta. Közvetlenül mellette egy idős férfi feküdt. Ő is ugyanúgy a gépekhez volt kötve, s az ő élete is ugyanúgy a surrogások és a csipogó hangok között zajlott. Úgy érezte, hogyha ezek a hangok megszűnnek, akkor megszűnik az élet is, és valami végleges és visszavonhatatlan dolog történik. Hisz itt, ahol van, itt már senki nem tudja megmenteni, ha ezek a hangok megszűnnének. Itt csak vigyázni tudnak, hogy el ne jöjjön a némaság ideje.

Ahogy erőlködött, szeretett volna felülni, de nagyon gyöngének és fáradtnak érezte magát. Egyre fáradtabb és egyre nehezebb lett, majd egy lassú, mély sóhajtással mély álmoképek nélküli álomba zuhant, és úgy érezte, hogy ez az egyetlen biztos pont az életében, ez az egyetlen biztos dolog, ahol nincsenek kérdések, nincsenek válaszok, csak csend és béke van, és semmi nem fáj sem a testnek, sem a léleknek.

Klára szülei hosszú napokig vívódtak, és hol egymás lelkét megérintve próbálták elfogadni a történeteket, és próbáltak új alternatívákat keresni, hogy az életüket hogyan alakítsák tovább, míg egy másik pillanatukban előtört belőlük a bűntudat, az önvád és mindenki másnak a vádolása azért, ami történt. Persze legkézenfekvőbb volt számukra, hogy egymást, s érezték, hogy ezek nem igazi vádak, csak a feszültséget vezetik le. A félelem és az aggodalom megnyilvánulásai ezek, annak a félelemnek, amely a halállal érkezik, és valójában soha nem múlik el. Úgy érezték, hogy az elmúlt napok alatt átélt események és a halál közelsége véglegesen és visszavonhatatlanul megváltoztatta életüket. Úgy vélték, hogy minden, ami a világban van, csak hiú ábrándja az igazi valónak, de soha nem találkoztak még a halálnak az ilyen megnyilvánulási formájával és a valóságnak az arcával.

Most hiába próbálkoztak, hogy kitörjenek ebből a fájdalokkal teli, zárt világból, sehogy nem találtak magyarázatot és megoldást arra, hogy merre induljanak és mit tegyenek. Az fel sem merült bennük igazából, hogy valójában csak végig kellene gondolni eddigi életüket, s végiggondolva felismerni azt, hogy ott a kulcsa annak, ami történt. De ott a kulcsa és a megoldása annak is, hogy még egyszer ne történjen meg, és az életük más mederben alakuljon. Ezt nem vették észre igazából, de mint pozitívum, az egymás iránt érzett szeretetük s vonzalmuk, az sokkal mélyebbé és határozottabbá vált. Kezdték érezni, hogy az ember számára a legfontosabb összetartó erő

mindenek felett a szeretet megnyilvánulása, s minde- nek felett a megértés és az elfogadás. De valahol szellemük egy rejtett zugában még eléggé intenzíven jelen voltak a napi élet gondolatai, az anyagi világhoz való vonzódás, és így ezeket a gondolatokat az anyagi világgal nehezen tudták összeegyeztetni. Így a történetek után egy héttel, már szinte ugyanazok a napi problémák merültek föl, ami az anyagi világ vonzata körül történt, és ami az anyagi világ számára, mint fontos dolgok nyilvánultak meg - az emberek feletti uralom, a birtoklás és a vágyak elérése.

Akkor derült ki mindkettőjük számára, hogy a lányuk öngyilkossági kísérletével történt érzelmi és morális változást nem tudták feldolgozni, amikor az események után egy héttel arról kezdtek el beszélgetni, hogy az alatt az idő alatt, amíg a lányuk a kórházban van, addig valahová el kellene nekik menni nyaralni, pihenni, hogy fel tudják oldani magukban az elmúlt napok feszültségét. Meg is beszéltek, hogy hova utaznak el kettesben. Úgy gondolták, hogy amíg a lányuk a kórházban van, addig az a legfontosabb számára, hogy nyugodtan tudjon pihenni. Az ő számukra meg az, hogy a saját elképzelésük szerint tudjanak kikapcsolódni, és szembenézni az elmúlt idők eseményeivel. Érezték valahol azt is, hogy ez mind csak ideológia, s hogy valójában azért akarnak elutazni, hogy az események elől elmeneküljenek, és már addig erősítették magukban a gondolatot, amíg már az utazás helyét és idejét is eldöntötték. Úgy gondolták, ez lesz az egyetlen megoldás arra, hogy a saját lelki békéjüket visszaállítsák.

Az idő múlásával arányosan egyre kevesebbszer mentek be a kórházba, egyre kevesebbszer látogatták meg lányukat. Eleinte mindennap, de az első egy hét elmúltával, amikor Klárát az intenzív osztályról átvitték egy másik kórterembe, ahol már nem csak a gépek csipogása jelentette a számára az életfolyamatok működését, akkor már a szülők meggyőződtek róla, hogy lányuk életben marad és egészséges. Innentől fogva a ráfordított figyelmet is egyre kezdték lecsökkenteni, míg végül eljött az utazás pillanata. Az utazásuk tényét nem közölték senkivel, még Klárával sem. Egyszerűen csak egyik délután, mikor a kórházban meglátogatták, anyja megfogta lánya kezét, s mosolyogva annyit mondott neki:

- Lányom, mi most elutazunk egy időre, mert nekünk is pihennünk kell, mi is eléggé fáradtak vagyunk, s nekünk is jár egy kis kikapcsolódás. Te itt jó helyen vagy, kipihened magad, és majd ha visszajövünk, addigra már te is kijössz a kórházból - majd csókot lehelt a lánya homlokára, és visszatekintés nélkül kisietett a kórteremből.

Klára belül zokogott. Úgy érezte, hogy magára hagyták, hogy elhagyták, hisz abban bízott, hogy ez alatt az idő alatt, amíg kórházban van, mindennap meg fogják látogatni, hisz valahol a lelke mélyén megbocsátott mindenkinek. Valahol a lelke mélyén már csak önmagát hibáztatta, hogy túl gyáva volt ahhoz, hogy szembenézzen az élet dolgával, és inkább a halált választotta. Most már érezte, hogy ez egy túl könnyű megoldás lett volna, és még

mindig azon gondolkozott, hogy ki volt az, aki őt megmentette. De szüleit továbbra is ugyanúgy vádolta, főleg most, hogy magára hagyták, amikor már tudna beszélni, és tudna figyelni másokra, akkor másoknak nincs rá szüksége. Pont azoknak, akikkel a legfontosabb és a legszorosabb a kapcsolata.

Ahogy szülei kiléptek a kórház ajtaján, Klára egyre feszültebben s hangosabban zokogott, bár szemein ez nem látszott. Nem értette, hogy mi történt, és nem értette, hogy hogyan tudták ezt tenni vele.

Harmadik fejezet

Klára szülei már három napja elutaztak, s Klárának feltűnt furcsamód, hogy csak az első két nap érezte hiányukat. A harmadik nap reggelén már egész nyugodt és kiegyensúlyozott volt, és azon gondolkozott, mikor reggelijét fogyasztotta, hogy kicsit kinéz a kórteremből. Átnéz más szobákba, megpróbál emberekkel találkozni, beszélgetni, hisz ide mindenki hasonló dolgok miatt került. Valahol mindenkinek sérülés érte a lelkét, és úgy gondolta, talál hasonlót, mint ő maga, akikkel majd elbeszélgethet az élet dolgairól. De óvatos akart lenni, és úgy gondolta, hogy sokkal jobb, hogyha előtte megkérdezi az orvost is, és a délelőtti vizitig nem csinál semmit. Elfogyasztotta reggelijét és megkívánt egy erős kávé, de tudta, hogy nem ihat, mert a gyógyszerek hatása alatt a kávé nem lenne ildomos számára.

Megtörtént a vizit. Megkérdezte a vizitet vezető főorvostól, hogy egy picit felkelhet-e. Az orvos ezt megengedte neki, de mondta, hogy csak fél órát engedélyez, és ne erőltesse magát, s ha bármit tapasztalna, azonnal szóljon az orvosoknak vagy az ápolószemélyzetnek. Klára mindent megígért, és nagyon boldognak érezte magát, hogy már nincs igazán ágyhoz kötve. Ezt úgy konstataulta, hogy már közel van az a pillanat, amikor kimehet majd a kórházból, hisz ez már az első jele annak, hogy túl van a dolgok nehezen. Felvette fehér fürdőköpenyét, és ahogy megkötötte az övét, erőteljes szorítást érzett a gyomrában, émelygést, s egy pillanatra hányingere lett.

Összeszedte minden erejét, fogait összeszorította, megkötötte az övet, belelépett a papucsába, és gyenge, erőtlen lépésekkel kilépett a kórteremből.

A nagy és tágas folyosó vakított a fénytől, ahogy áradt be az erőteljes napfény az óriási ablakon. Az ablakok felső részei nyitva voltak, s a friss, kellemes levegő kicsit felélénkítette, s ettől felerősödött az életkedve. A kórteremmel szemben volt egy pad. Leült, s úgy gondolta, hogy az első nap ezt a fél órát úgy fogja kihasználni, hogy ezen a padon fog üldögélni. Leült, és az arra járó embereket, orvosokat, ápolókat, betegeket végignézte, és gondolataiban mindenkiről alkotott egy képet. Kiről vidámat, kiről szomorút, kiről tragikust, kiről komikust, de valamilyen képsort mindenkire akasztott. Nem vette észre, hogy leült mellé egy vele egykorú fiú, aki nagyon sápadt volt, nagyon gyenge, és félősen a pad túlsó oldalán foglalt helyet. Annyira összehúzta magát, hogy szinte látszott rajta, hogy arra törekszik, hogy ne is vegye észre senki, hogy ő ott van. Legyen ő a legkisebb, a legcsendesebb, a legjelentéktelenebb, és szinte sugárzott róla az, hogy gondolatai között ott kiabál egy aprócska felkiáltó mondat:

- Bocs, hogy élek!

Klára amikor már úgy érezte, hogy letelt a fél óra és már eleget tanulmányozta a folyosó életét, fel akart állni, hogy visszamegy a kórterembe. Ekkor vette észre a mellette ülő fiatalembert. Egy pillanatra, ahogy ránézett, furcsa borzongás futott rajta végig, és szánalmat érzett a fiú iránt, ahogy az gyenge, erőtlen mosollyal köszöntötte őt, és biccentett feléje.

Klára is visszabiccintett, majd felállt, és visszament a kórterembe. Nagyjából rálátott az ágyáról a folyosón lévő padra, s látta, hogy a fiú egész délelőtt ott ült, és csak a folyosó járólapjait nézte, és senkihez sem szólt egy szót sem, senkivel nem beszélt, csak magányosan és csendesen ült. Klára valami egyre mélyebb késztetést érzett arra, hogy odamenjen a fiúhoz és beszélgesen vele, de mindig eszébe jutott az, amit az orvos mondott neki, hogy csak fél órát lehet kint. Mikor majdnem elhatározta, hogy kimegy beszélgetni, mindig eszébe villant a gondolat, hogy korlátozva van a mozgásra szánt idő, és hogy nem lenne jól, ha most kimenne és leülne a fiú mellé.

Behozták az ebédet, és szép nyugodtan, lassan elfogyasztotta. Utána kinézett a folyosóra és látta, hogy a fiú még mindig ott ül. Akkor már elhatározta, hogy ki fog menni. Éppen a vizitet vezető orvos lépett be a kórterembe. Felállt, odament hozzá, és megkérdezte tőle, hogy még délután is kimehet-e egy picit, hisz a délelőtti séta is erősítette, és nem okozott semmilyen problémát. Az orvos kicsit imitált mérgelődéssel, daccal és szigorúnak látszó tekintettel próbált nézni a lányra, de mosolyra húzódo szemében látszott, hogy megengedi a lánynak azt, amit kér. Klára boldogan s nevetve köszönte meg az orvosnak, majd sietve kereste elő fürdőköpenyét, és kisietett a folyosóra. Ekkor megdöbbenve látta, hogy már senki nem ül a padon, de ő leült és egész nap ott ült.

Ahogy lassan múlt az idő, s Klára nézte a folyosó életét, réveteg gondolataiban visszalépett a

gyerekkorába, a rég elfelejtett múltba. Azokra az évekre gondolt, amikor még úgy érezte, hogy önfeledten boldog, nyugodt és kiegyensúlyozott. Úgy érezte, hogy azokban az időkben még hitt az óriásokban, törpékben, tündérekben, és hogy az élete legfontosabb része akkor az volt, hogy jól érezte magát. Egy pillanatra elérzékenyült, eszébe jutott szülei hangja, mikor arról beszéltek, hogy neki a legfontosabb az, hogy jól érezze magát, vidám legyen és boldog. Most fanyar mosollyal körülnézett, s látta, hogy nagy vidámságában hova jutott. Persze tudta, hogy ebben jelentős szerepe volt annak, ahogy ő viszonyult a világhoz. Tudta azt is, hogy valójában mindeért ő a hibás, ami vele történt, hisz saját gyengeségei és belső kitartásának a hiánya volt az, ami rávette arra, hogy ezt a tettét megtegye. Tudta azt is, hogy valahol ezért az egészért senkit nem okolhat, senkit nem vonhat felelősségre, csak saját maga az, akin bármit is számon lehet kérni. Ahogy egyre jobban elemezgette saját múltjának történéseit, egyre tisztábban átlátva az eseményeket, úgy érezte, mint ha egy picit kezdene megerősödni, kezdene belül határozottabbá válni, és így kezdett felépíteni magában egy új életszemléletet.

Klára megdöbben önmagától. Egy eddig soha nem ismert arca, soha nem érzett gondolatai támadtak fel. Egyre szabadabbnak és egyre kitartóbbnak érezte magát. Óriási terveket kezdett el szőni arról, hogyha kikerül a kórházból, akkor mit fog tenni. Úgy érezte, hogy ebből az eseményből, ami most történt vele ez alatt a pár nap alatt, megtanulta az élet-

től azt, amit meg kellett tanulnia. Amikor végiggondolta magában ezt a kérdést, hogy mi is az, amit meg kellett neki ebből tanulni, nem tudta igazán megfogalmazni. Csak egy dologhoz tudott eljutni, hogy ne csak önmaga képében lássa a világot, hanem próbálja meg úgy értelmezni, hogy rajta kívül mások is élnek.

Ahogy ott a padon ülve a kórház zöldessárga árnyalata mögé bújtatott folyosóján szötte jövője álmát, úgy érezte, hogy egyre vagányabb és büszkébb lesz, mint amilyen volt a kórházba vonulás előtt. Az események alakulásával persze nem igazán számolt. Nem akart gondolni arra, hogy milyen lesz a viszony a szüleivel, nem akart gondolni arra, hogy mit fog mondani az iskolában, nem akart gondolni igazából semmire. Valahol gondolatai mélyén megbújva annak a fiúnak a képe derengett, akit délután látott a padon. De most bárhogy keresi, nem találja. Igaz, mosolyogva gondolt rá, mikor felismerte, hogy ennek a fiúnak a kedvéért ül most kinn, de hát elszámította magát, nem találkozott vele. Ekkor ismerte fel azt, hogy az elmúlt pár év alatt még egyszer nem fordult vele elő az, hogy ő várjon valakire. Mindig az volt a mozgatórugója gondolatainak ilyen esetben, hogyha valaki elkésik, akkor az nem véletlenül történt, így tehát annak nem kell ott lennie, és már fogta is a cucát és ment is tovább. Most meg igaz, nem beszélt meg senkivel semmit, csak bízott abban, hogy a fiúval találkozni fog, és itt ül már órák óta, és csak várja és várja a pillanatot, hogy mikor fog vele találkozni. Pedig mosolyogva gondolt rá, hogy a fiú nem egy

megkapó jelenség, egy teljesen átlagos alkat, egy teljesen átlagos tekintettel, csak valahol a szemeknek a végtelen mélységébe vesző fénytengerben, a fiú szemében megtükröződött valami, ami Klárát megfogta, s amin Klára elgondolkodott.

Ahogy múlt az idő, és ott elmélkedett az eljövendő dolgokon, már tudott mosolyogva gondolni a jövőre, tudott bizakodni saját tetteit illetően, de valahogy egyre jobban került az a gondolatot, hogy mi fog történni, amikor szüleivel találkozik, és amikor már nem egy kórházi ágy meghitt védelme mögé fog bújni, hanem otthon lesz a szülői házban, ahol már nem lesz semmi, ami megvédi, csak saját szavai, gondolatai és a saját ereje. Tudta nagyon jól, hogy ez nem lesz egy egyszerű dolog, hisz a szülei mindent, ami ez alatt a rövid idő alatt történt, mindent számon fognak tőle kérni. Elhatározta, hogy ezt a dolgot valahogy megpróbálja kezelni, de még nem tudta igazán eldönteni, hogy hogyan. Ahogy közeledett az este, úgy egyre jobban érett benne a gondolat, hogy talán az lesz a legjobb megoldás, hogy nem hazaköltözik, hanem ismét kivesz egy albérletet, és ott folytatja tovább az életét. Az elkövetkezendő napokban nem látta a fiút, nem találkozott vele, pedig akárhogy figyelt, minden folyosón haladót szemmel tartott, s várta a fiút. Kíváncsiskodni, kérdezősködni pedig a nővérektől nem mert. Nem akarta felkelteni mások figyelmét, és úgy gondolta, hogyha az életben még találkozniuk kell, akkor az úgyis meg fog történni. Neki csak észre kell vennie a megfelelő jeleket, és akkor ez teljesül.

A negyedik nap délutánján már azon gondolkozott, hogy a kórház folyosóján túl megnézi a nagyobb társalgókat, várótermeket, és hogyha úgy érzi magát délután, akkor kimegy az udvarra sétálni egyet. Már a kezelőorvosától engedélyt kért erre, hogy kicsit tovább legyen fönt, és mikor az mondta neki, hogy nyugodtan mehet, a lelkére kötötte, hogyha bármit érezne, akkor szóljon az ügyeletes orvosnak vagy egy ápolónak.

Napnyugta körül erős késztetést érzett arra, hogy lemenjen az udvarra, és ahogy a kórház udvara felé tartott, gyerekes vidámság öntötte el, amint meglátta, hogy kint süt a nap, hangosak a madarak, és szinte úgy lépett ki az udvarra, mint hogyha nem is történt volna vele semmi. Elfelejtett mindent, és csak a napfény, az éltető erő vonzotta, és úgy érezte, hogy neki ki kell mennie az udvarra. Mikor kilépett, nagyot nyújtózott a napfényben, állt egy darabig az ajtó előtt, és csukott szemein át érezte, ahogy a napfény simogatja az arcát. Hallgatta a madarakat, az emberek beszélgetését, bár a szavak jelentőségére, értelmére nem figyelt.

- Elnézést - csak ennyi, és ahogy hátrafordult látta, hogy két ápoló egy hordágyat visz, s azon egy idős, beteg ember fekszik. Félreállt, és az ápolók megköszönve siettek a dolgukra. Ekkor tudatosodott benne ismét, hogy hol van, és miért is van ott. Szomorkásan kezdett sétálni a park fái között, és kinézett magának egy nagy tölgyfa mellett egy fehérre festett padot, és kényelmesen ülve hagyta, hogy a napfény simogassa, melegével dédelgesse.

Ahogy csukott szemein át csak pihent és megkapaszkodott a látványban, gondolataiban kezdte visszapörgetni az elmúlt napok eseményét, de mégis úgy érezte, hogy végig kell gondolnia őszintén és egyértelműen legalább önmaga előtt, hogy mit miért tett. Most már tisztán emlékezett mindenre. Az elmúlt napok alatt kipihente magát annyira, hogy az emlékek újra kitisztultak és előjöttek. Kicsit nehezen és fájdalmasan, de erőt vett magán, hogy végiggondolja az eseményeket. Lecsukta a szemét, s elkezdett visszanézni a múltba. Egészen addig a pillanatig pörgette a képeket, amikor a szüleivel az az ominózus nagy veszekedés történt, amikor elköltözött otthonról. Most már csak mosolygott rajta, igaz kínosan és dacosan, és most már tudta, hogy nem jól cselekedett, nem úgy kellett volna történnie, ahogy történt, de nem tudta megváltoztatni. Fájdalmat érzett, amikor a szüleire gondolt, és azon elmélkedet, hogy hogyan tudná ezt az egész dolgot megváltoztatni, hogyan tudná másképp látni.

Egyre inkább volt benne egy érzés, hogy ez a dolog, ami történt vele, ez az ő számára sorsszerű volt. Valójában nem mások számára volt felhívó jel az amit tett, hanem a saját sorsába kellett valamilyen változást eszközölnie, és ő valójában ennek a változásnak a felismeréséhez gyöngé volt, túlzottan dacos és büszke. Az események alakulásával nem mert szembenézni. Nem tudta feldolgozni az életének alapvető dolgait, azokat az eseményeket, amelyeket gyerekkora óta látott, átélt, tapasztalt. Rájött, hogy neki valójában nem a szüleivel volt baja, hanem iga-

zából azzal az életformával, amibe beleszületett, és ahol felnőtt. Tudta, hogy a szülei csupán jó szándékuk és szeretetük jeleképpen viszonyultak hozzá úgy, ahogy viszonyultak, hisz ők valójában mindent megadtak neki. Bármit, amit akart elérni, és most így, ennek a kórháznak a padján ülve, most már tisztán látta, hogy ő azzal, hogy a szüleit vádolta, csak saját maga vívódását vetítette ki másokra, és saját maga belső sikertelenségét akarta másokkal bizonygatni. Megkönnyebbült, amikor ki tudta mondani gondolatban, hogy nem a szülei a hibások az események alakulásáért, hanem ő saját maga, és most már teljesen biztos volt benne, hogy nem költözhet haza, hanem önálló életet kell neki élnie. Egy dolog fájdalmas volt a számára, hogy nincs senkije, hisz így ismét belekerülhet abba a csapdába és hibába, hogy depresszióba esik. A depresszióból újra el tud jutni a belső kilátástalanságok okozta feszültségek birodalmába, és újra saját félelmével fog szembesülni, amit ismét nem fog tudni feldolgozni. Úgy érezte, hogy kell mellé valaki, akibe kapaszkodni tud, akit szeretni tud, aki támasza tud lenni, amikor újra eljön a depresszió. Persze mosolygott a depresszió gondolatán, s arra gondolt, hogy egyáltalán nem is kell, hogy szomorú legyen.

Úgy érezte, hogy csak egy dolog kell neki, s ez a szerelem. Ha ezt megtalálja, akkor boldog tud lenni, és ha boldog, akkor már ez az egész dolog a múlt kódéba veszik, s akkor megtalálja azt a pillanatot az életében, amiért valójában megszületett. Itt a padon ülve arra gondolt, hogy családot szeretne, gye-

rekeket, zsvajt, zajt s életet maga köré. Ahogy rájött, hogy valójában mi is hiányzik az életéből, mosolyra fakadt, és egy pillanatra gondtalannak, vidámnak és felhőtlennek érezte az életet. Azon elmélkedett, hogy ezt az egész dolgot hogyan tudná kivitelezni, hogyan tudná megvalósítani azt, amit kigondolt. Hogyan tudná elérni, hogy egy boldog, felhőtlen család vegye körül. Persze tudta, hogy lesznek nehézségek az életben, de úgy gondolta, hogy ezeket a nehézségeket most már meg tudja oldani. Ez a menekülési kísérlet, ami a kórházba juttatta, és azok a furcsa álmok, amiken még mindig nem mer gondolkodni, azok olyasmire világítottak rá, hogy legfontosabb dolog az élet szeretete, és valami olyan erőt adtak neki, ami ezt szinte kézzelfogható közelségbe hozták.

Tudta, hogy ilyen hibát még egyszer nem követhet el az életben, és ezt többször egymás után meg is fogadta magának. Minden fogadalma alkalmával felnézett az égre, bele a napba, s úgy érezte, hogy a nap most megbocsát neki, s az éltető erő új erővel ruházza fel, és így sokkal könnyedebben tud a rá váró eseményekkel szembenézni. Ismét lecsukta a szemét, és most már, mint aki elhatározásai szilárdításán túljutott, és már eldöntötte, hogy mit akar megvalósítani, csak hallgatta a madarakat, s úgy érezte, hogy most zárta le azokat az eseményeket, amelyek elvezették idáig. Innentől már csak épülni fog, fejlődni, de valahol a lelke mélyén még mindig ott motoszkált valami, hisz nem értette, hogy mi történt vele azokban a pillanatokban, amikor a két világ határmezsgyéjén volt. Nem értette, hogy ki volt az, akivel be-

szélgetett, nem értette, hogy mi az amiről beszéltek. De nem is akarta ezeket a dolgokat tudni, hisz valahol a lelke mélyén még mindig működött benne gyerekkori nevelésének a hatása, aminek eredményeképpen csak azt fogadta el, amit kézzelfoghatóan meg lehetett érinteni. Hiába érezte, hogy ez valami több, ez valami más, akkor is próbált a dolgok elől menekülni, és mindenképpen próbált magyarázatot keresni arra, ami történt. Úgy gondolta, hogy a halál pillanatának közelsége felszabadított agyában olyan energiákat és olyan emlékképeket, amelyek összeállítottak számára egyfajta túlélési magyarázatot, egyfajta menekülést arra, hogy valójában a halál nem is egy végleges állapot.

Ezt az elméletet szinte már meggyőzően gondolta saját magának, de valahol érezte, hogy ez mind nem igaz, és itt valami egészen másról van szó.

Amikor kinyitotta a szemét, megdöbbenve vette észre, és a csodálkozás erejével hatott rá a dolog, hogy a fiú, akit már napok óta keresett, ott ül mellette a padon. Sápadtnak, gyengének tűnt, de most már nem volt olyan törékeny, nem volt olyan elhagyatott, de még mindig sugárzott róla a fáradság és a kimerültség. Ekkor vette észre kezein, csuklóján a kötések, és a rengeteg tűszúrás nyomait az alkarján. Kezet nyújtott, és bemutatkozott neki. Csak a keresztnévét mondta. A fiú megfogta a kezét és hallotta a lány szavait.

- Klára vagyok.

A fiú nem szólt semmit, csak kezét szorította,

és egy pillanatra belenézett a lány szemébe, majd vissza, a pad előtt a vörösesbarna kavicsokra.

- Te miért vagy itt? - kérdezte a lány.

Hosszú csend lett. A lány már úgy érezte, a fiú nem is akar válaszolni, mikor egy halk hang indult el feléje.

- Egyszerűen meg akartam halni, semmi mást nem akartam, csak ezt. És hogy miért? Mert tudom, hogy ezt szeretnéd kérdezni, így inkább ne strapáld magadat, elmondom előre. Van valami, amivel már régen találkoztam és hiányzott. Van valami, amit senkinek nem akartam elmondani. Van valami, ami egy állapot és azt kerestem, s azt hittem, hogyha átmegyek, akkor az a valami ott lesz, az az állapot ott lesz, és akkor végre nyugodt, boldog és kiegyensúlyozott tudok lenni. De visszahoztak, pedig nem akartam. Nem tudom miért hoztak vissza, biztos ebben is van valami sorsszerűség. Olyan kilátástalannak tűnik minden, pedig most már tudom, nem jött el az én időm. Mindenki, aki bekerül ebbe a végtelen körforgásba, mindenféléről mesél, hogy alagutakat látnak, meg fényeket látnak, meg hangoikat hallanak.

Klára, ahogy hallgatta a fiú szavait, egyre jobban megdöbben. Úgy érezte, mint hogyha a saját élményeit hallaná a fiútól.

- De én nem láttam semmit! Nem történt semmi. Végtelen, sötét, fekete úr vett körül. Pedig most kíséreltem meg másodszor, és először sem láttam semmit, és most sem. Kezdem elveszteni a hitemet, kezdem úgy érezni, hogy ez az egész, ami tör-

tént, azt végül csak mind álmodtam. Nincs is odaát, nincs is semmi, és az ember valójában csak egyszer él a földön. De akkor honnan van bennem ez az érzés, honnan van bennem ez az egész? Miért akarom annyira tudni, hogy mi van odaát? Pedig semmit nem láttam. Miért van az, hogy bárki, aki egyszer bekerül ebbe a történetbe, az láthat dolgokat odaát? Számptalan emberrel beszéltem, akik elmondták, hogy amikor megkísérelték feladni sorsukat, akkor ez vagy az történt velük. Kik fényeket, kik hangokat, kik színeket láttak, volt aki egyszerre mindent. Én, aki direkt akartam ezt az egészet látni, nekem csak a végtelen fekete űr volt, semmi, még talán én sem voltam ott, csak a fájdalom, mert az aztán igazán nagy volt. El nem tudod képzelni, hogy micsoda fájdalmat és kínt éltem át, olyan, mintha a feneketlen pokolba zuhantam volna bele. Tudod, hogy mi volt a szörnyű? Hogy rajtam kívül volt ott valami, nem tudom, hogy mi. Akárhogy próbáltam meghatározni, hogy mi az, nem tudtam, és most sem tudom, csak egy dolgot érzek biztosan, hogy ott van, most is ott van, de most már nem akarok odamenni, még egyszer nem.

A fiú hirtelen elhallgatott. Klára megdöbben a csendtől.

- De én... - majd elharapta a szavakat.

Hosszú percekig ültek némán egymás mellett. Klára úgy érezte, hogy valami meghatározott, végtelen törvényszerűsége van annak, hogy ők most itt ülnek a padon, és volt egy olyan érzése, hogy ez már megtörtént valahol, mint egy déjává. Ahogy körülnézett, teljesen meg volt róla győződve, hogy ez

már vele egyszer megtörtént, nem tudja hol, nem tudja hogyan, de már egyszer megtörtént. Ő már ült ezzel a fiúval a padon, ebben most már teljesen biztos volt, de nem tudja, lehet hogy csak beképzeli, lehet, hogy csak az érzések, az álmok vagy bármi okozhatta ezt az egészet. Lehet, hogy a halálközeli élményben olyan agyi elektromosságok szabadultak fel, amelyek ehhez a déjává érzéshez jutottak el? Ekkor úgy érezte, lehet, hogy van valami visszamaradása ennek az egész dolognak, lehet, hogy már nem is normális, lehet, hogy valami baja van, és ez a déjává érzés az előjele annak, hogy valamilyen lelki vagy szellemi problémája alakult ki.

De nem, ez nem lehet - gondolta, itt valami egészen másról van szó. Arról, amiről még soha nem szerzett információt, ami túlmutat azon, amit eddig látott és hallott a világról, ami számára megdöbbentő igazságokat hordoz magában. Úgy érezte, hogy ez a déjává, ez most már egyre erősödik benne. Erős készletét érzett, hogy megfogja a fiú kezét, de kinyitette saját magát, hisz most látja először, miért kellene neki ez. Hisz akkor olyan lenne az egész dolog, mint hogyha ő akarna udvarolni a fiúnak, vagy valami más miatt közeledne felé. Így hát legyőzte magában ezt a készletét. Ránézett a fiúra, és látta, hogy az még mindig a vörösésbarna kavicsok végtelenjében keresi a kérdéseire a választ. Klára erőt vett magán, majd halkán sóhajtott egy nagyot, és csak annyit mondott:

- Igen, voltam odaát, és tényleg vannak színek, fények és hangok, és tényleg beszélgettem, va-

lóban. Minden úgy történt, ahogy az imént mondtad. Én láttam. Most már tudom, hogy láttam. Nem tudom mit, nem tudom miért, lehet, hogy a sors ajándéka, lehet, hogy csak az elmém játéka volt. Lehet, hogy Istennel beszéltem, lehet, hogy csak önmagammal, nem tudom, de én láttam, ott voltam. Valami történt - majd elkezdett sírni.

A fiú felemelte a tekintetét, ránézett a lányra, s megfogta a kezét.

- Egy perce ismerlek, de érzem, van valami közös abban, hogy mi ketten itt ülünk ezen a padon. Úgy érzem, ez olyan, mint egy déjává. Te érzed ezt? Valami oka kell hogy legyen, hogy mi itt ülünk, s oka van annak is, hogy te sírsz. Te odaát beszéltél és éreztél valamit, megtapasztaltad azt a létformát, ami az ember eredendő formája, és én, aki mindig azt kerestem, semmit nem találok odaát. De nem ez a lényeges.

Ültek a padon némán, és mind a ketten érezték, hogy a másiknak szüksége van rá. Érezték, hogy valami nagyon mély és elementáris erő vonzza őket egymáshoz, de ennek a vonzalomnak nem mertek igazán teret engedni. Ahogy múltak a percek, Klára ránézett a fiúra, és valahol mélyen a lelkében furcsa feszültséget érzett. Arra gondolt, hogy talán aggodalmat érez a fiú iránt, talán félti is egy kicsit, és próbált magyarázatot keresni arra, hogy miért van ez az egész. De nem találta. A fiú nyugodtnak látszó arccal ült, majd váratlanul felállt, a lányra nézett, és szinte szakadtak ki belőle a szavak:

- Most mennem kell!

Köszönés nélkül ment el, és sietett a kórház bejárata felé. Ahogy közelebb ért, visszanezett, s látta, hogy a lány még mindig ott ül a padon és őt nézi. Ekkor visszafordult, odament a padhoz, leült, és csendesen nézte maga előtt a sárgásbarna kavicsokat. Kezeit összekulcsolta a térdén, egy darabig próbálta lábával rugdosni az apró kavicsokat, majd szinte robbanásszerűen tört ki belőle:

- Tudod, én nem értem ezt az egészet - majd elcsendesedett. Valami olyasmi dolog történik, amire nem találunk magyarázatot. Olyannak tűnik ez az egész a számomra, amikor reggel ott állok, és fésülködöm a tükör előtt, mint hogyha azon gondolkodnék, hogy ki a valódi. Én vagy a tükörképem? Melyikünk az igazi? Nem tudom eldönteni. Persze, most te azt gondold rólam, hogy nekem valami bajom van.

A lány meg akart szólalni, de nem sikerült. A fiú tovább folytatta. Beszélt és beszélt az érzéseiről, de Klára a gondolataival volt elfoglalva. Hallotta a fiú hangját, de nem figyelt rá. Nem szóalmat érzett iránta, sokkal inkább valami egyre erősödő aggodalmat, és egyre erősödő vonzalmat. Érezte, hogy ez a fiú valami olyan dolgot élt át, amit nem tudott helyretenni, de elmondani sem akarta, és megnyílni sem akar előtte. Egyszer csak megélesedtek a fiú szavai.

- Te magad mondtad az előbb, hogy jártál odaát. Te magad mondtad, hogy láttál valamit. Te is azok közé tartozol, akik nem keresnek, mégis megtalálnak valamit. Persze te magad is meg akartál halni.

Ez egyfajta menekülés, de az ehhez a világhoz tartozik, és neked ezzel a világgal volt valami bajod, amelyikben most itt ülünk a padon. Ez volt az a világ, amelyik a számodra fájdalmat okozott, ez volt az a világ, aminek a nyomását lelkileg nem bírtad elviselni, és én, aki kerestem hosszú éveken át, szinte semmit sem találtam.

Van az a régi híres mondás valamelyik ősi tanban, hogy aki keres, az nem talál, és aki nem keres, az meglesi. Hát ez most példája annak, ami velünk történt. Én kerestem, és nem találtam semmit, te nem kerestél, és ott jártál. Pedig én mindent megtettem azért, hogy átjussak. Próbálkoztam a kábítószerrel, bár tudom, ez nem szép dolog, de hidd el, nem magáért a repülésért csináltam, csak úgy gondoltam, hogy azok a stimulációk segítenek átjutni. Aztán rájöttem, hogy nem segített semmi. Valami megnyilvánult, ez kétségtelen, de rá kellett döbbenem, amikor elkezdtem saját magamat és lelkiállapotomat figyelni, hogy csak saját félelmeimmel küszködöm, saját gondolataimmal.

Tudod hányszor éreztem az ilyen külső szer behatása alatt, hogy akár ölni is tudnék? Rengetegszer. De szerencsére mindig meg tudtam magamban őrizni az emberi méltóságot, hogy ezeket a dolgokat nem követem el. Aztán sikerült leszoknom a kábítószerokról, újabb útkeresésre indultam, s arra gondoltam, hogy nekiállok különféle mesterektől tanulni, akik tudnak nekem segíteni abban, hogy megtaláljam azt az átjárót, ami megmutatja, mint egyfajta bizonyosság, hogy mi van odaát. Rá kellett jönnöm,

hogy túl sok a vadász, és kevés a fóka, azaz nagyon kevesen tudnak, de nagyon sokan állítják magukról.

Végigjártam az egész országot, szinte minden kapcsolatomban, pénzem ráment erre a hosszú kirándulásra. Megtapasztaltam különféle emberekben, hogy ki mit tesz azért, hogy a saját lelki békéjét megleglje. Különféle dolgokat állítottak. Volt aki szépet és jót mondott, volt aki nehezét és szinte kivitelezhetetlent, de mindegyiken láttam, hogy csak kevesen voltak azok, akik tudták is azt, amit beszélnek, és meg is tudták tenni, nem csak érezték vagy értették. Én őket is otthagytam, úgy gondoltam, hogy mindenkinek a saját útját magának kell végigjárnia. Nem találtam olyan embert, akitől igazán tanulhatnék. Nem találtam olyan segítséget, amelyik igazán ki tudott volna húzni a bajból, már amennyire ezt bajnak lehet tekinteni, hogy az ember a saját lelki békéjét keresi. Igaz, manapság ebben a világban ez nem biztos, hogy egy ildomos dolognak tűnik, hogy valaki a saját lelkével kezd el foglalkozni. Én ezt az utat választottam, és tudod, az egy nagyon érdekes dolog volt, hogy amikor a kábítószerhez nyúltam, azt elfogadta a közösség, amiben éltem, elfogadta a család, elfogadták a barátok, elfogadták a rokonok. Úgy néztek rám, mint egy betegre, egy nem normálisra, de elfogadták. De azt, amikor elkezdtem azon gondolkodni, hogy megkeresek olyan embereket, akiktől tanulhatnék, akkor mindenki próbálta elhatárolni magát tőlem, és ekkor jöttem rá, hogy maga a tan, a lélek, nem emberi eredetű dolog. Ettől mindenki menekül és irtózik.

Képzeld el, még azt is megcsináltam, hogy megkerestem különféle egyházakat, és azoktól próbáltam tanácsot kérni. Na hát, ne tudd meg, ők aztán adtak rendes tanácsot, hogy üljek le és beszélgessek velük. De amikor kérdeztem, hogy a saját utamat hogy tudom megtalálni, arra nem adtak rendes magyarázatot. Próbálkoztak különféle ideológiákat gyártani, meg hivatkozni sok mindenre, de arra, hogy az ember a saját belső csendjét hogyan tudja megteremteni, arra semmilyen magyarázatot nem kaptam. Ekkor nekiálltam a saját érzéseim szerint tenni a dolgomat. Hosszú éveken át jógáztam, majd különféle természeti népeknél járt útleírásokból készült könyveket olvastam, és ezekben a könyvekben találtam olyan dolgokat, amelyekről most már tudom, hogy nem jók. De akkor ezek nagyon varázslatosnak és csodálatosnak tűntek. Voltak különféle leírások arról, hogy ezeknek a népeknek a sámánjai, gyógyítói hogyan kerülnek révületbe, és hogyan jutnak át a másik világba.

Még dobolni is megtanultam, hogy hátha a zene segítségével fel tudok majd jutni abba az égi szférába. Gyógyfüveket szedtem, gombákat főztem, és nem sikerült, nem volt senki, aki ebben segített volna. Jártam úgy, amikor megfőztem egy-egy ilyen kivonatot, hogy utána hosszú hetekig, hónapokig bőrkiütéseim voltak, étvágytalanságom volt, lefogytam, hasmenésem volt, szóval beteg lettem tőlük. Ekkor jöttem rá, hogy ugyanezek a dolgok működnek, amik le vannak írva ezekben a könyvekben, de ezek az etnográfusok, akik leírták, azok nem csinál-

tak semmit, ők szó szerint leírták azt, amit a sámánnál láttak, de azt valahogy kihagyták az egészből, hogy a sámán hogy gondolkodik, milyen arányokat kever össze, milyen dolgokat végez el az előtt, amikor ezeket megtenné. Ezek mind kimaradtak, és én ezeket nem vettem észre, csak csináltam és csináltam, amit én jónak láttam, mígnem baj lett belőle.

Egyszer, hosszú hónapokig feküdtem a kórházban mérgezéssel, és amikor kijöttem, akkor jöttem rá, hogy ez az út sem járható, ez sem vezet sehová, és ekkor történt a meglepetés. Egy éjszaka furcsa álmot láttam. Álmomban beszélő állatok voltak, és ezek az állatok nem olyanok, mint amiket manapság lát az ember. Hasonlítottak inkább az unikornishoz vagy más ilyen ismeretlen élőlényekhez. Most nem tudnám pontosan felidézni őket, de a mai napig gyakran álmodom velük.

Ezekben az álmokban megéreztem valamit, és reggel, amikor felébredtem, éreztem annak a helynek az illatát, ahol álmomban jártam. Az orromban volt, pontosan tudtam, hogy az a tükör másik fele, de nem tudtam, hogy tudnék oda visszajutni, hiányzott, és vágytam rá. Ekkor határoztam el, hogy talán az egyetlen megoldás az lesz, hogyha meg fogok halni, és a halálba való belépés lesz a kulcsa ennek a titoknak. A halál nagyon egyszerű módját választottam, egyszerűen csak felvágtam az ereimet. Hagytam és néztem, ahogy a piros vér kifolyik, és semmit nem csináltam. Persze nem gondoltam arra, hogy meg fognak találni, csak egy cél lebegett a szemem előtt, az, hogy minél előbb átjutni. Érdekes ér-

zés volt, ahogy megfogtam a kést, az sokkal jobban fájt, mint az, amikor vágtam. Maga a kés jelentősége lelkiileg gyakorolt rám hatást, és ennek mai napig érzem a jelentőségét. Az, amikor vágtam a saját testemet, az nem okozott fájdalmat, csak a cél lebegett előttem.

Ekkor a fiú elhallgatott. A lány ült szótlanul, némán, és úgy érezte, hogy azok a dolgok, amelyeket ő megtapasztalt, az valamiféle ajándék. Valamilyen olyan jellegű információ, aminek fontos feladata lesz az életben, amire támaszkodnia kell. De a fiú újra megszólalt, és kizökkentette Klárát a gondolataiból.

- Amikor beléptem a halál birodalmába, semmi nem volt ott. Hidd el, semmi. Tudtam, hogy csak én vagyok, s óriási megdöbbenést és félelmet éreztem. Arra gondoltam ott, hogy hát ez az egész egy nagy hazugság, ez egy szélhámososság. Nincs túlvilág, nincsenek istenek, angyalok, nincs semmi, csak fekete, koromsötét csend. De éreztem, hogy rajtam kívül van ott valami, éreztem, hogy ez a valami ez óriási. Ez valami irtózatosszerű dolog, de nem tudok vele mit kezdeni, egyszerűen félek tőle, és most, hogy visszajöttem, most még jobban félek. Úgy érzem, hogy ez a valami, most is itt bujkál, itt lappang, és néha az örületbe kerget. Próbálok tenni ellene, de nem megy. Semmit nem tudok tenni. Persze tudom, hogyha én most ezt itt, benn a kórházban ezeknek a “dilidokiknak” elmesélem, akkor óriási baj lesz belőle.

A lány magában mosolygott, amikor a fiú az

orvosokat “dilidokiknak” nevezte, de figyelte, ahogy a fiú tovább folytatja beszédét.

- Néztem abban az ismeretlen világban, hogy igazából én sem létezem, csak egy gondolat. Amikor már teljesen beletörődtem kilátástalan, fekete sorsomba, akkor jöttem vissza ebbe a világba. Valaki megtalált.

Éreztem, hogy van mellettem valaki, aki vigyáz rám, de ennél többet semmit nem éreztem, és lehet, hogy ezt is csak az újraélesztés után az életösztön kreálta az elmémbe. De lehet, hogy csak nem akarok tudomást venni a történetekről.

Mikor kitoltak az intenzív osztályról, igaz ott láttalak. Tőlem balra, a harmadik ágyon feküdtél. Nos, mikor innen kitoltak, akkor vettem észre, hogy mekkora hibát követtem el, hisz lehet, hogy valójában az egész lélek lényege az élet szépségének a felismerése, és nem valami információhajtás. Rájöttem, hogy az az ember, aki megtalált engem, az lehet hogy ezért az egyért született meg, hogy visszahozzon engem abból az árnyékvilágból. Mert az valóban csak egy árnyékvilág volt, és nem is biztos, hogy ez az árnyékvilág. Itt minden szín, fény, pompa, ragyogás, minden maga a csoda, és ott semmi nem volt. Ezt most sem bírom igazán feldolgozni, mindenki mindenféléről beszél. Te is mondtad az előbb, hogy jártál odaát, de most ne haragudj, én ezt nem hiszem el. Lehet, hogy te csak képzelted ezt az egészet, vagy hallottál róla, vagy olvastál róla.

A fiú folytatni akarta mondandóját, de a lány közbevágott.

- Bocs, de én nem beképzeltégben vagyok, én tényleg láttam valamit, és hogy tiszta legyen bened a kép, én soha nem foglalkoztam ezekkel a gondolatokkal és dolgokkal. Ez olyan távol áll tőlem, hogy te azt el sem tudod képzelni. Engem úgy neveltek, hogy a világ csak abból áll, amit kézzel meg tudunk fogni, s azonkívül nincsen semmi. Engem úgy neveltek, hogy a legfontosabb érték, a külső megnyilvánulás, és most én átélek valamit, és nem tudok vele mit kezdeni. Erre te ezt kétségbe vonod? Pont te, aki egész idáig arra pazaroltad az idődet, hogy hogyan tudnál oda bejutni? Nem gondolod, hogy ez egy kicsit nevetséges? De egyébként is, miről gondolod, hogy mi így tudjuk folytatni ezt a beszélgetést? Valójában te próbálsz nekem magadban bizonygatni, hogy te mennyire akarsz a jót és a szépet, de idáig kétszer próbáltál meg belém kötni. Nem gondolkodtál el azon, hogy talán ez lehet a dolgok kiindulópontja? Nem az a lényege a léleknek, hogy csak önmagunk fényét találjuk meg, hanem az, hogy az élet fényét találjuk meg, hogy mi egyek vagyunk. Hisz ez az egész világ így, ahogy van, egy egyetlenegy nagy élő organizmus.

Klára elhallgatott. Nem értette, hogy ezeket a mondatokat miért mondta, nem értette, hogy honnan jöttek ezek a gondolatok. Nem volt tisztában az előbbi szavakkal, és a meglepetés ereje sokkal nagyobb volt benne, mint a fiúban. Hosszú percekig ültek egymás mellett, nem szóltak, csak némán nézték a vörösesbarna kavicsokat, majd néha felpillantottak az égre, és figyelték a felhőket, az eget, a nap-

sütést, de egyik sem mert megszólalni. Ekkor váratlanul, szinte automatikusan, egyszerre mind a két ember felállt, köszöntek egymásnak, és mindegyik elindult vissza a kórház épületébe. Klára, ahogy ránézett a fiúra, meg akarta tőle kérdezni, hogy még beszélgethetnek-e, de ahogy próbálta szóra nyitni a száját, a fiú megelőzte, és mosolygós szemmel kérdezte tőle, hogy máskor is beszélgethetnek-e. A lány nem szólt semmit sem, csak bólintott, majd mind a ketten beléptek a kórház ajtáján.

Klára visszament a kórterembe, lefeküdt, és azon gondolkodott, amit a fiú mondott neki. Elelmélkedett azon, hogy micsoda összetett is az élet, milyen érdekes színkavalkádokból állnak az emberi jellemek, és milyen gondolatok is vezérlik valójában egy-egy ember belső világát.

Úgy gondolta, hogy ez a fiú valami hatalmas traumát élhetett át gyerekkorában, és ennek a hatására próbálja megtalálni saját belső világát. Arra nem gondolt egyszer sem, hogy a fiúnak valami lelki vagy pszichés baja lenne, inkább gondolataiban kezdte egyre jobban meggyőzni magát, hogy a fiúnak gyerekkorában volt valami meghatározó esemény, amin a mai napig nem tudta magát túltenni. Ez okozott neki egy belső lelki feszültséget, s ennek a feszültségnek a hatására menekül ezekhez a megfoghatatlannak tűnő dolgokhoz.

Klára valahol a lelke mélyén érezte, hogy valahol ez a dolog elcsúszik, és nem így van, de erre nem talált igazi magyarázatot. Akárhogy próbálta, akárhogy kereste, gondolatai mindig visszazök-

kentek oda, hogy kell valami kézzelfogható magyarázatnak lenni, bárminek, különben akkor az ő gondolatai alól csúszik ki a jég, és akkor ő kerül szinte kilátástannak tűnő helyzetbe. Néha felállt, odament az ágya mellett lévő kis asztalkához, és ivott egy pohár narancslevet. A délutáni nap besütött az ablakon, körbesimította a kórház termének falait, s ahogy megfordult, szembenézett a nappal, és ebben a pillanatban valami belső varázslat történt benne, valami megfoghatatlan ébredés. Ismét határtalanul könnyűnek és szabadnak érezte magát abban a világban, ami számára kézzelfogható volt, amiben élt. Úgy érezte, ez az élet lényege, egyszerűen csak hagyni, hogy a dolgok megtörténjenek. Most már kezdett valamit felismerni az élet apró, belső igazságaiból, de ezeket az igazságokat nem tudta megfogalmazni. Úgy érezte, hogy az egyetlen fontos dolog, ami egy ember életében van, csak az, hogy örömet szerezzen önmagának és ezáltal másoknak. Nem kárörömet vagy nem önhitt hiú örömet, hanem szó szerinti értelemben vett örömet, és ez, hogy a nap most rásüt, ez örömet jelent neki. Ekkor értette meg, hogy az öröm külső eredetű dolog, abból áll, hogy felismerjük az élet felénk áradó erejét, és nem megmagyarázni kell a világot, hanem egyszerűen csak elfogadni.

Így, ahogy nézte a napsugarakat, és érezte a melegségét az arcán, megkönnyebbült, ami számára szinte megdöbbenő erővel hatott. Egyszerre volt határtalan, a testén belül egyszerre volt vidám és szomorú, egyszerre volt boldog és boldogtalan, és mindent el tudta fogadni. Nem csak azért, mert meg tudta

magyarázni magának ezeknek az érzéseknek az eredetét, hanem belül, valahol a lelkében tudta ezeket az dolgokat elfogadni. Érezte, hogy minden egyszerre történik, és ő csak külön-külön tudja kiválogatni és megmagyarázni egy-egy érzés hullámát. De ha az egésztest összességében nézi, akkor az olyan állapotá válik, mintha a napon állna, és hagyná, hogy a nap sugarai melegítsék. Most viszont, hogy ez az egész fizikailag megtörtént, úgy érezte egy pillanatra, mintha megvilágosodott volna. Ahogy ez a gondolat végigfutott elméjében, elmosolyodott, és arra gondolt, hogy milyen érdekes az élet. Ő soha nem gondolt a megvilágosodásra, és most kimondta. Soha nem fogadta el igazából ezt a szót, hogy megvilágosodás, és most megfogalmazta magának, hogy mit jelent. Nem akarta az anyagi világát elvetni, és most félretette. Valami olyasmire cserélte föl, ami túl van ennek az anyagvilágnak a határain.

Visszafeküdt az ágyára, és szüleiére gondolt. Most már nem úgy gondolt rájuk, hogy gondolatait a félelem, a harag és az indulat vezeti, hanem úgy gondolt rájuk, hogy gondolataival erősíteni próbálta őket, hogy érezzék jól önmagukat ott, ahol vannak, és ne szomorkodjanak semmin. Gondolataiban próbálta összpontosítani meghatározott mondatait, s elküldeni szüleihez, hogy ő megtanulta a leckét, és köszöni nekik, hogy általuk eljuthatott idáig. Majd lecsukta szemét, és megpróbált elaludni, de nem sikerült az alvás, csak egy lassú, mély relaxáció történt. Ebben a relaxációban ismét felpörgette magában a padon történt beszélgetés képeit, és tisztán látta ma-

ga előtt a fiú arcát. Most így, ebben a képben jobban megnézte, s látta, hogy a fiú valójában csak azért tűnt olyan fájdalmas arcúnak, mert az átélt élmények és kínok megviselték a testét, az arcát, és a fájdalmas ideje rányomta bélyegét a fiúra. Most látta, így, ebben a látomászerű képben, hogy egészen más arca van, milyen huncutkás mosolygós szeme, és az aggodalmat valami furcsa, belső kíváncsiság váltotta fel. Szeretett volna még többet a fiúval lenni, s el is döntötte, hogy ezután minden alkalmat megragad arra, hogy együtt legyenek, és beszélgessenek, hisz olyan közelinek érezte magát a fiúhoz.

Késő délutánba hajlott már az idő. Klára ott állt az ablak előtt, nézte a lemenő napot, és ahogy az égen sötét, komor színű felhők gyülekeztek, mint amikor valami időjárási frontváltás van, rápillantott az ágyára. Látta a kusza rendetlenséget az ágya melletti kis asztalon, szinte olyan volt a kínálat, mint valamilyen édességboltban. Most már, hogy jobban volt, lement a kórház büféjébe, és szinte mindent megvett, amit elsőre meglátott, de igazából semmihez sem volt kedve, a fiún jártak a gondolatai. Még a nevét sem tudta, de már egyre jobban érezte, hogy találkozni és beszélni szeretne vele. Ott az ablaküvegen túli világban Klára figyelte, ahogy a kórház dolgozói sietnek a bejárat felé, és készülődik az esti műszakváltás. Észrevett egy-két ismerős arcot az udvaron haladók között, az éjszakás nővért, az ügyeletes orvost, és amikor az udvaron haladók arra figyeltek ahol ő áll, az ablakban, akkor vidáman integetett feléjük. Szinte varázsütésre ürült ki az udvar, s látszott,

hogy mindenki az utolsó pillanatban cselekszik, és gondolataik a munka körül úgy forogtak, mintha valami kényszerű állapot elviselésén fáradoznának. Persze Klára arra gondolt, hogy senki sem dolgozik örömmel, de mégis gondolataival játszadozott, hogy azok, akik önként vállalnak egy munkát, egy idő után mégis belefáradnak, beleunnak. Vajon mi lehet ennek az oka? Nem keresett rá magyarázatot, csak elmélkedett azon, hogy itt a kórházban mennyi mindent észrevett az emberek viselkedéséből és reakcióiból.

A szürkület fátyla, szinte mint egy köpönyeg suhanása borult a tájra, egyik pillanatról a másikra minden kezdett fakó lenni, étellel teli, fénylő, ragyogó színét kezdte elveszteni. Klára hátranézett a kórterem folyosóra nyíló ajtajára, és látta, hogy kinn a folyosón, a hatalmas neonlámpák már éles, szemzavaró fényüket erőteljesen szórják. Ebben a belső világban a kórházi falakon belül, ebben a különös megvilágításban mindennek határozott, éles kontúrja lett, sugárzódott belőlük a kilátástalanság és a feszültség okozta agresszió.

Klára úgy érezte, hogy az emberi betegségek, amelyek ebben az épületben már előfordultak, itt bolyonganak az épület falai között, hisz a lámpa fénye ezt a benyomást erősítette benne. Ahogy figyelte saját gondolatait, elmosolyodott, hisz ő soha nem gondolkodott ilyen dolgokról, soha nem foglalkoztatták ezek a dolgok, és most rövid időn belül többször is azon kapta magát, hogy valami teljesen ismeretlen rendszerben jelennek meg gondolatai. Egy teljesen

ismeretlen világban, amiről eddig nem hogy elképze-
lése nem volt, egyenesen tagadta, hogy bármilyen
formában meg tud nyilvánulni ez a világ. Klára leült
az ágyára, felnézett a mennyezetre, és úgy érezte,
hogy az erős lámpafény elvakítja, zavarja, és talán
picit ingerli, és gondolataiban, szellemiségében fe-
szültséget kelt. Úgy gondolta, hogy az lesz a legjobb,
ha lefekszik, becsukja a szemeit és relaxál addig,
amíg el nem álmosodik vagy amíg meg nem nyugtat-
ja magát belül. Most már, hogy állapota sokkal jobb
volt, kimehetett volna a tévésobába vagy beszélget-
hetett volna az éjszakai nővérekkel, ha azoknak van
rá ideje, de igazából már nem akart mást, mint kike-
rülni innen. De amikor arra gondolt, hogy kimegy,
akkor eszébe jutott, hogy többé nem találkozik a fiú-
val, és ez szomorúsággal öntötte el. Elhatározta,
hogy addig amíg a kórházban van, megpróbálja meg-
szerezni a fiúnak a nevét és telefonszámát, hogy kint
is tudjanak még találkozni és beszélgetni, hisz az a
beszélgetés, amit a padon töltek, még ha olybá
furcsának is tűnt, és teljesen ellenkezett az ő világné-
zetével, akkor is visszavonhatatlan nyomot hagyott
benne.

Olyan erők megnyilvánulását látta a fiú ar-
cán, ami egyértelmű bizonyítéka volt annak, hogy a
lélek nagyon furcsa és nagyon sokféle módon tud
megnyilvánulni, és ezeknek a jelentős részét az em-
berek tagadják vagy kételyekkel fogadják. Ő átélt
egy ilyen megnyilvánulást ott a padon, ahogy végig-
nézte a fiúnak az arcát, és pontosan látta, hogy ezek
a történések a fiú számára teljesen valóságosak. Ez a

belső feszültség, ami az útkeresés kilátástalanságával
párosult a fiú életében, ez mind, mind a fiú számára
realitás. Egyetlenegy pillanatig sem gondolt arra,
hogy a fiúnak valamilyen pszichés baja lenne. Úgy
érezte, hogy ez a fiú nem akar semmi mást az élettől,
csak egyszerűen boldog lenni, és a saját lelki kérdé-
seire meglelni a választ. Klára erre az útkeresésre
egy nagyon egyszerű magyarázatot adott magának.
Arra gondolt, hogy gyerekkorában ő is elfogadta a
meséket a tündérekéről, akik jók voltak, a boszorká-
nyokról, akik rosszak voltak, a jó és a rossz varázs-
lókról, a mindent legyőző királyfiakról, és azokban
az időkben azok a megfoghatatlan lények okozták
számára a boldogságot. Azoknak a megfoghatatlan
lényeknek a szellemi közelsége számára egy olyan
világot épített ki, amibe el tudott menekülni, amikor
otthon, az iskolában vagy az óvodában valamilyen
számára nehezen feldolgozható feszültség érte el.

Úgy gondolta, hogy ez a fiú is felépített ma-
gának valami hasonlót, és most, hogy az élete meg-
változott, nem találja a helyét, nem találja azt a biz-
tos pontot, ahová elmenekülhetne. Eszébe jutott egy
film, amit sok évvel ezelőtt látott a tévében, és ami
arról szólt, hogy egy író megalkotta saját belső vi-
lágát, amit törpékkel, manókkal, tündérekkel, bo-
szorkányokkal, varázslókkal népesített be, amelyben
a jó és a rossz örök harcban volt egymással, de ő,
mint az egész világnak a megalkotója, állandóan ko-
ordinálta ezt a harcot. A film arról szólt, hogy ez az
író ennek a koordinációnak, mint belső vízióknak a
hatására egy teljesen új világképet tudott alkotni ar-

ról a világról, amiben élt - az emberi világról, és így nagyon magas szellemi szintre tudott eljutni. Ennek hatására művei egészen más értékkel bírtak, mint azelőtt, amikor saját belső kis mikrokozmoszát megalakította volna.

Úgy gondolta, ahogy ott feküdt az ágyon csukott szemmel, és próbálta gondolatait rendezgetni, hogy ez a fiú is valami hasonló dolgot tesz, megpróbálja saját belső világát felépíteni, és most, hogy rájött, hogy ez a világ sokkalta színesebb, mint gondolná, sokkalta elevenebb, mint azt érezte, és most nem tud mit kezdeni vele. Klára mosolygott magában, mikor úgy konstataulta a nap eseményeit, hogy még azok az emberek is, akik úgy érzik magukról, hogy már nagyon sok mindent összegyűjtöttek és tudnak arra vonatkozóan, hogy a lélek hogyan épül fel, még azok is belezavarodnak, és azok is ugyanazokat az apró hibákat követik el, mint akik valójában semmit nem tesznek. Egy pillanatra gondolatai elakadtak, és furcsa, bizsergető érzés suhant át rajta. Halkan megkérdezte magától: Miről beszélek én? Honnan jönnek ezek a gondolatok? Miért van ez az egész? Hisz én soha nem foglalkoztam ezekkel, és most olyan dolgokat magyarázok meg magamnak, amelyek azelőtt nem érdekelték. Ennek valami összefüggése lehet a halállal, valami összefüggése lehet azokkal, amit tettem, és most, hogy kezdem a dolgot egy másik oldaláról látni, lehet, hogy az, ami odaát történt velem, az most kezd el munkálkodni és dolgozni. Nekem egyáltalán azt kell végiggondolnom, hogy ez a megnyilvánulás kell-e? Szükségem van-e rá?

Klára reggel, ahogy kinézett az ablakon, látta, hogy párás, esős idő van kinn, és eszébe jutottak éjszakai álomtöredékei. Álmodni nem tudott rendesen, mert elég gyakran ébredt fel, és az elmúlt napok alatt átélt események, beszélgetések, elég mélyen felkavarták és elég intenzíven elgondolkodtatták. Szokatlan dolgokat vett észre önmagán, és úgy érezte, ezeknek a dolgoknak utána kell járnia. Igaz, már gyerekkorában is úgy nevelték, hogy bármi, amiről nincsen rendes információja, arról ne alkosson véleményt, hogyha nem muszáj, de próbáljon meg utána járni, megismerni és minden lehetséges információt összegyűjteni.

Az idő múlásával Klára egyre jobban úgy érezte, hogy valami olyan esemény közeledik feléje, amivel eddig nem számolt, bár szeretett volna vele találkozni, szeretett volna rá időt szakítani. Nem tudta meghatározni, hogy mi ez az esemény, de délelőtt 11 óra körül már teljesen egyértelmű volt a számára, hogy valami ismeretlen forrásból, ismeretlen jelzések közelednek felé, amit ugyan nem tud lefordítani, csak venni tudja, mint egy rádió, és így érzékeli, hogy valamilyen sorsforduló közeledik felé. Ezt abból gondolta, hogy az az esemény a sorsára meghatározó erejű változást hoz, hogy hevessége és zaklatottsága szinte már felkavarta, és egyre nehezebben és nyugtalanabban tűrte gondolatai szélsőséges rohamát. Az egyik pillanatban örült annak, amit érez, a másik pillanatban próbálta letagadni, és önmagát nyugtatgatta, hogyha kikerül a kórházból, akkor ezek a dolgok biztos hogy elmúlnak.

Ahogy ott téblábolt a szobájában és kinézett az ajtón, akkor látta, hogy a fiú ott ül a padon és őt figyel. Abban a pillanatban az érzések megszűntek. Úgy gondolta, hogy egyensúlyba került, és újra vidámnak és kiegyensúlyozottnak érezte magát. Kisietett hozzá, és köszönés nélkül ült le mellé a padra.

- Hogy vagy? - kérdezte tőle, majd elmosolyodott és hirtelen folytatta.

- Jaj, elnézést, el is felejtettem köszönni. Jó reggelt!

A fiú visszaköszönt:

- Jó reggelt - majd folytatta. Köszönöm, jól vagyok, bár az éjjel rólad álmodtam. Mi ketten valahol, valamilyen parkban sétálunk, de csak ennyit láttam álmomban, és még az maradt meg belőle, hogy ez az álom feltűnően színes volt. De nem vagyok biztos benne, csak annak tűnt, és ez megnyugtatólag hatott rám. Amikor a reggelit hozták be, akkor ébredtem fel, de utána, amikor a reggelit letették az asztalra, akkor még egy picit lustálkodtam, és az a lustálkodás olyan jól sikerült, hogy a vizitáló orvosok ébresztettek fel. Hát egy ilyen helyen nem dicséretes dolog, ha az ember ilyenkor ébred fel, főleg amikor már el akarják engedni. Ugyanis, van egy jó hírem. Nemsokára kimegyek a kórházból, mert úgy tűnik, hogy én valami furcsa eset vagyok, mert itt nem tudnak velem mit kezdeni. Igaz, nem is biztos, hogy nagyon akarom, hogy itt valamit kezdjenek velem, hisz nincs is semmi bajom.

A lány elmosolyodott, ahogy a fiú beszélt, majd megkérdezte tőle.

- Miért, nem is örülsz annak, hogy kiengednek? Hisz a szavaidból úgy tűnik, hogy inkább menekülsz a kórházból, persze értem, hisz mindenki ezt teszi, de inkább öröm legyen abban, hogyha kikerülsz innen, mert ez azt jelenti, hogy egészséges vagy.

- Hát persze, igazad van - válaszolt a fiú.

- Én egészséges vagyok, de a gondolataimat csak veled osztottam meg.

- Köszönöm, hogy megtiszteltél a bizalmaddal, és ígérem, nem fogok most a professzorokhoz rohanni, hogy elmeséljem nekik, hogy mikről beszélgettünk a padon. De most szeretnék valamit kérdezni tőled. Még nem mutatkoztunk be egymásnak. Az én nevem Klára. És téged hogy hívnak?

A fiú egy pillanatig hallgatott, majd gyorsan válaszolt.

- Tihamér - majd elmosolyodott s megkérdezte a lánytól. Kicsit mókásnak tartod ugye a nevemet? Mert én annak.

- Á, dehogyis - felelte a lány. Bár, azért az igazat megvallva, tényleg van benne valami, amin mosolyogni lehet. De ahogy így elnézlek, illik is hozzád.

A fiú lassan és nyugodtan ránézett a lányra, majd megkérdezte tőle:

- Miért akarsz tudni a nevemet?

A lányt meglepte a kérdés, vagy talán csak az őszintesége, de igazából nem tudott vele mit kezdeni. Csak annyit mondott a fiúnak, hogy kíváncsi volt a nevére, és hogy bízik benne, hogy a jövőben még fognak találkozni.

A fiú közbevágott, és nem engedte, hogy a lány befejezze mondandóját. Szinte úgy törtek elő belőle a szavak, mint egy gyors szélvihar. De mégis volt benne valami barátságos és bizakodó.

- Én nemsokára kimegyek a kórházból. Utána találkozhatnánk. Esetleg megíhatnánk valahol egy kávé, bár ez olyan szokásos közhelynek tűnik, amikor egy fiú egy lánnyal találkozni akar és kávéra hívja, de én igazából nem is szeretem a kávé, sokkal jobb lenne, ha valami mást innánk, vagy egyszerűen csak sétálnánk és beszélgetnénk egyet.

A lány közbevágott ugyanúgy, ahogy a fiú, meg sem várta, amíg az befejezi.

- Igen, persze, bármikor találkozhatunk, sőt akár megadom a telefonszámomat is, és akkor tudunk beszélgetni. De ha már itt tartunk, akkor meg tudjuk azt is beszélni, hogyha kimegyünk, esetleg hol és mikor lássuk újra egymást. Engem körülbelül két nap múlva engednek ki - természetesen, ha minden jól megy. A fiú felélénkült, egyre intenzívebben vette a levegőt, és a lányra nézett, majd ő is a lány szavába vágott.

- Milyen érdekes, engem is épp két nap múlva engednek ki, akkor már meg tudjuk ezt az egész beszélgetést úgy oldani, hogy megvárjuk egymást, és akkor együtt megyünk ki a kórházból.

- Ó, rendben van! - felelte a lány. Ez így nem is lesz rossz. Akkor az egymás keresésére irányuló bonyodalmakat el tudjuk kerülni.

- Rendben van - felelte a fiú. De most nekem mennem kell, mert még hátra van egy pár vizsgálá-

tom, és ezeket szeretném időben lerendezni, hogy később ne legyen rájuk gondom.

A lány mosolygott, bólintott és nézte, ahogy a fiú feláll, majd elindul a kórházi folyosók útvesztőiben. Ő egész délig ott ült a padon és mosolygott, hogy milyen jól érzi magát ennek a fiúnak a társaságában. Nem tud róla még semmit, nem tudja igazából hogy mi a neve, ki ő, mi ő, csak annyit tud, hogy valaki, aki a számára megnyugtatóan közeli, és a lelkében olyan érzéseket kelt, amiktől egy kicsit felszabadultnak, nyugodtnak és örömtelinek érzi magát.

Délután, amikor hozták az ebédet, Klára megkérdezte a nővért, hogy akiket két-három nap múlva elengednek, azokat milyen gyakran vizsgálják, és ezek a vizsgálatok meddig tartanak. A nővér mosolyogva mondta neki, hogy ilyenkor már csak rutinvizsgálatokat végeznek. Ezek általában délelőtt vannak, bár van egy-két orvos, aki délután jár be, mert délelőtt más, fontos elfoglaltsága van, és akkor végzi el ezeket a vizsgálatokat. Majd, miután kiosztotta a kórteremben mindenkinek az ebédet, a nővér elsietett. Klára, miután elfogyasztotta az ételt, ismét kiült a folyosóra a padra. Már örült annak, hogy nem kell engedélyt kérnie senkitől. Akkor kel fel, amikor akar, oda megy, ahova lehet - a folyosó, a fürdő, a tévéző és az udvar között. Ennyi volt a választási lehetősége, bár azt a lelkére kötötték, hogyha az udvarra megy, akkor valakinek szóljon a kórház személyzetéből.

Most csak a padon ült, köszönt az arra járó nővéreknek, rájuk mosolygott, és úgy érezte, hogy

egyre erősödik benne a vidámság, az életerő, de nem tudta magának megmagyarázni, hogy miért. Estefelé Tihamér előkerült, és újra hosszú órákon át beszélgettek. Csupa apró dolgokról, a gyerekkorokról, ami számukra fontos volt természetesen, az élet nagy dolgairól, mint akik meg akarják azt váltani, de úgy is tudják, hogy bohókásak, bohémok, fiatalok és vidámak, és hogy ez a megváltás csak addig van napirenden, amíg más, fontos dolog az életből nem kerül az útjukba, mint megoldandó folyamat.

Az idő múlásával, ahogy az este jótékony fátylát rájuk terítette, és a szemet zavaró neonfények is elkezdtek világítani, Klára egyre jobban úgy érezte, hogy valahonnan a gerince tájékától egészen fel a torkáig, valamilyen egyre erősödő, furcsa, bizsergető érzés indul el fölfelé, és ez mindig akkor történik, amikor a fiú közelében van. Így múlt el egy nap, mígnem a második nap reggelén, mikor felkelt és kinézett a folyosóra, akkor vette észre, hogy Tihamér már fel van öltözve, és papírokkal a kezében egyik irodából a másikba, egyik orvostól a másikig megy. A főnővér megmondta neki, hogy pontosan melyik irodában is adják neki a zárójelentését, és melyik irodában adják át azokat a papírokat, amivel ilyenkor el szokták látni a gyógyult betegeket. Klára gyorsan magához kapkodta ruháit, ő is felöltözött, és elindult papírbeszerző körútjára. Ahogy végzett a papírokkal, körülnézett a kórház területén, és látta, hogy ezen a napon nagyon sok embert engedtek el. Egyre feszültebb és idegesebb lett, ahogy Tihamért kereste, de nem találta sehol.

Úgy gondolta, már-már feladja a keresést, és

arra a megállapításra jutott magával, hogy minden férfi egyforma, és Tihamér is ugyanolyan, mint a többi férfi, megígér mindent és semmit sem tart be. Már kezdett beletörődni gondolataiba, amikor a cuccait cipelve a kórház egyik részében, a látogatók számára fenntartott váróteremben egy fehér padon ülve meglátta a fiút.

Ahogy odasietett hozzá, gyorsan elűzte fejéből a gondolatokat, amit az előbb érzett vele kapcsolatban, és egy kicsi lelkiismeret-furdalása is volt, hogy még nem is ismeri igazából, de már általánosít. Úgy vélte, hogy ezzel a gondolatával Tihamérral szemben hibát követett el, és az lesz a legjobb, ha ezt mindjárt meg is beszélik. Kifelé menet a kórházból elmondta a fiúnak, hogy az előbb micsoda tragédiát élt át, és ez a tragédia hogyan erősítette gondolatait. Ahogy kiértek a kórházból, mind a kettőnek feltűnt, hogy olyan nagyon sok cuccuk nincsen, így Klára fogott egy taxit, és azzal indultak el a belváros felé. Mikor a megadott helyre értek és kiszálltak az autóból, egy parknál találták magukat. Hosszasan sétáltak, órákon keresztül.

Ahogy közeledett a délután, akkor vették észre, hogy éhesek, és már kicsit fáradtak is. Tihamér az órájára nézett, és akkor vette észre, hogy már csak egy órányi idő van hátra ahhoz, hogy az utolsó buszt elérje, amivel haza tud menni. Klára ráér, mivel taxival bármikor el tud menni. Ő soha nem ismerte igazából azt a közlekedési formát, amit Tihamér, hisz mindenhova autóval vagy taxival ment, és így soha nem kellett se buszra, se vonatra várnia.

Ahogy ott ültek a parkban, Tihamér meg-

mondta, hogy nincs sok ideje hátra és mennie kell a buszra. Klára felajánlotta, hogy kikíséri a buszállomásra, és addig is tudnak még beszélgetni. Tihamér beleegyezett, és nyugodt, kényelmes lépésekkel elindultak a pályaudvar felé.

Útközben valahogy úgy alakult, hogy egyre közelebb és közelebb kerültek egymáshoz, és mikor megpillantották az állomást, Tihamér az órájára nézett. Ekkor vette észre, hogy közel volt a pályaudvar a parkhoz, így még bő fél órájuk maradt arra, hogy beszélgessenek. Beültek egy közeli presszóba egy üdítőre. Egymással szemben foglaltak helyet. Mind a kettőjüket valami furcsa, meleg bizsergés járta át, és csak nézték és nézték egymást. Nem szóltak semmit, a szemek tüzeiben elvesztek a tekintetek, és az egyre tomboló és egyre erősebb érzelmek kezdtek felszínre törni. Úgy érezték, hogy most a szavaknak lenne a legkevesebb jelentősége, sokkal beszédesebb ilyenkor a tekintet. Tihamér váratlanul megfogta Klára kezét - gyengéden, óvatosan, majd halkán azt kérdezte tőle.

- Máskor is találkozhatunk?

Klára elpirult, és Tihamér szemeit lesütve felelte neki:

- Igen, de beszéljük meg telefonon.

Klára leírta egy darab papírra a telefonszámát, és Tihamér mosolyogva, szinte vidáman közölte vele, hogy neki nincsen telefonja. Klára ezután azt felelte Tihamérnak, hogy ez nem probléma, az övé állandóan be van kapcsolva, bármikor tud üzenetet hagyni, bármikor tud vele beszélni. Ezután ismét

csak nézték egymást, de most már nem csak Tihamér fogta Klára kezét, hanem a lány is szorította a fiúét.

Ahogy ujjaiuk összefonódtak, úgy érezték, hogy gondolataik, szívdobbanásuk a kezeken keresztül átáradnak egyik emberből a másikba, és így egyre közelebb és közelebb kerülnek egymáshoz. Nem figyelték az időt, mivel nem létezett a számukra, csak egy valami létezett, az érzés, amit át tudtak élni. Egyre hevesebben dobogott a szívük, egyre mélyebben tekintettek a másik szemébe, és gondolataikat csak az az egy dolog motiválta, hogy minél gyakrabban találkozzanak, és minél többet legyenek együtt. Nem foglalkoztak azzal a gondolattal, hogy még napokkal ezelőtt nem is ismerték egymást, hogy nem tudnak egymásról semmit, csak egy dolog járt az eszükben, hogy a másikkal jól érzik magukat, hogy boldogok, felhőtlenek és kiegyensúlyozottak. Nem akarták maguknak bevallani, még csak gondolatban sem, hogy talán valami ilyesmi a szerelem, csak egyértelműen arra gondoltak, hogy ez így, ahogy van jó. Egyre boldogabbnak érezték magukat, és valami varázslat által eufóriájuk egyre intenzívebb és intenzívebb lett. Nem szóltak egymáshoz semmit, csak fogták egymás kezét, mosolyogtak, és réveteg tekintetük elveszett a másik szemében.

Ahogy múlt az idő, Tihamérba villámcsapásként ért a gondolat, hogy lassan menni kell, mert le fogja késni a buszt. Egy pillanatra aggodalmasan megszorította Klára kezét, majd közel hajolt hozzá, és pár centire az arcától tétován megállt, s félszegen arra gondolt, hogy most hogyan búcsúzzon el. Kezet

fogjon vele vagy egy halvány csókot leheljen az arcára. De a lány gyorsabb volt nála, megelőzte, és egy hirtelen mozdulattal erőteljes csókot nyomott a fiú arcára. Ettől mind a ketten elpirultak, és a fiú viszonozta. Ahogy közel hajolt a lányhoz, érezte bőre bársonyos illatát, érezte a belőle kiáradó fiatalságot, és elbódult. Újra eszébe jutott a busz, és dühös, mérges lett. Átkozta magát, hogy miért pont ott lakik, ahol lakik, miért nem itt és most, ebben a városban. Miért kell neki olyan messzire mennie, sokkal jobban érezné magát most, ha itt kellene maradnia, de a lány kiszakította a gondolataiból.

- Menedd kell, te megvilágosodást kereső. Indulj, mert le fogod késni a buszodat, és nem hogy megvilágosodni nem fogsz tudni, hanem haza jutni sem, és tudod, a parfümöd, amit használsz borotválkozás után, az pontosan illik hozzád, nagyon jó illata van.

Mind a ketten elpirultak, majd egymás kezét fogva léptek ki a presszó ajtaján. Gyors, határozott léptekkel mentek a buszpályaudvarhoz, és természetes volt a számukra, hogy kéz a kézben, nyíltan és őszintén mennek az utcán.

Úgy érezték, senki nem tud nekik ártani, senki nem tudja megakadályozni most őket semmiben. Félelmeik, gondolataik most olyan távol voltak tőlük, hogy egyetlenegy csöppnyi kis gondolatnyi energiát sem fordítottak rájuk. Tihamér meglátta a buszt, hogy már bent áll az indulási oldalon. Oda ment a sofőrhez, és megkérdezte tőle, hogy még hány perc van hátra. A sofőr szenvtelen tekintettel,

borostás arccal oda sem nézett a kérdezőre, szinte maga elé beszélve válaszolta:

- Ha már most indulnánk, akkor is késésben lennénk, jó lesz sietni.

Tihamér érezte a sofőr hangjából kiáradó feszültséget, és úgy gondolta, hogy ennek az embernek rengeteg gonddal és problémával kell szembenéznie, és szíve szerint elmenekülne a világból, azért beszél így. Nem érzi magát boldognak, nem érzi magát egyensúlyban. De ezek a gondolatok hamar villantak át az agyán. Felállt a busz első lépcsőjére, de még mindig fogta Klára kezét. Ez egyfajta szimbolikus megjelenése volt annak, hogy nem igazán akarja elengedni, és ha tehetné, magával vinné a lányt.

Ahogy nézték egymást, és hallották amint a busz vezetője elindítja a motort, elengedte a lány kezét. A zörejek, az utca nesze kezdett megváltozni. Mind a kettőjük szeméből a fény és a ragyogás kezdett átköltözni a másik tekintetébe, mint hogyha mindegyikükből ott maradna egy darab, csak épp a másik szemének tüzeiben. Ekkor Tihamér letette maga mellé a táskáját a lépcsőre, és mind a két kezével megfogta a lány derekát. Magához szorította, és egy nagyon gyors, hirtelen mozdulattal egy csókot lehelt a lány szájára. Az viszonozta az ölelést és a csókot, majd eltávolodott a fiútól, és azt mondta neki:

- Most már ne tartsd fel a buszt, indulnotok kell, és majd telefonálj.

Hátrébb lépett egyet, és a busz már el is indult, és az ajtó bezáródott. A fiú ott ált egészen ad-

dig az ajtóban, amíg látta a lányt, és utána ment csak hátra szabad helyet keresni, hogy le tudjon ülni.

Ahogy haladt a busz kifelé a városból, eleinte csak úgy gondolta, hogy jól érezte magát Klárával ez alatt az idő alatt, amikor valami furcsa, megmagyarázhatatlan esemény történt vele. Nem gondolt arra, hogy szerelmes. Nem gondolt arra, hogy érez valamit, csak arra, hogy ez a rövidke nap, ez egy ajándék volt az ő számára. Ajándék, melyben nem gondolkodott a fájdalomain és félelmein, nem gondolkodott a halálon, és úgy érezte, hogy azért, amiért bement a kórházba, felelőtlenség volt, de ha ez az ajándéka, akkor az ég azt nem mint bűn könyveli el, hanem mint a saját lelki fejlődésének egy része. De aztán, ahogy az idő haladt, s a busz monoton ringása egyre másra különféle gondolatok világába vitte el, úgy érezte, hogy nem szabad neki párhuzamot vonnia az események között, bár tisztában volt vele, hogy semmi nem történik véletlenül. Ahogy kinézett az ablakon, és látta körben a világot az élet számtalan megnyilvánulásával, látta, ahogy gyerekek bicikliznek, asszonyok tolják a babakocsit, a férfiak dolgozni mennek. Látta az élet minden rezdülését, és arra gondolt, hogy egyszer majd ő is megtalálja az életben azt a helyet és azt az állapotot, amit mindig is keresett, amiben jól érzi magát. De most egyre jobban és határozottabban érezte, hogy bármit megtenne azért, hogy minél többet Klára közelében legyen.

Ahogy ezeket a gondolatokat végigpörgette, akkor vallotta be magának, hogy úgy érzi, szerelmes a lányba. Kicsit korai, lehet hogy nem kellene - be-

szélgetett magában a gondolataival -, de nincs mit tenni, valamiért így alakult. Egy biztos, hogy most úgy érzem szerelmes vagyok. Aztán lehet, hogy közben Klára is megváltozik, és máshogy látja a világot, de igazából ezt sem tudnám elképzelni. Valami olyan erő köt minket össze, amit nem lehet elválasztani, nem lehet szétválasztani, valami olyan dolgot érzek, amit előtte soha. Igaz, nem is voltam olyan gyakran szerelmes, de ez az állapot, ez magával ragad, szinte vakká tesz. Egyszerre emel fel, és egyszerre süllyeszt le, egyszerre vagyok határtalan, és egyszerre vagyok korlátok közé szorítva, egyszerre vagyok szárnyaló, és egyszerre vagyok szárnyaszegett, egyszerre vagyok szabad és rabszolga. De hiszen akkor ez mind úgy működik, ahogy én gondolom, és akkor, ha ezt így végig tudom gondolni, lehet, hogy ezt kerestem egész életemben, s ezért akartam meghalni? Milyen ostoba vagyok - elmélkedett Tihamér. Akkor az életben a legnagyobb kincs a szerelem, s a legnagyobb adomány maga az élet. De hiszen, hogy hogy eddig én ezt nem vettem észre?

A homlokát az ablaküveghez nyomta, egy pillanatra nem gondolt semmire. Úgy érezte, sírnia kell, de elfojtotta könnyeit, csak csendben figyelt befelé. Miért nem vettem észre, miért? - kérdezte önmagától ismét. Hisz ez annyira egyszerű és kézenfekvő, a szerelem és az élet. Hogy micsoda hibát követtem el - konstataulta a helyzetet. Na, de ki tudom mondani - elmélkedett tovább. Akkor tehát tudok rajta javítani. Idáig azért nem vettem észre, mert önző voltam és vak, csak önhitt célokat figyeltem, ke-

resztülgázoltam bárkin, aki utamba került. Úr Isten, hány nővel csináltam én olyat, hogy nem vettem észre, hogy szerelemmel és szeretettel gondol rám. A legalapvetőbb emberi magatartásforma a szeretet, és én annyira vakon kerestem valamit, hogy ezt nem vettem észre.

Megállt, gondolkodott, de gondolatai csak pörögtek és pörögtek, és most úgy érezte, megkönnyebbül. Rájött valamire, ami több mint igazság, a boldogság. Tudta, hogy ez a legnagyobb igazság, csak boldognak lenni. De egy picit felhő borult mindenre, attól félt, hogy ez az állapot a lányhoz köti, s a lány váltja ki. De nem - folytatta gondolatait. Én magam váltom ki a ragaszkodást, a féltékenységet és a féltést. Bár igaz, a féltés az lehet egészséges is, ha tudom kezelni, azaz nem ártok vele a másiknak, de mi van akkor, ha a féltés féltékenységből, önzésből ered, akkor azzal meg lehet ölni a szerelmet. Mi van akkor, ha ezzel magamat is megölöm, na nem fizikailag, hisz ugye kiderítettem magamnak, hogy én abban pancser vagyok. Mi van, ha lelkileg olyan dologban követek el hibát, amibe rossz is belegondolni. Mások lelke hal bele. Ez a játék, amit úgy hívnak élet, eléggé érdekes. Hát kell ebben egy picit figyelni.

Tudod Tihamér, öreg fiú, - szólította magát kicsit ironikusan, lehet, hogy néha ostoba vagy, de érdekes dolgokra jössz rá. Az élet és a szerelem, az egy nagy kaland. Hát légy most felfedező, kalandor, végtelen terek utazója, és figyelj arra, mit érzel belül a lelkedben, s figyelj arra, mit érzel, amikor ott vagy

Klára mellett. Pár napja ismered, és már olyan dolgokat érzel, amiket azelőtt soha. Gondolkodj el rajta, hogy miért.

Homlokát ismét az ablaküveghez nyomta, nem gondolt semmire, egyszerűen boldog, és nyugodt akart lenni. Nem zavarta semmi, csak mosolygott, majd elvette a homlokát az ablaküvegtől, és nézte a rohanó tájat. Fák, bokrok, emberek, aztán fűvek, legelésző marhák, aprócska házak, madarak a villanydróton, majd újra fák, fűvek, bokrok, emberek. Az úton egy kisgyerek biciklizik, majd sietve fut anyja felé, s integet a busznak. Majd megint fák, bokrok, emberek. Távol őzek szaladnak a réten, majd megint fák, bokrok, aztán emberek.

Ahogy Klára nézte a távolodó buszt, nyugalmat, békét érzett gondolataiban, örömmel töltötte el a fellobbanó szerelem varázsa, ereje és a hiány, amit a fiú távolléte okozott neki.

Vágyott rá, vele szeretett volna lenni most is, de tudta, hogy mind a kettőjüknek dolga van, a fiúnak haza kell menni. Arra gondolt, hogy még sétál egy nagyot, majd utána elmegy vissza az albérletbe, és kicsit kipihen magát. Sétált a városban, nézte az utca forgatagát, az embereket, kirakatokat, néha megállt, és valójában nem arra figyelt, ami az üveg-falon túl volt, hanem hallgatta a járóelőket.

Ő meg akart halni, és járt a halál birodalmában. Ott történt valami, amire most sem talál magyarázatot, de egy dologban biztos volt, hogy ami odaát történt vele, az valami rettenetesen fontos dolog. Ahogy hallgatta az embereket, belegondolt, hogy milyen apró kis jelentéktelen dolgoknak tulajdonítanak óriási fontosságot, hogy ezek az apró, jelentéktelen dolgok az emberek számára mennyire meghatározóak és mennyire fontos részei az életüknek. De elgondolkodott azon is, hogy ezek a meghatározó folyamatok valójában csak ideák, álmok, elképzelések, vágyak arról, hogy miként szeretnének élni.

Klára kiabálni szeretett volna, hogy emberek, vegyétek észre, nem erről szól az élet, de helyette csak mosolygott, és úgy gondolta, hogy mindenkinek végig kell járnia a saját útját, a saját fontossági sorrendjeit, és mindenkinek rá kell döbben-

nie arra, hogy csak egyetlenegy dolog fontos az életben, maga az élet.

Most, hogy érezte a szívében fellobbanó szerelmet, nagyon-nagyon boldog volt, bár lelkiismeret-furdalást is érzett azért, hogy meg akart halni. Tudta, hogy ilyet még soha nem érzett, és ha ez az állapot sokkal előbb elérkezik hozzá, akkor nem tette volna meg azt, amire készült. Most, hogy már mást tart fontosnak, és érzi a szerelem varázsát, szinte egyfolytában csak mosolygott, és az emberekben fellobbanó napi apró gondokat figyelte, és azon csodálkozott, hogy az emberek miért nem veszik észre, hogy az életben mindenkinek egyetlen feladata van: törekedni a boldogságra és arra, hogy a tökéletes és tiszta örömet el tudja érni, és ezáltal örömet tudjon okozni másoknak is. Egy pillanatra úgy gondolta, hogy ezek nagy szavak, és biztos most csak a szerelem és az élmény mondatja vele, hogy visszajött a halálból. Arra gondolt, hogy ezek az élet féltéséből adódó gondolatcsírák, és biztos hogy el fognak múlni, ahogy az idő is megváltozik. Majd benne is apró kis fontosnak tűnő napi gondolatcsírák ébrednek, és ezek elnyomják ezt az érzést.

Ahogy sétált és nézte az embereket, a kirakatokat, úgy gondolta, hogy benne már soha nem múlik el az életörömmel ez az érzése, hogy ő még egyszer nem tudná megtenni azt, hogy eldobja saját életét. Még egyszer nem tudná megtenni azt, hogy olyan dolgokat tartson szem előtt, amelyek nem fontosak. Elhatározta magában, hogy ezután csak saját belső lelki békéjére figyel, s ennek a békének a nyu-

galmára, mélységére, megtisztultságára. Gondolataiban azt is megerősítette, hogy ezután számára csak egyetlen dolog lesz fontos, maga az öröm, a boldogság, az élet igenlésének erősítése. Ahogy ezen gondolkodott, táskájában megcsörrent mobiltelefonja. Egy pillanatra összerezett, és újra előjöttek benne gyerekkori félelmei. Ahogy nyúlt a telefonért, - kicsit idegesen, görcsösen és feszülten - arra gondolt, hogy mennyire a beidegződött régi irányok, gondolatiságok és nevelés hatása alatt áll. Felvette a telefont és megkönnyebbülve nyugtázta, hogy nem őt keresték, csak valahol a világ egy másik pontján valaki félretárcsázott egy számot. Miután letette a készüléket, továbbstétált, majd ismét váratlanul megszólalt a telefonja. Gyorsan, vidáman nyúlt érte, és jókedvűen szólt bele.

- Haló, tessék!

Egy távolinak tűnő hang válaszolt:

- Szia kislányom, hogy vagy?

Klára felismerte a hangot, pontosan tudta, hogy az apjával beszél. Egy pillanatra hideg borzongás futott rajta végig. Nem a gyerekkorában belénevelt félelem és feszültség megnyilvánulása volt ez, hanem igazából most tudatosult benne, hogy mi történt, mi az, amit meg akart tenni, és mi az, amitől az apja megmentette.

Hirtelen lelkiismeret-furdalást érzett, nem bírt válaszolni, csak figyelt, és hallgatta, ahogy apja egyre jobban hallózik, de ő nem tudott válaszolni. Próbált, de nem sikerült. Semmilyen úton-módon nem tudott annyi erőt összegyűjteni magában, hogy

legyőzze saját gondolatait, félelmét és megszólaljon. Újra átélte az eseményeket, és egyre erősebb lelkiismeret-furdalást érzett. Halkan, remegő hanggal válaszolt:

- Szia apa, örülök, hogy hallom a hangodat. Mikor jöttetek meg?

Majd csend következett. Az apja érezte a vonal túlsó végén, hogy valami baj van. Érezte, hogy lányának a gondolataiban még nem múlt el nyom nélkül az átélt események sorozata, s talán most van a legnagyobb szüksége arra, hogy valaki segítsen neki.

- Beszélünk kellene - mondta az apja. Már kerestünk a kórházban, de ott mondták, hogy kienvedtek. Arra gondoltam, hogy nekünk kettőnknek kellene találkozunk. El kellene beszélgetnünk, hisz együtt kellene élnünk, hogy ezt a családot erősítsük. Igaz, ettől te még élhetnéd a magad életét bárhol, ahol szeretnéd, de valójában segítenünk kellene egymást.

Hosszú csend következett a telefonban. Klárát egyre jobban a sírás környékezte, küszködött saját gyengeségével, esendőségével, s csak annyit mondott az apjának.

- Rendben van, holnap délre gyere el az albérletembe - majd letette a telefont.

Leült egy padra és nézte a járókelőket. Térdére borult, és megpróbált nagyokat és mélyeket sóhajtván gondolataiban rendet tenni.

Ahogy gondolatai rendeződtek, megint megcsörrent a telefonja, de most úgy gondolta, senkivel

nem akar beszélni. Egy pillanatra átfutott benne a gondolat, hogy talán Tihamér hívja, de aztán elvetette ezt az ötletet, mivel a fiúnak nincs mobiltelefonja, és biztos a szüleivel van. Kivette a táskájából a csörgő telefont, majd ránézett, s látta, hogy a kijelző nem mutatja a számokat - ismeretlen hívás. Egy hirtelen elhatározással vezérelt mozdulattal kikapcsolta a készüléket, nem akart senkivel sem beszélni. Visszatette a táskájába, és nézte az utcán sétáló embereket, majd egyre gyengébbnek és erőtlenebbnek érezte magát. Most teljes egészében tudatosodott benne, hogy mi történt, s egy pillanatra átfutott rajta a képtelen árnyéka, hogy attól, amit tett, soha nem tud megszabadulni, és mi van ha megpróbálja újra. A fellobbanó felismerés hatására szinte megrémült önmagától, megrémült önmaga gyengeségétől. Emberek közé akart menni, emberek között akart lenni, de valahol lelke mélyén magányra vágyott.

Ahogy haladt és körülnézett az utcán, azt vette észre, hogy azon a környéken van, ahol az albérlete. Nem emlékezett az útra, hogy hogyan került oda, nem emlékezett arra, hogy mennyi idő alatt tette meg, de ahogy felismerte a környéket, a hirtelen adódott lehetőségtől erőteljes vágyat érzett, hogy egyedül legyen és elindult fölfelé a lakásba. Nem gondolt és nem is figyelt semmire, csak ment. Úgy érezte, hogy belül nyugodt és kiegyensúlyozott, és hogy bármilyen nehézséggel szembe tud nézni. Nem érzett magában dacot vagy kíváncsiságot, semmit. Igazából ürességet és valamilyen eufóriaszerű belső nyugalmat.

Ott állt a lakás ajtaja előtt. Lent a lábtörlőn levelek, újságok feküdtek egész nagy halomba szórva. Felvette őket és mosolyogva nézte a leveleket, hogy mindegyik szórólappal, és arra gondolt, hogy senkinek sem hiányzik, kivéve azoknak, akiktől vásárolni tud.

Egy pillanatra keserűség fogta el, hogy milyen távol is vannak az emberek egymástól ebben a világban. Nem az számít, hogy mennyire tekinti egyik ember a másikat értéknek, hanem az, hogy egyik ember a másik értékét mennyire tudja elvenni. Arra gondolt, hogy ez egy nagyon szomorú dolog, hogy igazából mennyien kaphatnak szerte a világban ilyen leveleket, melyekben csak ez szerepel: Vegye, vigye, fogyassza; vegye, vigye, mert most a legolcsóbb! De nincs ezeknek a leveleknek igazából se morális, se szeretetbeli ereje, nincs igazi mondanivalója, nincs igazi jelentése, hanem egyről szólnak csak, az üzletről. A leveleket behajította az újságok középső oldalára, majd az egészet fásliszerűen összetekerte és hóna alá csapta. Nem vette észre a folyosón maga mögött lassan résnyire kinyíló ajtókat, a figyelő tekinteteket, az óvatos mérlegeléseket, semmit nem érzékelt az őt körülvevő világból. Üresség és csend volt fejében, de tudta, hogy ez a csend csak átmeneti állapot, és ez igazából a felszín, egy a mélybe kavargó világ árnyékvetülete.

Ahogy belépett a lakásba, becsukta az ajtót maga mögött és nekitámaszkodott. Most, ahogy látta a lakás elrendezését, a bútorokat, a fényszög beesését az ablakon, tudta, hogy hol van. Érezte, hogy itt

akart meghalni, s azon csodálkozott, hogy nem akar elmenekülni innen, nem akar kiszabadulni a lakásból, nem akar semmit, csak egyszerűen nekitámaszkodott, s arra gondolt, milyen jó lenne egy kávé inni. Tihamér jutott eszébe, akit érzelmileg közel érzett magához, s arra gondolt, hogy minden ember egy-egy külön világ, egy-egy külön érzelemrendszer, és hogy eddig Tihamér volt az egyetlen, aki olyan szinten tudott vele beszélni, kommunikálni, s olyan érzelmeket tudott benne megmozgatni, amelyeket ő soha senkitől még nem kapott. Elszorult a torka egy pillanatra, és érezte a fiú hiányát. Vágyott az érintésére, a csókjára, és eldöntötte, hogy holnap meg fogja keresni. Majd bement a konyhába, főzött egy kávé, és közben az ablaknál állva kémlelte a világot, nézte az utcán rohanó embereket, autókat. Újra eszébe jutott az a gondolat, amit sétálásakor fogalmazott meg magának, hogy az emberek olyan dolgoknak tulajdonítanak fontosságot, amelyek valójában jelentéktelenek és értéktelenek, és ami igazán fontos lenne, azt pedig észre sem veszik. Nekitámasztotta a homlokát az üvegnek, elmosolyodott s hangosan ki mondta:

- Erre vagyok képes, ennyit tudtam megtenni, hogy eldobjam a saját életemet. Ami ezt kisugározza, azt, amit tettem, arra nincs magyarázat, nem is kell megmagyarázni, mert akkor okokat és indokokat fogok keresni, és akkor beleesek abba a csapdába hogy önmagamot akarom igazolni, hogy mit miért tettem. Nem, ezen túl kell lépnem, el kell tudnom fogadni, hogy eddig erre voltam képes, de ezt már nem aka-

rom. Azt akarom kikerülni, ami ide elvezetett. Ha felismerem, hogy erre voltam képes, akkor sokkal több is van bennem. Ez a több maga az életöröm. Nem megváltoztatnom kell önmagamot, hanem csak felismernem hibáimat, és ha ezáltal eljutok az értéshez, a tudáshoz, a szabadsághoz, akkor egyszerűen csak fel kell oldoznom magamban a feszültség, a rossz gondolatok okozta mélységi megnyilvánulásokat. Innentől már szabad tudok lenni, és képes leszek igazán szeretni. Ó Tihamér, miért nem vagy itt, hisz együtt sokkal könnyebben előre tudnánk haladni az élet végtelen útvesztőiben!

Közben kifőtt a kávé, és megitta. Ott állt a folyosó és az ajtó között, s benézett a szobába. Láta a bútorokat, és úgy érezte, hogy valami hívja, vonzza. Elgondolkodott rajta, hogy mi, és úgy döntött, hogy ez az első alkalom arra, hogy saját felismeréseivel szembesül, és saját feloldozásához meg tudja tenni az első lépést. Tudta, hogy nem lesz könnyű, de úgy gondolta, hogy meg tudja oldani.

Letette a kávé, s elkezdett azon elmélkedni, hogy miért vonzza a szoba, hisz ott akart meghalni. Miért érzi úgy, hogy ott van valami, hisz csak a saját félelmei ezek. Ekkor jött rá, hogy nem, van itt valami más, a múlt, ami kísérti, ami addig vele lesz, amíg fel nem tudta őket oldozni. Nem elég, hogy tudja, mi a hiba, azt meg kell tudni szüntetni. De megszüntetni csak akkor lehet, ha teljesen feloldozásra kerül.

Lassú, nyugodt léptekkel ment be a szobába. Megállt a szoba közepén, körülnézett, becsukta a szemeit, és az orrán keresztül jó mélyen beszívta a

levegőt. Egy pillanatig benn tartotta, majd lassan kinyitotta szemeit, és nyugodtan, szinte alig hallhatóan kifújta a levegőt. Körülnézett, majd odament az ablakhoz, megfordult, hátát nekitámasztotta, s ekkor meglátta a fűtéscsőre kötött kötél egy darabját, és a fal tövébe dobva a többi madzagot is. Egy pillanatra újra elöntötte a félelem és a kilátástalanság, ami az élet megváltoztathatatlanságára irányult. Hirtelen átfutott az elméjén, hogy lehet, jobb lett volna, ha minden úgy történik, ahogy előre eltervezte, de ezt a kősz gondolatot elvetette magától a szívében fellobbanó szerelem érzése. A megcsillanni látszó boldogság feledtette vele a múlt fájdalmait, és a távoli dolgok homályába öltözve maradtak csak gondolatainak perifériáján azok az erőviszonyok és feszültségócok, amelyek arra készítették, hogy saját életének eldobására kerüljön sor.

Most, hogy szívében kibontakozni látszott a szerelem, úgy érezte, hogy az élete egy új és eddig ismeretlen szakaszba lépett, ahol minden csupa mámor, ahol öröm és boldogság van, ahol nincsenek fájdalmak, csak varázslatos érintések, ahol nincs más, csak az ölelés, a csók és a tökéletes eggyé válás. Úgy gondolta, hogy életének legfontosabb részéhez érkezett. Megpróbál mindent újra kezdeni a legelejéről. Úgy értelmezte magában ezt az életszituációt, hogy most születtem újjá, most születtem meg igazából. Ezt bizonyítja az, hogy meg akartam halni, de a halálba készülésem ellenére az élet ajándékkal jutalmazott meg. Talán az egyik legnagyobb ajándékkal, amit ember kaphat, s ez a szerelem. Tehát,

most születtem újjá, s most indítom el életem első lépését. Úgy gondolta, hogy ezt a lépést határozottan és tudatosan kell kezdenie, és törekedni kell arra, hogy ez a határozottsága és tudatossága egész életében megmaradjon, bár valahol a lelke mélyén, gondolatai csírájában ott bujkált a félelem, hogy a szülei mit fognak szólni első kapcsolatához. De ez a félelem nem nagyon érdekelte, sokkal fontosabb volt számára az, hogy jól érzi magát, és a fiú közelsége számára mámorító és varázslatos érzéseket biztosít.

Kiment a konyhába, fogott egy kis széket, behozta a szobába, s odaállította a fűtésű alá. Ráállt azzal a gondolattal, hogy a fennmaradt darabot leköti a csőről és kidobja a szemébe. Addig nem is történt semmi, amíg a kis széket letette a fűtésű alá. A dolgok akkor kezdtek érdekessé válni, amikor ráállt a székre, kinyújtotta kezét és megfogta a kötelet. A kötél úgy hozzávetőlegesen a nyakáig ért, és ahogy megfordult, egészen új perspektívába került a világ, másnak tűntek a színek és a fények. Egy pillanatra úgy érezte, hogy ismét ott bujkál a halál a szobában, ismét vele van a gonoszság és a félelem. Arra gondolt, hogy lehet, nem is ő akart meghalni, hanem talán egy külső erő akarta arra készíteni, hogy eldobja az életét. Amikor erre a következtetésre jutott, megrettent magától, hisz miféle külső erő tudna bárkit rávenni arra, hogy a saját életétől megváljon, hogy a saját erejéből önkezével vessen véget életének.

Ahogy ott fönt állt és teljesen megrázta lelki világát, úgy érezte, hogy ez az új perspektíva, a fé-

nyek és gondolatok egymáshoz való viszonya, és ez az érzés- és élménykavalkád egyre intenzívebben és intenzívebben magával ragadja. Már kezdett szédülni, egyre gyengébb és gyengébb lett, s érezte, hogy le kell szállnia a székről, hogy biztonságba tudja magát helyezni, hogy le tudjon ülni. Miután megnyugodott, akkor tud csak bármit is tenni. Egy pillanatra feltűnt neki, hogy rosszul érzi magát, hisz soha semmilyen problémája nem volt. Majd az is feltűnt neki, hogy mitől is érzi magát rosszul, hisz semmi szervi problémája nincsen. Ekkor, mint felismerés értette meg saját belső rosszulletének az okát. Felismerte, hogy minden akkor kezdődött, amikor fürdőköpenyének övdarabját megérintette, mely, mint az általa kreált menekülési iránynak az elindítója, egy árnyékokból szőtt köldökzsinór kötötte volna össze egy másik világgal. Most, amikor megértette saját gyengeségének okát, rájött, hogy valójában csak az életének az elmúlása, a halál közvetlen közelségének érzete az, ami számára ezt a gyengeséget létrehozta.

Úgy gondolta, hogy az élet sokkal nagyobb ajándék, mintsem csak úgy eldobjuk azért, mert az embert valamilyen nehézség vagy egyéb más gondolat éri. Persze tudta, hogy ez most így szépnek és jónak tűnik, hisz most nincsen semmi, ami a számára fájdalmat vagy félelmet okozna. Egyedül köpenyének darabja lóg előtte a csövön, de valahol mélyen tudta és érezte, hogy azokban az időkben, amikor a fájdalmak és félelmek születtek, amikor úgy érezte, hogy saját lelkét gúzsba kötik, akkor valahogy másnak látta a világot. Akkor nem csak hitte azt, hogy

akár mindent megoldó folyamat a halál közelsége, hanem valóban, mint egyetlen megoldás, tekintett erre a dologra. Persze, mint aki járt a lét túloldalán, most már tudta, hogy mekkora hiba az élet szándékos eldobása. Minél jobban gondolkodott saját tettein, az öngyilkossági kísérletén, annál jobban érezte, hogy egyre gyengébb lesz. Gondolataiba ágyazva leült a székre, és nézte a feje fölött lévő szövetdarab-köldökzsinórt, ami majdnem összekötötte vágyai kreációjával, az önmegsemmisüléssel.

Ahogy ült a széken, egyre határozottabban arra összpontosított, hogy nem lehet annyira gyenge és gyáva, hogy megfutamodjon egy darab frottirtól, ami valamikor fürdőköpenyének az öve volt. Úgy gondolta, hogy csak akkor tudja legyőzni saját félelmét, ha azt a szövetdarabot le tudja onnan venni, és csak akkor tud lelkiismerete megerősödni, ha szembe tud nézni és fel tudja vállalni saját gondolatainak megnyilvánulását, saját tetteinek megszületését. Az idő valahogy ellene dolgozott. Minél tovább ült a széken, annál jobban hezitált, annál ellentmondásosabb gondolatok születtek benne. Érezte, hogy egyre gyengébb és gyengébb lesz, gondolatai kezdenek szétesni, mint apró mozaikkockákra hullott harmatcseppek. Próbálta gondolatait megnyugtatni, és arra törekedett, hogy belső félelme ne vegye át tudata fölött az irányítást. Becsukta szemét, és hosszan, egymás után sokszor mélyeket sóhajtott. Próbált semmi-re sem összpontosítani, hogy fel tudja magában oldani a keletkezett feszültségeket. Mikor már elég nyugodtnak érezte magát, újra végiggondolta a történte-

ket, és arra az elhatározásra jutott, hogy saját félelmével csak akkor tud végleg leszámolni, ha szembe mer vele nézni, és végig tudja gondolni az egészet. Ehhez viszont arra volt szüksége, hogy felálljon a székre, minden erejét összeszedve, és leszedje fürdőköpenyének övdarabját. Ahogy ezt elhatározta, kinézett az ablakon, látta a felhők között átsütő napot, mely melegséggel és erővel töltötte el lelkét.

Mindent úgy csinált, ahogy elhatározta. Felállt a székre, semmire nem figyelt, semmire nem gondolt, csak arra az egyetlenegy dologra összpontosított, amit gondolataiban megerősített. Ennek az összpontosításnak a lényege valójában azt jelentette Klára számára, hogy nem enged be más gondolatokat elméjébe, nem engedi, hogy a félelem elhatalmasodjon rajta, hanem az egész dolgot úgy tekinti, mint egy elvégzendő cselekvés, ami most, számára fontos, hogy saját lelki békéjét meg tudja találni. Érezte, hogyha ezt a cselekvést nem tudja megtenni, és a saját nyugalomát nem tudja elérni, akkor a félelme újra kiteljesedik és magával ragadja. Leszedte a szövetdarabot a csőről, kivitte a széket a konyhába, leült a szoba közepén lévő dohányzóasztal mellé, s eszébe jutott, hogy még kint van a kávéja a kávéfőzőben. Nem tudta, hogy mikor főzte, - öt perce vagy ötven éve, de érezte, hogy hosszú idő telt el azóta, és talán a kávé egy egészen más korszakban főtt, egy egészen más Klára főzhette.

Belül, gondolatai világában a változás szinte kézzelfoghatónak tűnt. Olyan erők és olyan gondolatok nyilvánultak meg, amelyekről előtte még álmod-

ni sem mert igazából, csak úgy vágyott rájuk, de megvalósítani nem tudta őket. Most, ellenben, hogy először életében szembe mert nézni saját félelmével, és azt legyőzve meg tudta valósítani azt a cselekvést, amit kigondolt, határtalanul erősnek és szabadnak érezte magát. Igen, ezt kell tennem - mondta maga elé az üres szobának, de úgy érezte, hogy nem meggyőzni akarja magát azzal, hogy hangosan kimondta ezt, hanem ezt talán valami lelki vagy szellemi szintű elhatározásnak a megnyilvánulása, és ez az ő számára a tökéletesség elérését jelképezi, az önmegvalósítás első lépéseit. Itta a kávéját, majd hátrafordult, felnézett a mennyezet alatt futó fehér csőre és elmosolyodott, és egyre hangosabban kacagott. Csak arra az egy dologra gondolt, hogy hogyan tudta ezt az egészet megtenni, milyen lelki nyomás alatt volt.

Úgy vélte, hogy ebben mások a hibásak, s érezte, hogy valójában mások felelősek azért, ami vele történt. De ebben a mosolyban felszabadultság és öröm volt. Az az öröm, amivel rájött, hogy nem mások a hibásak, s nem másokat kell felelőssé tenni, hanem saját sorsának a gyengeségét felismerve, a változás lehetőségét vette észre. Most megértette, hogy valójában a saját sorsának alakulásáért senkit sem hibáztathat. Saját sorsának a megváltoztatása csak rajta múlik, és ezeket a lépéseket azért nem tette meg idáig, mert úgy gondolta, hogy ezzel lelkileg okoz másoknak fájdalmat. Próbálta úgy alakítani életét, és cselekedeteit úgy irányítani, hogy azok mások elvárásainak megfeleljenek, s ezáltal egy olyan ideaképet tudjon létrehozni, ami a vele együtt élők bol-

dogságképeének is megfelel. De tudta azt is, hogy ez nem egyenértékű a benne létező önvalóval, aki törekszik a boldogságra, hanem valójában, ez a saját boldogságvágyának az elnyomásával tud csak megtörténni.

Ahogy itta a kávéját mosolygott, és most már csak egy dolgot tartott fontosnak, hogy saját életének a felismerésén minél többet munkálkodjon, és hogy egyre boldogabb és boldogabb életet tudjon magának alkotni. Nem tartotta fontosnak, hogy azon hosszasan és mélyen elmélkedjen, hogy miért jutott el odáig, hogy saját életét eldobja. Úgy gondolta, hogy ezen már változtatni nem tud, így tehát el kell fogadnia azt, ami történt. Egy pillanatra megcsillant benne materiális világnézete és neveltetésének irányvonalai, de rájött, hogy ezekben a dolgokban bármit is próbál magyarázatként felhozni, nem tud kézzelfogható válaszokat lelteni tetteire, hiába is törekszik. Tudta, hogy valamilyen magyarázatot kell majd keresnie, hisz hozzátartozói, rokonai, barátai olyan közösségből jöttek, ahol a materiális világkép és a ma elfogadottnak tűnő világképek a mérvadóak, és amikor valaki ebben a közösségben a lelkére vagy a szellemiségére akar hagyatkozni, azt általában kinevetik, vagy gúny tárgyává teszik.

Tudta, hogy most itt valami sokkalta mélyebb dolog történt, valami sokkalta magasabb, valami sokkalta energikusabb. Valamit el akart dobni, ami nem kézzelfogható, hisz maga az élet, az egy állapot. Igaz nem mérhető, de van időtartama, nem megfogható, bár van boldogságállapota, és nem lehet

csak úgy félvállról venni, hisz az élet alatt megnyilvánuló érzelmi hullámok az ember számára a legnagyobb energiákat tudják biztosítani ahhoz, hogy saját boldogságának az útját felismerje. Tudta, hogy azok az élmények, amelyeket átélt a halál közeli állapotában, azok valójában nem annak a közösségnek szólnak, ahonnan ő jött, hanem sokkalta mélyebb és tisztább érzéseket tartalmaznak, mintsem hogy az ember úgy közelítse meg, mint az anyag világát. Itt már nem elég csak logikus következtetéseket levonni dolgokról, össze is kell rakni azoknak a logikus folyamatait, és akkor kiderül, hogy a képeket összetartó erő az érzésre, lélekre alapul. A lélek, ami az egyetlen motivációja az életnek, a lélek ami az egyetlen hajtóereje az élet megnyilvánulásának. A lélek, ami valójában maga az élet.

Egy pillanatra ismét elcsodálkozott magán, mint bent a kórházban a Tihamérral folytatott beszélgetéseinél, hogy honnan jönnek és hogyan születnek meg benne ezek a mondatok, hisz ő soha nem foglalkozott ezekkel a dolgokkal. De aztán hamar elvetette magában ezeket a kérdéssorozatok. Úgy gondolta, hogy vannak, és biztos, hogy nem véletlenül történnek, és neki csak az a dolga, hogy elgondolkodjon rajta, hogy melyik kép hogyan kapcsolódik a másikhoz, és ez számára milyen érzésvilágot tükröz. Nem érzett lelkiismeret-furdalást azért, amit tett. Sokkal inkább úgy érezte, hogy nem így kellett volna mennie, de törekedett arra, hogy ne legyen gondolatában bűnvád, önvád, önsajnálát vagy öniszólás, hanem fogadja el saját magát olyannak, amilyen.

Ahogy ott ült az széken, itta a kávéját, - ami már lassan kezdett kihűlni - eszébe jutott Tihamér. Ismét átfutott rajta a boldogság, az öröm utáni vágy, és egy pillanatra erős késztetést érzett arra, hogy autóba üljön s elinduljon a fiú felé, hogy újra érezzék egymás ölelését. Hátrahajtotta fejét a szék támláján, nézte a mennyezetet, a falon táncoló napfénycsillámlást, amikor hirtelen, váratlanul megszólalt a csengő. Nem tudta elképzelni, hogy ki lehet az, hisz a kórházból nem régen jött ki, és a fiún kívül senki nem tudja, hogy hol van. Egy pillanatra elgondolkodott, de semmilyen információ nem jutott eszébe arról, hogy ki keresheti. Felállt, elindult az ajtó felé, s egy pillanatra hideg, hűvös fuvallatot érzett az ajtó irányából. Megborzongott, s úgy érezte, nem biztos, hogy okos dolog most megnézni, hogy ki csengetett, de újra megszólalt a csengő. Ösztönösen nyúlt a kilincs után. Vidám, mosolygós szemekkel nézett ki az ajtón, de amint kinyitotta és meglátta szüleit, egy pillanat alatt megváltozott arcán a mosoly, amely hideg, fagyos réműletté vált. Nem félt, nem is tartott attól, hogy őt most bántják vagy megszigják. Egy pillanatra találkozott tekintetük, és megérezte szülei szemében azt az erőt és féltést, ami arra irányult, hogy mi lett volna, ha későn érkeznek. De érzett valami furcsa, hátsó gondolatot is, amit nem tudott hova tenni, igaz, ez gyenge és erőtlen gondolat volt, valahol mélyen, hátul a szemeken túli világban, és nem fordított rá elég figyelmet.

Szüleit behívta a lakásba, megkínálta őket kávéval, és ahogy vitte be a kis kínai porceláncsés-

székben a frissen főtt kávé, érezte a gőzölgő párákat, a kávé illatát, és újra elmosolyodott. Szépen, rendesen összekészített mindent a tálcán, tejet, tejszínt, cukrot, hisz tudta, szülei elég kritikusak vele szemben, s a precízre nagyon sokat adnak. A külsőség megnyilvánulása számukra fontos, szinte elkerülhetetlen dolog. Ahogy ment befelé a kávéval, egy pillanatra átvillant az agyán, hogy a saját kávéját a konyhában csinálta meg, és csak egy sima üvegpohárba öntötte bele, és minden külsőséget mellőzve a kezében vitte be a szobába és ott itta meg. Most, alig fél órával az ő kávéja után pedig tökéletes eleganciával, megjele néssel, a külsőségek legapróbb részleteire való odafigyeléssel készíti szüleinek. Valahogy nem tudta a kávé boldoggá tenni, sem az, ahogy készíti, sem az, hogy beviszi, sokkal nagyobb boldogság volt számára az a kávé, amit saját magának készített. Egy pillanatra úgy gondolta, hogy megráfálja szüleit, s nekik is egy sima üvegpohárba önti, a tejet és a cukrot egybe, úgy is tudja, hogy meg fogják inni, hisz évek óta csinálta már nekik, és pontosan tudta, hogy ki hogy szereti. De nem tudta megtenni, mivel úgy érezte, hogy ezzel a szüleinek valami olyasmit adna, ami ellenkezik azzal a világgéppel, amit ő most már a magáénak vall.

Ahogy az idő múlt, és minden egyre nyugodtabb és lassúbb lett lelkének és szellemének végtelen kavalkádjában, egy pillanatra felhőtlenül érezte a kapcsolatát szüleivel, és nem tudott visszagondolni azokra az időkre, amikor veszekedtek, amikor szinte kézzelfogható feszültség volt közöttük. Bevitte a ká-

vét a szobába, letette az asztalra, és illedelmesen leült a szüleiével szemben. Kezét és lábát az etikettnek megfelelően tartotta, és nem nézett ki az ablakon, hanem határozottan, egyenes tartással a szülei felé fordult. Hosszú és kínos percek teltek el, és semmi nem történt. A feszültség egyre nőtt benne, és érezte, hogy itt valami nagyon nagy dolog készül. Az anyja lassú, nyugodt mozdulatokkal nyúlt a kávéért, felemelte a kis kávéstalat a csészével. Megkeverte, majd szép lassan elkezdte kortyolni. Két-három korty után a csészét visszatette az asztalra. Klára apja hol a kávéra, hol a feleségére, hol pedig a lányára nézett, s látható volt rajta, hogy egyre határozottabb formában nyilvánul meg benne az indulat, ami robbanásszerűen tört ki. Gyorsan, ruganyosan és hirtelen állt fel a fotelból, és szinte kiabálva, hangosan annyit mondott:

- Mit tettél? - majd elhallgatott.

Odament a lányához, átölelte, és újra megkérdezte tőle, de most már sokkal halkabban.

- Mit tettél? - majd szorította és ölelte magához a lányát.

Klára hosszú, néma percekig nem szólt semmit, majd szinte suttogva, halkán válaszolt apja kérdésére.

- Én csak... - de anyja közbevágott.

- Tudjuk, te csak úgy gondoltad, hogy ránkened a te hibáidat, és mi vagyunk a felelősek azért, hogy te az életben semmivel nem tudsz boldogulni. Klára válaszolni akart, de az anyja leintette.

- Ne szólj semmit. Ami megtörtént megtör-

tént, nagyon rossz dolog lenne, ha mi most hárman nekiállnánk veszekedni, és egymást bántanánk. Kössünk békét, felejtsük el a múltat, és legyünk jó család. Mi hárman együtt bármit megtehetünk. Most eljöttünk érted lányom, és apáddal közösen megbeszéltük, hogy elviszünk innen. Azt szeretnénk, hogyha velünk jönnél, és újra otthon élnél, és minden olyan lenne mint régen. Nem kell sehová menned, ha akarod iskolába se, dolgozni se, mindened meglesz, csak legyél otthon velünk, hogy tudjunk rád figyelni.

Klára hirtelen anyja szavába vágott.

- Nincs semmi bajom, nem kell rám figyelni!

Most már tudom, honnan tudtátok meg, hogy mi történt. Voltatok bent a kórházban, és ott mondták, hogy kijöttem. Biztos ott beszéltek tele a fejeteiket mindenféle dologgal, hogy felügyelet alatt kell lennem, meg egyéb ilyesmi. De én most mondom, én azzal egyetértek, hogy nem kell veszekedni, és nem kell bántani egymást, de azzal nem értek egyet, hogy újra visszamenjek hozzátok. Nem fogok visszamenni, és az albérletben sem maradok. El fogok költözni, s megpróbálok szembenézni a saját életemmel, hisz nem élhetek úgy, hogy állandóan ti irányítjátok minden gondolatomat és minden lépésemet. Sokkal fontosabb a számomra az, hogy megtaláljam saját világomat és életemet.

Az anyja nem tudott válaszolni. Az apja elengedte öleléséből és megkérdezte Klárától:

- Biztos ezt akarod tenni?

A lány csak bólintott, nem válaszolt, de megígérte nekik, hogy az új címét és telefonszámát meg

fogja adni, és mindennap felhívja őket. Se az iskolát, se a munkáját nem akarja abbahagyni, és megpróbál teljes életet élni, megpróbál mindent megtenni azért, hogy az élete nyugodt és harmonikus mederbe kerüljön.

Szülei összenéztek, és pillantásukban benne volt a gondolat, hogy hát, ha ezt akarod, legyen így, de mi felügyelünk rád, és akkor is az lesz, amit mi jónak látunk, még ha nem is leszünk melletted, hisz mindennap beszélünk majd telefonon, és majd szépen megpróbáljuk az életedet úgy irányítani, hogy az úgy alakuljon, ahogy mi jónak látjuk.

Az apja megszorította Klára kezét, rámosolygott, és nyugodt hangon mondta:

- Mi most elmegyünk, de te állj neki új életednek. Próbáld meg azt, amit szeretnél, és ha bármilyen gondod van, ránk nyugodtan számíthatsz. Ne felejtse el, mi szeretünk.

Benyúlt a zsebébe, és egy jó vastag borítékot tett le az asztalra, majd Klárára nézett, és ezt mondta neki:

- Tudom, hogy az első lépés nehéz, és tudom, hogy nem szeretsz kérni se. Ebben a borítékban egy nagyobb összeg van arra, hogy a kiadásaidat fedezni tudd, és amíg nem találsz magadnak megfelelő munkát, addig legyen miből élned.

Majd megfogta a felesége kezét, odamentek a lányukhoz, és hárman átölelték egymást. Senki nem szólt, csak összenéztek, majd a szülők elindultak a folyosó felé, és már elérték a kijáratit ajtót, amikor az anyja hátranézett, és határozott tekintettel végigné-

zett Klárán, majd egyik pillanatról a másikra az arca meglágyult, és mosolyogva, szinte melegséget sugárzó szemekkel csak annyit mondott:

- Vigyázz magadra! Mi is vigyázunk rád. Hívjál majd minket - majd kisietett az ajtón.

Klára becsukta az ajtót, visszament a szobába, a borítékot beledobta táskájába, odament az ablakhoz, és nézte szüleit, amint kilépnek a ház főbejáratán. Egy pillanatra feltűnt neki, hogy fogják egymás kezét, s elgondolkodott rajta, hogy az elmúlt évek alatt szinte egyszer sem látta őket úgy, hogy kéz a kézben sétáltak volna. Talán ők is változnak - gondolta.

Lent szülei elérték az autót. Apja kinyitotta a jobboldali ajtót, megvárta, amíg a felesége beül, majd megkerülte az autót, és beszállt ő is. Klára nem hallotta azt a beszélgetést, ami a kocsiban történt.

Az anyja közölte az apjával, hogy akkor is az lesz, amit ő akar, és most mindent megtesz azért, hogy beszéljen a lányával, hogy haza tudja vinni. Szerinte Klárának komoly pszichés zavara van, és nem maradhat felügyelet nélkül. Már ott azon gondolkozott, hogy valamilyen úton-módon meg kellene figyelni Klára minden lépését, valamilyen módot ki kellene találni arra, hogy valaki állandóan szemmel tartsa addig, amíg el nem érte, hogy hazaköltözzön, és az ő felügyelete alá kerüljön. Klára csak azt látta az ablakból, hogy az autó szép lassan kigurul a ház előtti parkolóból, majd az utcában balra fordulva eltűnik a távoli lámpák felé, elveszik a nagy forgalom kavargásában.

ják-e, hogy mi is az, ami az életet irányítja? Mi az az erő, ami a kutyát ugatásra készíti, amiben a gyermek megtalálja a labdázás örömét, a felszabadulást, s mi az az erő, ami a kertekben gyomláló embereket örömmel s életerővel tölti el, amikor azt teszik, ami a számukra megnyugvást és egyensúlyt jelent?

Elindult szülei háza felé, és mikor odaért, pajkosan megnyomta a csengőt, ugyanúgy, ahogy az elmúlt években mindig is tette, amikor az iskolából jött haza. Két rövidet egymás után, majd egy hosszút. Már ment is be a kapun. Amikor átlépett a kapun, akkor vette észre, hogy szülei már kinn állnak az ajtóban, mert tudták, hogy mikor jön, hiszen őt várták. Gondolta, hogy szülei nem nagyon fognak bemenni hozzá a kórházba, mivel betegek és idősek, mozgásuk korlátozott, és anyagi helyzetük is nehezen teszi számukra lehetővé, hogy állandóan bejárjanak hozzá. De azt is tudta Tihamér, hogy telefonon annál többször érdeklődtek, így megtudták azt is, hogy mikor engedték ki a kórházból.

Megállt a szüleitől pár méter távolságra az üvegekkel borított veranda előtt. A szülei fenn voltak a lépcsőfordulóban a bejárati ajtó előtt, és csak néztek egymást, majd Tihamér letette a táskát, felsietett, megölelte őket, és elkezdett folyni belőle a szó. Csak beszélt, beszélt összefüggéstelenül. Beszélt arról, hogy mit tett, de nem tudta igazán megfogalmazni. Beszélt arról is, hogy megismerkedett egy lánnyal, aki a számára örömet jelent, de ezt sem tudta igazán elmondani. Elmondta, hogy nem bánta meg azt, amit tett, de nem is nyújtott a számára semmi olyasmit,

amiből tanulhatott volna, mert amit keresett, azt nem találta sehol. Szülei hallgatták, nem szakították félbe. Lassan megfogták a kezét és befelé húzták a lakásba. Tihamér rájött, hogy a táskát kint hagyta, és ahogy kiszaladt a bejárati ajtón le a veranda lépcsőjén az udvarra a járdán hagyott táskáért, eszébe jutott egy gondolat, hogy milyen fintora a sorsnak, megjön, de a táskáját kint hagyja. Ebből azt a következtetést vont le, hogy már nem marad sokáig itthon, és ez valami jel arra, hogy legyen éber, mert az életében valamilyen változás fog történni. Ahogy ezt végig-gondolta, elmosolyodott rajta, és a gondolataira úgy válaszolt, hogy történjen meg az, aminek meg kell történnie, de legyen képes arra, hogy felismerje a dolgok jó és rossz oldalát egyszerre, hogy úgy tudjon dönteni, hogy a sors minél könnyebben tudjon megnyilvánulni. Majd megfogta a táskáját és berohant a lakásba szüleihez. Az előszobában a ruhafogás alá tette be táskáját, és kabátját felakasztotta.

Ahogy benézett a konyhába, látta, hogy már édesanyja főzi a kávé, és az apja óvatosan elővett két üvegpoharat, s egy üveg bort tett az asztalra. A saját poharába öntött, majd ránézett Tihamérra, és a fiú megérezte apja tekintetében a gondolatot, melyben azt kérdezi fiától, hogy akar-e inni egy pohár bort, nem fog-e megártani a gyógyszerek mellett. A fiú szavakkal válaszolt apja kérdésére:

- Igen, én is kérek egy pohár bort, már nem szedek semmilyen gyógyszert.

Egy húzásra itták ki a pohár tartalmát, majd újra teli lett a pohár. Közben kifőtt a kávé. Tihamér

lassan kevergetve szürcsölte a kávéját, s közben maga elé nézett, és most már sokkal lassabban és nyugodtabban elkezdte mondani azokat az élményeket, amelyek arra vezették, hogy megtegye azt, amit megtett.

- Én idáig hittem abban, hogy az emberi lét örök és végtelen, és csak azért vagyunk ezen a világon, hogy megtapasztaljunk és felismerjünk valamit, majd amit felismerünk, azt föloldozzuk magunkban. Hittem benne, hogy a halálon túl van valami, ami ezeknek a dolgoknak a felismerésében nekem támpontot ad, ezért akartam minden áron meghalni, hogy eljussak a tökéletes tudáshoz, abba a létállapotba, ami az ember, az értelem, a lélek és a szellem számára a tökéletességet jelenti. Jártam odaát, de ott nem volt semmi. Valamiért nem nyilvánult meg nekem semmi, és ezen rengeteget gondolkodtam, hogy vajon mi miért történik, és rájöttem, hogy csupán egyetlen ok miatt történt ez az egész. Így, ahogy történt, túl agresszív és túl akarnok voltam ahhoz, hogy elérjem a tökéletes tudást. De ez így nem működik, helyette azt kell felismernem, hogy fájdalmat okoztam nektek, a barátaimnak és mindenkinek, aki jó volt hozzám.

Most már tudom, hogy nem lett volna szabad megtennem. Furcsán néztek rám, de nem bánom azt, amit megtettem, mert így már tudom értékelni az életet, tudom, hogy mennyire fontos és mennyire drága kincs. Rájöttem, hogyha ezt kihagytam volna, akkor soha nem tudnék ennyire határozottan ragaszkodni az élethez, mert nem lenne igazi képem arról, hogy

micsoda érték, s milyen pótolhatatlan adomány. Igaz, senkivel sem találkoztam odaát, csak a sötét fekete úr volt és én, a fájdalom és a félelmem. Eszembe jutottatok ti is, de eszembe jutott az is, ami hajtott, és mikor kezdtem megszokni a határtalan félelmet és sötétséget, akkor újraéltem. Lehet, hogy történt valami odaát, csak nem emlékszem rá. Ezt nem tudom pontosan, de egy dologban biztos vagyok, hogy az élet az ember számára a legnagyobb adomány, és én ezt az adományt ezután sokkal nagyobb értéknek tekintem, mint ahogy viszonyultam hozzá az életem lezárult szakaszában. Most úgy tekintek magamra, mint aki élete legnehezebb kálváriáján van túl, és megtapasztalta s felismerte, hogy milyen jó dolog az élet, és mekkora ajándék minden apró megnyilvánulása. Azok a gondolatok, amelyek elvezettek addig, hogy mindenféle általam elképzelt idea hatására eldobjam az életemet, és csak ezeket az általam kreált gondolatokat kövessem vakon, felébresztették bennem az élet utáni érthetetlen vágyat. Ez igazából nem abban nyilvánult meg, hogy az élet fizikai jelenlét, fizikai jelenségét és lelki megnyilvánulását értékeljem, hanem igazából egy dologra világítottak rá, hogy a létezését önmagában tudjam értékelni.

Tihamér elhallgatott egy pillanatra, kísétált a folyosóra, ránézett a táskájára, s látta, hogy az még kibontatlanul ott hever a fogas alatt. Ahogy figyelte a táskát, még mindig úgy érezte, hogy ez valami előjel, hogy neki lassan el kell mennie. Bár jól érezte magát szülei társaságában, de a vágy és az érzés egyre erősebben pulzált benne, hogy menni, menni vala-

hová, ahol várnak rá. Elmosolyodott, és Klára jutott az eszébe. Visszanézett a konyhába, látta szüleit, és újra bement hozzájuk.

Ahogy visszalépett a konyhába, megváltozott a helyiség légköre. Átsétált rajta, odament a konyhablakhoz, s kinézett a ház melletti kis kertre. Észrevette a fenyőfán ülő cinegékét, és mosolyogva rájuk mutatott. Ez az élet lényege, csak önmagában értékelni azt, ami nyilvánvaló, csak önmagában elfogadni azt, amit a nyilvánvaló dolgok rejtetten sugároznak felénk, csak önmagában ítélkezés és bírálat nélkül elfogadni az élet legapróbb részleteit. Most már értem, hogy mit jelent a feltétel nélküli elfogadás. Nem jelent semmi egyebet, mint az életigenlést, a létezés elfogadását úgy, ahogy az megnyilvánul felénk. Tudom, hogy ti elfogadtátok azt a rigolyámat, amikor mindent megtettem annak érdekében, hogy titkokat fejtsek meg az élet mindenfajta megnyilvánulásáról. De ezek a számomra nem vezettek sehová, és mint a kérdéseimre való válaszkeresés, maga a halál sem mutatott semmit ebből, amit reméltem volna. Azonban történt valami, amit el kell nektek mondanom. Úgy érzem, ez az egész életemet megváltoztatta, és valahol, lehet, hogy ezért kellett megtörténnie.

A kórházban megismerkedtem valakivel, aki ugyanúgy mint én, öngyilkossági kísérlettel került be, ő is el akarta dobni az életét, de nem ugyanazért mint én. Menekülni akart, és menekülésében meglátta azt, amit én kerestem. Milyen érdekes fintora az életnek, évekig kerestem, hogy meglássam a halál túloldalát, hisz szándékosan dobtam el magamtól az

életet, de semmit nem találtam. Ő, aki menekült ebből a világból, és csak a néma csendre vágyott, megkapta a haláltól azt, ami a számára vigaszt nyújt. Érdekes gondolkodása és logikája van a halál megnyilvánulásának, de hát nem is ez a lényeg, hisz az életet adó erő, mint a tudat legmagasabb megnyilvánulási formája, mint maga Isten, tökéletesen és pontosan ráérez arra, hogy kinek, mire lenne szüksége a halál pillanatában.

Egy lánnyal ismerkedtem meg bent a kórházban, és egyedül vele tudtam beszélgetni azokról a dolgokról, amelyek bennem, mint érzelmi vihar dúlnak. Klárának hívják, és úgy érzem, hogy bent a kórházban kialakult köztünk valami érzelmi kötelék, és ennek hatására egyre közelebb és közelebb kerülünk egymáshoz szellemben és lélemben. Az, hogy ez a jövőben hogy alakul, azt nem valószínű, hogy csak én döntöm el, hanem sokkal nagyobb erő, amit úgy hív az ember, hogy sors. Most már hiszek és bízok benne, mert tudom, hogy semmi nem történik véletlenül. Lehet, hogy komolytalannak tűnik, de egyre jobban úgy érzem, hogy a halál megtapasztalásával egy utat jártam végig, és az út végén ez a fiatal lány áll. Úgy érzem, hogy még lesz vele közös dolgom az életben, s lehet, hogy ez a dolog jó, de lehet hogy rossz lesz, hisz a jövő csak kevesek előtt ismeretes, s ők sem mindig hajlandók elárulni. De egy biztos, hogy a szívem és a lelkem mélyén érzem, hogy egyre közelebb kerülünk egymáshoz, s hogy gondolataink egyre határozottabban és tisztábban átszövik egymást. Most, hogy megismerkedtem vele, érzem,

hogy megváltoztam. Ennek a változásnak a legfontosabb jele, hogy más szemmel próbálok nézni a világot, igaz, az elején még kicsit nehezemre esett, de mindent megteszek azért, hogy mások nézőpontjára és az élet apró rezdüléseire is pontos rálátásom legyen. Ahogy múlnak a percek és az órák, hiányát érzem, s ennek a hiánynak nem tudom mi lesz a vége, de egyre erősebb, egyre intenzívebb, egyre gyorsul, és néha már úgy érzem, hogy ez a vágy, ez számomra fájdalmat okoz.

Tihamér elhallgatott egy pillanatra, kinézett az ablakon, elmerengett a cinegék játékán, ahogy a fenyőfák ágai között röpködtek, majd kért még egy kávé anyjától, s leült az apja mellé. Érezte, hogy az apjából nyugalmi erő árad feléje, amit ő most kezd el megtapasztalni. A nyugalom, melyet az emberek úgy hívnak, hogy gondoskodás, féltés, szeretet, nyugalom, odaadás. Tihamér tudta, hogy a szülei szeretik egymást, és ő valójában soha nem panaszkodhatott szüleire, mivel nagyon jó gyerekkort tudhatott maga mögött. Anyja, amikor átadta neki a kávé, mosolyogva, huncutul ránézett és megkérdezte tőle:

- Fiam, te szerelmes vagy?

Tihamérnak elakadt a lélegzete, s úgy érezte, hogy kiszáll belőle minden erő. Egyre fokozódó vágyának most először tulajdonítottak nevet, s ez a név megdöbbenetett. Nem gondolta végig a szerelem megnyilvánulását, nem gondolt bele igazából, hogy ez a szerelem. Talán valahol, a lelke mélyén vágyott rá, de szelleme és gondolatvilága elűzte tőle ezt a gondolatot. Szinte menekült ettől a szótól, hogy sze-

relem. Nem tudta igazán, hogy miért. Úgy vélte, hogy ez a gúzsba kötés rabságot és birtoklást jelent mások felé. De most, ahogy anyja nevet adott az érzésnek, és a hangsúlyán, a szó lendületével és erejével nevet tudott adni a Tihamérban dülő érzelmi viharoknak, a fiú egy pillanatra úgy érezte, hogy elvesztette lába alól a talajt. Majd összeszedte minden erejét, s nyugodtan, de határozottan válaszolt.

- Igen, úgy érzem, szerelmes vagyok. De ez az érzés, ez nagyon jó. Egyszerre féltés és féltékenység, egyszerre vágy és birtoklás. Egyszerre lennék vele, de nem tudnék nélküle lenni, hiányzik is, de valahol úgy érzem, hogy neki is joga van az élethez, és próbálok viaskodni a gondolataimmal, hogy ezt a jogot hogy nyilvánítsam ki. Persze, nem mondhatom meg neki, hogy mit tegyen, de hátha, mégis el tudnám érni nála a gondolataimmal azt, amit szeretnék, és akkor ez a szerelem úgy működne, ahogyan én szeretném. De ez nem lenne jó, mert akkor az az én ideám lenne. Meg kell tapasztalnom, hogy a szerelem úgy működjön, hogy önmagától teljesebben ki. Én még soha nem voltam szerelmes, és ezek a gondolatok, amelyeket most kimondok, és kihozol belőlem anyám, valami nagyon mély és tiszta erőt adnak át lelkemnek, szellememnek, testemnek, és úgy érzem, hogy nagyon könnyen el tudom veszíteni ezt az erőt, ha csak egy pillanatig is birtokolni akarom.

Nagyon nehéz úgy gondolni rá, hogy ne vágyjak utána, és ne birtokoljam, hisz még csak alig ismerem. Lehet, hogy ő nem is szeret. Lehet, hogy ez az egész csak futó kaland volt a részéről, bár valahol

mélyen lelkemben úgy érzem, hogy az élet még tartogat a számunkra sok kellemes meglepetést, bár nem lehet egy hiú és ostoba ábránd is. Azon is el kell gondolkodnom, hogy ugyanígy tud tartogatni kellemetlen, fájdalmas dolgokat is.

Ha most itt lenne velem, talán én lennék a világ legboldogabb embere, és szinte biztos, hogy bármit megadnék azért, hogy érezzem egy pillanatra, legalább egy halvány pillanatra bőrének illatát, lássam szemének tüzeit. Ez a vágy egyre csak erősödik és fokozódik bennem. Hiányzik! Igen, elismerem, nagyon hiányzik. Tudjátok, ha most lenne egy telefon a lakásban, biztos, hogy felhívnám, és megkérdezném, hogy mi történt vele ma, merre járt, mit csinált, minek örült, minek nem, hogy had tudjak vele együtt örülni, és gondolkodni azon, hogy bánatában hogyan vidítsam fel.

Ahogy Tihamér maga elé beszélve mondta ki a szavakat, szülei összenéztek, s elmosolyodtak. Az apja nagyon nyugodtan s halkán, szinte csalafinta mosollyal jegyzi meg fiának:

- S miért nem hívod föl?

Tihamér kihúzza magát, körülnéz, s nem érti az apja mondatát.

- De hiszen nincs is telefon a lakásban! - vágja rá gyorsan, majd apja ugyanígy folytatja:

- Már hogyne lenne. Amíg nem voltál itthon, úgy gondoltuk anyáddal, hogy kell az a telefon a lakásba, mert bármikor szükség lehet rá. Tudunk beszélgetni veled is, ha nem vagy itthon, és mivel öregek is vagyunk, nekünk is szükségünk lehet rá. Így

összeszedtük maradék pénzünket, és befizettük. Ott van bent a szobádban, így hát nyugodtan tudsz telefonálni, és meg tudod kérdezni kedvesed, hogy milyen volt a napja. Menj hát, ne szalaszd el a pillanatot, hisz soha nem tudod még egyszer megismételni azt, ami már elmúlt! Az életben bármi, ami történik fiam, soha ne engedd, hogy elmenjen melletted, hisz az élet minden lehetőséget csak egyszer kínál fel. Ha elengeded, akkor csak bánkódsz és mardosod magad utána, hogy miért engedted és miért hagytad, hogy tétován nézd, ahogy az élet továbbsiklik úgy, hogy te lemaradsz róla.

Tihamér elgondolkodott apja szavain. Mindig is bízott abban, amit az apja mondott neki, s tanácsait mindig elfogadta. De most az apja szavaiból áradó bölcsesség, a hangszínéből és hangerejéből áradó nyugalom sokkal közelebb hozta őket egymáshoz, mint eddig gondolták volna. Nem volt ideje mérlegelni. Felállt, és gyorsan besietett a szobájába. A szülők összenéztek és nevetve megfogták egymás kezét, és Tihamér anyja csak halkán annyit jegyzett meg:

- Lassan felnő a mi fiunk is, és férfi lesz belőle. Igaz, kicsit vad, kicsit meggondolatlan, de előbb-utóbb megtapasztalja és felismeri, hogy az élet milyen kincseket tartogat a számára.

Tihamér, ahogy belépett a szobájába, körülnézett. Minden úgy volt, mint azelőtt, mielőtt kórházba ment volna. Ugyanúgy voltak lemezei, könyvei, ugyanúgy volt minden fényképe a gyerekkori kirándulásokról, barátairól, ismerőseiről, a rokonoktól kapott ereklyéi. Ahogy állt a szobában és nézte a tár-

gyakat, megpillantotta az íróasztalon a sötét színű telefonot. Felemelte, és egy pillanatig hallgatta a bűgő hangot. Eszébe jutott, hogy mi lehet a lánynak a száma, és ekkor átvillant rajta a gondolat, hogy mikor utoljára elváltak, akkor a lány egy darab papírra felírta neki a telefonszámot és belecsúsztatta a táskájába. Letette a kagylót, kisietett az előszobába, a ruha-fogas alól elővette a táskáját és gyorsan, kapkodva szórta ki belőle cuccait, és megtalálta a papírt. Nézte, majd gyors, határozott léptekkel visszasietett a szobába. Észrevette, hogy mennyire kapkod, egyre gyorsabban veszi a levegőt és egyre nagyobb vágyat érzett, hogy hallja a lány hangját. Gyorsan ütötte be a számokat, de elsőre félretárcsázott. Hallgatta a bűgő hangot, majd amikor a telefon kicsengett és megszűnt a csengés, várta, hogy a lány hangját hallja meg, de helyette egy ismeretlen férfihang szólt bele. Tihamér nem mert válaszolni. Gyors, hirtelen mozdulattal lecsapta a kagylót, s elgondolkodott, hogy mi történt. Első pillanatban nem gondolt semmire, de ahogy múlt az idő, pár másodperc után arra gondolt, hogy valaki más vette fel a lány telefonját. Biztos a barátja vagy valaki más, aki éppen most vele van.

Összeszedte minden erejét és újra tárcsázott. Kicsit izgult, ideges volt, de már figyelt a számokra. Újra kicsengett a készülék, és már le akarta tenni, amikor a vonal túlsó végén meghallotta a mély hangot.

- Halló, tessék.

Tihamér csak hallgat, vár, és nem szól semmit.

- Halló, ki az?

- Én vagyok, Tihamér - válaszolta a fiú. Nem tudom, emlékszel-e még rám? A kórházban találkoztunk, és együtt töltöttünk egy szép napot. Felhívtalak, mert eszembe jutottál, illetve ez így nem igaz, mert egész nap rád gondoltam, és szeretnék találkozni veled. Nem olyan nagy kettőnk között a távolság, hogy ezt ne tudnánk megoldani. Arra gondoltam, hogyha te is akarsz... - és ekkor Tihamér elhallgatott. Egy pillanatra úgy érezte, hogy túl gyors, túl határozott. Lehet, hogy ez nem is tetszik a lánynak, de folytatta.

- Szóval, arra gondoltam, hogyha te is akarsz, holnap eltölthetnénk együtt egy szép napot. Elmehetnénk kirándulni, elmehetnénk bárhová, ahová csak akarsz. Ennél valami finom ebédet valahol, vagy akár csak egy pizzát, és újra jókat beszélgetnénk. Egyszerűen csak veled szeretnék lenni, nem tudom, akarsz-e?

Mikor abbahagyta, csend lett a vonalban. Várt, figyelt, de nem történt semmi. Már meg akart szólalni, hogy halló, van valaki a vonal végén? Már épp végiggondolta, hogy mit akar mondani, amikor a vonal túloldalán Klára megszólalt.

- Igen, akarsz. Én is épp ezen gondolkodtam. De hát, hogy tudsz felhívni, amikor azt mondtad, hogy nincs is telefonod?

Tihamér gyorsan válaszolt.

- Igen, igen valóban ezt mondtam, de amíg bent voltam a kórházban, szüleim vettek egy telefont, és gondoltam, rögtön felhívlak. Igaz, a szüleim is ezt tanácsolták. Tudod, engem őszintén neveltek, és

ahogy hazajöttem, elmondtam nekik mindent, ami a kórházban történt, s így azt is, hogy veled találkoztam és hogy holnap szeretnék egy napot veled tölteni.

Hallotta a fiú, hogy a vonal túlsó végén a lány mosolyog, és egyre forróbb és lüktetőbb érzést érzett a mellkasában.

- Igen, akarom, én is szeretnék találkozni veled.

- Jó, akkor hol találkozunk? - kérdezte a fiú.

- Nem tudom mi van hozzád legközelebb, bent a városban is tudunk találkozni, ahol laksz, hisz le tudok menni kocsival, vagy tudunk találkozni ott, ahol felszálltál a buszra, amikor elindultál.

- Hol találkozunk? - kérdezte a lány.

Erre a fiú gyorsan és határozottan válaszolt.

- Hát, ha el tudsz jönni, itt a városban, de ha valami közbejön, én is le tudok menni busszal oda hozzád.

Csend lett a vonalban egy pillanatra, majd a lány gyorsan és hirtelen rávágta.

- Jó, rendben, holnap 9-kor ott leszek, csak mondd meg, hogy hol.

A fiú gyorsan és szinte érthetetlenül mondta, hogy hol és hánykor találkozzanak. Elköszöntek egymástól, és a lány letette a telefont. Tihamér még egy pár pillanatig hallgatta a búgó hangot, majd ő is letette a kagylót, és végigfeküdt a heverőjén. Nézte a mennyezetet, és már arra gondolt, hogy milyen lassan és nehézkesen múlik az idő, és milyen sok van még hátra, hogy újra találkozzanak. Úgy érezte,

hogy vadul kalapál a szíve, zihálva veszi a levegőt, és egyre csak a lányra tudott gondolni. Majd felkelt, kiment a konyhába, és elújságolta a nagy hírt a szüleinek, hogy másnap reggel korán a városban találkozik a lánnyal, és egész nap együtt lesznek. Ekkor eszébe jutott a gondolat, hogy nem kérdezte meg a szüleitől, hogy kell-e valamit segíteni, hogy lesz-e valami munka aznap, amit meg kell neki csinálni. A szülei csak nevettek rajta, és az apja válaszul mondta neki:

- Menjél nyugodtan, nincs semmi munka itthon, érezd jól magad.

Az idő lassan és vánszorogva telt. Az órák úgy tűntek néha, hogy inkább visszafelé haladnak, sem mint előre, és Tihamér egész éjjel csak idegesen és feszülten forgolódott az ágyában, és arra gondolt, hogy milyen érdekes az idő. Amikor az ember nagyon akar valamit, és nagyon szeretné, hogy az idő nagyon gyorsan múljon el, akkor szinte alig vánszorog, az órák perceknek tűnnek, a percek éveknek. Ellenben, amikor azt szeretné, hogy nagyon lassan múljon, akkor az órák pillanatoknak tűnnek, és minden olyan gyorsnak és illékonyan tűnik. Az éjszaka árnyai lassan és nehezen akartak tovalebbsíteni a sötétség szötte árnyak birodalmának útvesztőibe. Újra és újra előjöttek a félhomály rejtekéből, és csalóka, hiú ábránd gondolatokat sugalltak az álmodók felé.

Mind a ketten, Tihamér is, Klára is szinte gyerekes izgalommal várták, hogy elmúljon a sötétség korszaka, s rájuk köszöntsön a hajnal. Egész éjjel nehezen tudtak aludni, gyakran felébredtek, és

ugyan nem tudtak a másikról semmit, hogy épp most mit csinál, de valahol mindegyikük úgy érezte, hogy a másik is hasonló gondokkal küzd. Nem a nehéz alvás volt az elsődleges probléma, sokkal inkább belső érzésviláguk, ami most teljesen új arcát mutatta számukra. Készültek valamire tudatosan, egy randevúra, egy találkozásra, amire mind a ketten érezték, hogy számukra meghatározó lesz. Persze, mikor ez az érzés a felszínre került, próbáltak arra gondolni, hogy talán ez csak egy futó kaland, de érezték, hogy ez csak gyenge kifogás a félelmeik és életük előző korszakaik sikertelenségének. Valahol a lelkük mélyén úgy gondolták, hogy sokkal fontosabb számukra az, hogy a saját, belső lelki világukat meg tudják őrizni és fel tudják építeni. Érezték, hogy az árnyak birodalmából feléjük törő sugallatok valójában csak saját lelki gyengeségük és félelmük eredménye. Nem attól tartottak, hogy a másik csalódást okoz, hanem igazából attól, hogy nem tudnak eléggé megbízni a másikban, és így bizalmatlanságukból fakadnak majd olyan indulatok, amelyek összezavarják, vagy akár lehetetlenné is teszik ezt a kapcsolatot, ami most kezd kialakulni.

Ahogy múlt az idő, egyre mélyebbre és mélyebbre kerültek az álmok világába, gondolataik úgy hullámoztak. Volt, amikor felszínre tört és megerősödött bennük a bizalmatlanság, a hiúság önhitt vágya, mely saját belső gondolatukat, érzéseiket félretéve, - mind a tiszta gondolat forrása - meghiúsította a szabadságra és boldogságra törekvő vágyukat. Szinte eljutottak addig a pillanatig, hogy akár képesek lettek

volna lemondani a rájuk váró találkozást, amit ők maguk saját akaratukból határoztak el. Aztán egy következő pillanatban a hullámozás megszűnt, és szinte gyerekes örömmel várták, hogy az idő egyre gyorsabban és gyorsabban múljon. Aztán újra kezdődött minden előről, egészen addig, amíg bele nem fáradtak és el nem aludtak. Sok kilométernyi távolság volt közöttük, de valahol úgy érezték, hogy az álmukban, gondolataik világában egyesülnek, és közösen elhatároznak valamit az elkövetkezendő jövőről. Mind a ketten a másikról álmodtak. Álmukban színes virágok között, réten sétáltak, és úgy érezték, hogy ha nagyon boldogok, akkor repülnek az álombeli rét felett, és látják hogy körülöttük mindenhol színpompás madarak vannak, olyanok, amelyeket az ébrenlét világában sehol nem lehet látni. Álmukat nem zavarta meg semmi, csak az, amikor a bizalmatlanság, az önhittség, a hiúság vagy az önigazolás gondolata álmukban is jelentkezett. Ilyenkor a repülés megszűnt, s a kék ég helyett komor, szürke felhők vették el a fény hatalmát, és így érezték, hogy minden valahol mélyen, belül, a lelkük világában dől el, és ha ezt a lelkiséget meg tudják érteni, akkor minden meg tud változni.

Mind a ketten átéltek álmukban egy csodálatos dolgot, hogy tudatosodott bennük, hogy az, amit látnak, csak álom, és így álomban szinte apránként, kis lépésekkel, de tudatukra ébredtek. Ennek a tudatra ébredésnek a legfontosabb lényege az volt, hogy képesek voltak elhatárolódni az álomtudat állapotába. Felismerték, hogy ez az álmok világa, s az ébren-

lét világa két különálló világ, amelyben mind a ketőnek tevékeny főszereplői, sőt alkotói is. Egy idő után észrevették, hogy gondolataik erejét változtatva, körülöttük is minden megváltozik. Tihamér volt az, aki nagyobb és határozottabb gondolatokkal tudott a lány gondolatiságára hatást gyakorolni. Bár ezek csak álmok voltak, csupán az éjszaka ködfátyolában született ideák, de még így is, pontosan tudták az álmokat álmodók egymástól függetlenül, hogy ezek a képek meghatározók lehetnek életük következő szakaszára.

A képek hirtelen és váratlanul tűntek el. Egyik pillanatról a másikra, mint fekete-fehér negatív jelentek meg. Megszűntek a színek, a hangok, eltűnt az érzet az álomban álmodásról, az álom tudatos irányításáról. Majd a következő pillanatban a fekete-fehér kontúrok is kezdtek megváltozni, a negatív színek eltűntek, és sűrű, sötét, mély, fekete csönd vette át a helyüket. Hirtelen nyitották ki a szemüket egymástól függetlenül, sok kilométernyi távolságra, de mégis szinte másodperc pontosan ugyanakkor ébredtek fel mind a ketten. Kint már pirkadt. Felültek az ágyon, kinéztek. Tihamér visszafeküdt és nézte a mennyezetet. Tarkója alá tette a kezét s elmosolyodott az élet apró örömein, hogy milyen fordulat alakult az életében. A szerelem rákacsintott, és olyan boldognak és nyugodtnak érzi magát, de mégis van benne egy gyerekes feszültség és izgalom, ami a számára új energiákat hoz, új gondolatokat, és ami a lényeg, új életerőt.

Klára ahogy felült, egy pillanatig nézte ma-

gán a takarót, majd egy határozott mozdulattal félredobva felállt, odament az ablakhoz, s nézte a város nyüzsgő forgatagát. Hosszú percekig állt így szótlanul, s azon mosolygott, hogy az emberek futnak és szaladnak. Elgondolkodott azon, ami már egyszer eszébe jutott régebben, de most valahogy más vetületet, más érzetet hozott ki belőle a gondolat, hogy az emberek mennyi mindent tartanak fontosnak, s ebben a fontosságban hogyan sietnek és rohannak. Úgy érezte, hogy ez egy látszatfontosságú világ, és valójában a fontos dolgok mellett elrohannak, elszaladnak az emberek, és nem az igaz dolgokat tartják fontosnak, hanem azokat, amelyek az ő számukra adnak bizonyos igazságokat, de semmi közük a boldogsághoz.

Ahogy így állt az ablaknál és elmélkedett az élet apró örömein és fontosságain, úgy érezte, hogy az egyetlen dolog, ami az ember számára fontos lehet, az az, hogy saját maga boldogságát elérje, de úgy, hogy az nem mint egy idea nyilvánul meg, és nem egy ábrándként vagy egy illúzióként, hanem az ő számára, a saját lelkisége szintjén olyan erőket és gondolatokat tudjon megmozdítani, amelyek a tökéletes és tiszta öröm állapotába tudják eljuttatni. Persze idea, gondolta, ez is csak idea, de mégis érezte, hogy ez az egyetlen idea, amihez viszonyítani lehet, sőt, kell is, hisz a lélek önmagában véve is csak ideaként nyilvánul meg. Hisz valaminek az ideája, valaminek a gondolata, valami hatalomnak, ami sokkal mélyebb, bölcsebb, magasabb, és az ember felett áll, kiterjedése megfoghatatlan, s ennek a létező hata-

lomnak az ideája, maga a lélek. Ahogy a gondolat-sort végigpörgette, úgy érezte, jó úton jár. Tudta, hogy az egyetlen dolog, ami az ő számára fontos lehet, az nem más, mint a boldogság.

Eszébe jutott gyerekkora, s könnyek folytak végig az arcán. Hisz a szülei is ezt akarták, csak a maguk módján, és ő ezt nem értette meg, hanem kifejezetten úgy gondolta, hogy sérti és gátolja az ő boldogságának kibontakozását. A könnyek tovább folytak a szemén, s tudta, hogy valójában ő volt a hibás mindenért, hisz nem tudta elfogadni azt, hogy a szüleinek saját elképzelése és ideája van az ő boldogságáról és a magukéről is. Most, hogy már látta a halál birodalmának túlsó partját, tudta, hogy ezeket a dolgokat csak akkor képes elérni, ha ezeket az ideákat, gondolatokat és a boldogsághoz való viszonyát pontosan és egyértelműen, minden elvárás nélkül tudja felismerni. Ezeknek a felismeréseknek a lényegét nem úgy kell átélnie, hogy meghatározza önmagában, hanem egyszerűen csak észreveszi azokat a pillanatok, amiket az élet kínál neki, és azokban a pillanatokban lévő öröm okozta tüzet éleszti fel.

Ránézett az órájára. Hat óra múlt pár perccel, s kint már világos volt. Az emberek egyre többen és többen tódultak az utcákra, mindenki sietett. Autók, buszok siettek valahol a végtelenben pulzáló céljuk felé. Klára gyorsan beszaladt a fürdőszobába, letusolt, majd odaállt a tükör elé s mélyen belenézett önmaga szemébe. Egy pillanatra átfutott rajta a gondolat, hogy talán nem is ő néz szembe a tükörből, hanem valaki más, aki csak őrá hasonlít és aki felvette

az ő alakját azért, hogy neki leckét adjon abból, hogy az életnek milyen arcai is vannak. Valahonnan távolról madárcsiripelés hallatszott, és ez a madárdal ki-zökkentette ebből a gondolatmenetből. Hátat fordított a tükörnek, de úgy érezte, hogy van ott még valami túl az olvadt homokkristályok világán, és visszafordult. Átnézett válla fölött, s látta önmaga tükörképét, és mint vihar szakadt ki belőle a gondolat, és nem is figyelt arra, hogy mit mond, csak mondta.

- Ma arra törekszem, hogy senkinek nem okozok fájdalmat. Ma arra törekszem, hogy felismerjem az életben azokat a pillanatok, amelyek számomra azért jöttek el, hogy lehetőséget biztosítsanak arra, hogy érezzem a boldogságot - majd kisetett a fürdőszobából.

Gyorsan felöltözött, megnézte táskáját, hogy minden apró kelléke benne van-e. Megkereste is a kocsikulcsot, s fél hétkor már lent állt a parkolóban. Elindította az autót és gyors, határozott lendülettel kitolatott a parkolóból. A ház előtti kis udvarról kihajtva ráfordult az autóútra, majd elindult a megbeszélt találkozó felé. Nagyjából tudta, hogy ez körülbelül jó másfél órányi utat fog igénybe venni, és így még lesz egy jó órányi ideje arra, hogy Tihamérral találkozzon. Arra gondolt, hogy ezt az időt okosan és jól fogja kihasználni. Első lépésben keres magának valami éttermet, ahol meg tudja enni reggelijét, hisz érezte, hogy nagyon fontos dolog, hogy az ember kiegyensúlyozottnak és nyugodtnak tűnjön. Nem árt egy keveset enni, és különben is, az éjjel sem evett semmit amikor lefeküdt. Majd, mikor ezeket a gon-

dolatokat megbeszélte magával, felkapcsolta a rádiót és elvegyült a város forgatagában.

Tihamér még mindig nézte a mennyezetet, várta, hogy az idő felgyorsuljon, valami varázslat folytán eltűnjenek a még hátralevő órák, és ott álljon a megbeszél helyen, és nézze, ahogy Klára közeledik feléje. Egyre izgatottabb és izgatottabb lett, és amikor kinyitotta a szemét, gondolatait elcsendesítette. Ránézett az ágya mellett lévő rádiós ébresztőóra, s nézte, a vibráló számokat. Egy pillanatig észre sem vette, hogy mit mutatnak, majd tudatosodott benne a gondolat, hogy 8 óra múlt. Hirtelen kiugrott az ágyból, rohant a fürdőszobába és tusolás után kapkodta magára ruháit. Amikor kilépett a szobából, ott állt az öltözőszekrénye előtt, aminek a külső részén egy hatalmas tükör volt, s megnézte magát benne, s látta, hogy az a ruha, ami rajta van, nem tetszik neki. Minden cuccát ledobálta magáról, s újakat vett elő a szekrényből. A második változatnál már sokkal jobban ügyelt a részletekre, az elképzeléseire, és azt a ruhát vette fel, amiben a legkényelmesebben érzi magát, és amiről úgy gondolta, hogy a legjobban jellemzi őt és gondolatait. Nem pózolni akart, egyszerűen csak jól érezni magát. Először, amit felvett, egy szövetnadrág volt, egy színes selyeminggel, és hozzá egy egyszínű nyakkendőt, de úgy gondolta, hogy ez nem ő lenne, hanem ez az általa ébresztett elvárások megnyilvánulása. Másodikra egy farmert választott egy világos, hosszú ujjú pólóval, és ebben már sokkal kényelmesebben és jobban érezte magát.

Leszaladt a nappaliba, szülei már lent várták

a reggelivel és meleg kávéval. Tihamér le sem ült az asztalhoz, úgy itta meg a kávé és folyton nézte a nappaliban lévő nagy, régi, álló ingaórát. Észrevette, hogy szülei mosolyognak rajta. Nem szóltak hozzá egy szót sem, egymással beszélgettek, de látszott mindenkin, hogy ugyanabban a felajzott állapotban van, mint amit Tihamér kisugároz magából. A szülei boldogok voltak, hogy fiúk talán élete első igazi és komoly randevújára készül, és ez az állapot az ő számukra valamiféle visszaigazolás volt arról, hogy mégis meg tudja találni Tihamér az életében azt az utat, ami az ő számára, mint elrendelt sors lett megírva. Tihamér amikor megitta a kávé - úgy állva az asztal mellett - gyorsan megette a reggelijének felét, de már látszott rajta, hogy nagyon türelmetlen. Hol a kabátjára, hol pedig az órára nézett, de nem bírta sokáig, s a reggeli felénél letette a tálat, elköszönt szüleitől, és kisietett a házból.

Csak ment befelé a városba, egyre gyorsabban és határozottabban, és úgy érezte, hogy futnia kellene, de ahogy a karórájára nézett, látta, hogy még rengeteg ideje van. Arra gondolt, hogy sokkal türelmesebbnek kellene lennie önmagával szemben, így sokkal több mindent észrevenne az életből. Itt az első lehetőség arra, hogy ezt a türelmet gyakorolja, és lassú, nyugodt ritmusban elkezdett sétálni, hisz tudta, hogy így is oda fog érni. Séta közben megcsodálta a fákat, a madarakat, hallgatta a hangjukat, majd észre sem vette, hogy érkezett a város belsejében lévő kis térre, ahol megbeszéltek a találkozót. Oda ment a szoborhoz, körülnézett, de nem volt ott senki.

Ránézett az órájára, még 10 perc volt hátra. A tér közepén sétált, nézegette a körülötte lévő embereket, majd a tér túloldalán lévő nagy áruház előtt észrevett egy ismerős alakot, Klárát. Csak állt ott, nézte megszűrő, majd észrevette, hogy a lány is megfordul és a tér felé néz. Ott álltak egymással szemben, köztük 100-150 méternyi távolság, s végtelennek tűnő másodpercek veszték el az időben, mikor mind a ketten megindultak egymás felé.

Ahogy közeledtek egymáshoz a tér távoli pontjai felől, úgy érezték, hogy minden egyes lépéssel erősebben s intenzívebben dobog a szívük, csak éppen nem a mellkasukban, hanem a torkukban. Lelkes izgalom vett rajtuk erőt, és egyre szaporábban vették a levegőt. Minden egyes lépéssel mintha a csoda felé közelednének, vagy valami új, ismeretlen érzés tört volna rájuk, aminek teljesen a hatása alá kerültek. Mosoly ült ki az arcukra, egymásra nevettek és csak álltak tétován egymással szemben, nem tudták eldönteni, hogy mi lesz a következő lépés. Tétován kezét nyújtottak egymás felé, mintha kezét akarnának fogni, de a kézfogásból egy gyors mozdulattal ölelés lett, s egymást átölelve ott álltak a téren. Klára halkán csak annyit sűgött a fiú fülébe:

- Hiányoztál. Nem éreztem jól magam, amíg nem voltál mellettem.

Tihamér nem válaszolt. Hosszú percekig csak ölelte és szorította a lányt, becsukta a szemét, és érezte a lány bőrének illatát, melegségét, szívének minden rezdülését. Majd mélyen egymás szemébe néztek s megcsókolták egymást rövid, bátortalan

csókkal és utána kiszabadították egymást az ölelésből. A fiú megfogta Klára kezét, s elindultak befelé a városba. Egy darabig nem szóltak semmit, csak sétáltak kézen fogva. A csendet Klára törte meg.

- Mit szeretnél ma csinálni? Hova szeretnél menni? - kérdezte a fiútól, de meg sem várva a választ, már folytatta is.

- Van egy ötletem, ülünk be az autóba és ma kiránduljunk. Menjünk ki valahová a szabadba, élvezzük a jó időt és egész nap ne is gondoljunk semmi másra, csak arra, hogy újra találkoztunk. Egész végig, amíg nem láttalak, rád gondoltam, és annyi minden megbeszélőnivalónk van.

Tihamér hallgatott, majd mosolyogva válaszolt a lánynak.

- Jó, rendben van, bárhova mehetünk.

Ekkor megálltak a tér sarkánál, a lány körül nézett.

- Az autómat keresem - mondta a fiúnak.

Majd meglátta a tértől kicsit távolabb a parkolóban az autóját, s elindultak feléje. Mikor odaértek, beültek, és még nem indították el a motort, csak ültek egymás mellett s mélyen egymás szemébe néztek. Egy örökkévalóságnak tűnő pillanat volt, majd a két ember lassan elkezdett egymás felé közeledni, és egyik pillanatról a másikra megszűnt köztük minden távolság, minden feszültség, s az autó zárt világában egy hosszú és néma csókban feloldódott a végtelen idő. Úgy érezték, hogy ez a csók örökké tart, majd újra egymással farkasszemet néztek, fogták egymás kezét, s hol mosolyogtak, hol komolyak voltak és

szinte egyszerre szólaltak meg. Mind a ketten ugyanazt mondták, csak más-más formában, és egymás szavába vágva, de gondolataik körforgását az szabályozta, hogy lelkük mélyén felébredt egy gondolat, egy talány, ami arról szólt, hogy talán a másik azért született meg, hogy vigaszt nyújtson neki. Vigaszt, szeretetet, szerelmet, boldogságot, az élet napfényét.

Ahogy múlt az idő és ők kívül kerültek ezen a múlandóságon, egy pillanatra úgy érezték, hogy teljesen hallhatatlanok, tökéletesek, s hogy elérték az emberi lét legmagasabb megnyilvánulási formáját, a határtalan és tökéletes boldogságot. Mámorban érezték magukat, mámorban, ami megfestette körülöttük a világot. Minden fényben, pompában és ragyogásban volt, s ennek a pompának a megnyilvánulása az érzelmi világukban bontakozott ki.

Klára elengedte Tihamér kezét, elindította az autót. Sportos, határozott vezetéssel kitolatott a parkolóból, ráfordult a főútra és elindult kifelé a városból. Megkérdezte Tihamértól, hogy merre menjenek, de a fiú csak halkán annyit mondott:

- Bárhová, hisz most miénk a világ. Nem az irányok a fontosak, mert egész életemben azt kerestem, és soha nem találtam meg. Az állapot a fontos, így tehát bárhová mehetünk.

Az autó ahogy haladt, elhagyott városokat, falvakat, mezőgazdasági földeket, kisebb erdőket. Leérték egy nagy folyó partjához, s ott kiszálltak az autóból, leültek a zöld fűbe, hátradőltek és csak nézték az eget, a napot, a fehér, tejszínhabszerű felhő-

ket. Ahogy ott feküdtek a fűben és fogták egymás kezét, úgy érezték, hogy nincs mondanivalójuk a másik felé, de van érzésük, amit át kell adni. Hosszú percekben át nem történt semmi, csak árasztották ki magukból azt az érzést, aminek teljesen a birtokában voltak. Klára szólalt meg elsőként ebben a rengetegnek tűnő pillanatban.

- Milyen érdekes, az ember az érzéseit nem tudja elmondani. Körülírhatja, bármit tehet, de azok csak karcolatai lesznek egy jéghegynak, és soha nem fogják az igazat, a valót pontosan és egyértelműen ábrázolni. De sokkal jobb a csend, ha csak fogjuk egymás kezét és hagyjuk, hogy ez az érzés átjárjon minket, és így szavak nélkül is tudunk beszélni.

Tihamér bólintott, s mosolyogva annyit mondott:

- Hát, akkor ne törjük meg ezt a varázst, hanem éljük meg, és szabadítsuk fel magunkban azt a kényszert, hogy meg akarjuk magyarázni a világot. Csak érezzük, és akkor a múlandóból múlhatatlan lesz, a halandóból halhatatlan.

Hosszú percek teltek el a végtelen idő körforgásában, mikor újra felültek, lesétáltak a vízhez és még mindig egymás kezét fogták. Nevettek, mosolyogtak egymásra, s elkezdtek beszélgetni apró, jelentéktelen dolgokról, de érezték, hogy a beszélgetésnek valójában nem az a fő célja, hogy kifejezzék érzésüket, hanem egyszerűen csak az, hogy kitérülkozzanak és felnyissák belső világukat a másik előtt. Tudták, hogy ennek az első lépése az, ami-

kor az ember saját belső világát képes megosztani másokkal, képes bizalmat ébreszteni önmagában mások iránt, képessé válik arra, hogy feltétel nélkül megbízik a másokban.

Ahogy múlt az idő, a jellegtelen dolgokból egyre jelentékenyebbek kezdtek előjönni. Már nem arról beszéltek csak, hogy milyen szép a táj, s hogy milyen szép az idő, hisz ezeket érezni kell valójában. Kezdték a saját érzéseikből, gondolataikból is előtörni olyan információmorzsák, amelyek kezdték megnyitni egy olyan zárt világ kapuját, ami eddig csak az ő számukra, a saját belső gondolataik számára volt elérhető, és szinte mindenki elől titkolták, akár még a létezését is. Ahogy álltak a vízparton, Tihamér vetette fel az első érdekes kérdést. Nézték, ahogy a napsugár táncol az apró kicsi hullámokon. Egy pillanatra gyengéden megszorította Klára kezét, majd a szemébe nézett és teljesen váratlanul tört ki belőle a kérdés.

- Te már azelőtt is gondolkodtál az öngyilkosságon?

Klára nem lepődött meg a kérdésen, bár nem is volt rá felkészülve. A fiú nyitottsága, őszintesége és a belőle áradó bizalom egyértelművé tette, hogy itt a kérdések mögött nem valami hátsó szándék húzódik, nem valami pszichikai kutakodás, sokkal inkább a másik megismerésének, felismerésének, majd valamilyen szintű lelki felszabadulásának az információja nyilvánult meg így Tihamérban. Klára érezte, értette és tudta is ezt. Egyértelműen válaszolt:

- Nem, soha - majd egy pillanatra elgondolkozott. De, talán mégis, talán gyerekkoromban, de azt hiszem ez szinte minden emberben előfordul, hogy gyerekkorukban nem tudják eldönteni, hogy mi a való világ s mi a valóság, mi az, amit az emberek kreálnak valósággá, és mi az, ami valóban létezik. Így gyakran kísérletet akarnak tenni arra, hogy talán ha ők másképp látnák a világot, akkor minden megváltozna s elmúlna, minden, ami nem jó, de ez nem volt igazán komoly, és ez nem volt igazi hajlam, és nem igazi kísérlet, csak elmélkedés. Talán lehettem olyan 9-10 éves, amikor ezek a gondolatok jöttek, de aztán úgy alakult az élet, hogy szinte bármit megkaptam, amit akartam, és soha semmiben nem szenvedtem hiányt. Így aztán ezek a gondolatok el is felejtődtek, és soha nem is jutott eszembe az, hogy én meg fogom próbálni. És te? - kérdezte a lány Tihamértól.

- Én igazából - felelte Tihamér, soha nem foglalkoztam a halál gondolatával, mint a megsemmisüléssel. Gyerekkoromtól fogva élt bennem egy vágy, egy gondolat arra, hogy van valami túl ezen a világon, ahol minden azt az arcát mutatja, ami valójában, és nem valami ideaképet. Magáról az öngyilkosságról, mint fizikai elmúlással soha nem foglalkoztam, de most már tudom, hogy a meneküléssel, az önkéntes száműzetéssel igen. De biztos vagyok benne, hogy ezekkel a gondolatokkal is bárki gyakran kacérkodik, az pontosan ugyanazért, amiért én, hogy elmenjen ebből a világból és átkerüljön egy jobba, mert kell, hogy legyen egy jobb világ. Persze,

ez a kell, most már jól tudom, hogy sokan valami ideaképpnek tartják, és a pszichológusok szerint valamilyen gyengeségre utal vagy menekülésre. Én szerintem pedig a tudásvágyra utal. Soha nem az volt számomra fontos, hogy a fizikai elmúlás lényegi részét tapasztaljam meg, hisz tudom, érzem belül, hogy a halál nem létezik. Érzem belül, hogy nincsen elmúlás, csak átalakulás. Érzem, hogy mindig van valami biztos pont, ahová a lélek visszatér az anyagi világ után, s ebben a biztos pontban ki tudja pihenni magát, el tudja felejtetni azokat a fájdalmakat, amiket átélt ebben a világban, és újra fel tud tölteni a boldogság, a szeretet, az egyensúly és a harmónia energiájával. Újra fel tud készülni egy következő megszületésre, egy következő leszületésre, hogy újra legyen mit tanulnia, legyen mit felismernie, s legyen mit felszabadítani önmagában.

Tihamér leült a homokfövényre, térdére támasztotta állát, s csak nézte a vizet. Klára is leült mellé. Csendesek és szótlanok voltak, fogták egymás kezét.

- Vajon néztük már máskor is így a vizet? - kérdezte Klára.

- Millió és millió alkalommal - válaszolta Tihamér. Csak most nem emlékszünk rá. Biztos, hogy ennek is meg van az oka, hogy miért, nem tudom, de eljön az idő, s tudni fogom, és akkor majd elmondom.

Mind a ketten jót nevettek, hátradőltek a fövényen. Tihamér a karjára támaszkodott s mélyen a lány szemébe nézett. Újra megszűnt számukra az

idő, újra az időtlenség és halhatatlanság birodalmába kerültek egy hosszú, mély és forró csók által. Úgy érezték, hogy a szél, ahogy simogatja őket, elröpíti lelküket és szellemüket az örök boldogság birodalmába. Érezték, hogy az egymásból áradó bizalom, ami feltétel nélküli, olyan erőket s olyan gondolatokat szabadít fel bennük, amelyeket azelőtt soha nem érezték. Az egész napot együtt töltötték. Szinte alig ettek és ittak valamit, nem érezték fizikai éhséget, szomjúságot vagy fáradtságot. Klára meg is jegyezte a nap folyamán, hogy milyen érdekes, most hogy belül tökéletesen egyensúlyban és harmóniában érzi magát, nincsen éhségérzete, nem szomjas és nem érez fáradtságot. Tihamér halkán válaszolt:

- Talán lehet, hogy a szerelem teszi - majd hámiskásan elmosolyodott és mélyen a lány szemébe nézett.

- Igen, talán a szerelem teszi - válaszolta Klára. Majd visszaballagtak az autóhoz, beültek, s elindultak a városba. Ahogy közeledtek a kisváros felé, mind a ketten egyre nyugtalanabbak lettek. Nem szóltak semmit, de érezni lehetett bennük a nyugtalanságot.

- Mikor foglak újra látni - kérdezte Klára.

- Bármikor, amikor akarod - válaszolta Tihamér. Kinézett nyugodtan az ablakon, figyelte az elsuhanó tájat.

- Bármikor.

- Jó, akkor holnap találkozunk.

- Rendben van. Mikor és hol?

- Ugyanott, ahol ma.

- Rendben.

Mikor elbúcsúztak, a nyugtalanság okozta feszültség hatására csak egy halvány, remegő puszt tudtak egymásnak adni. Úgy érezték, hogy a búcsúzás szinte végleges. A feszültség oka valahol a lelkük mélyén megbúvó sejtés, a másik féltése a traumák sorozata után, de az is lehet, hogy egyszerűen csak a megszerzett boldogság elvesztésének a féltése. Ugyanakkor az is lehet, hogy csak a saját egóból eredő önzés, a saját boldogságuk elvesztésének a féltése.

Tihamér nézte még egy darabig gondolataiba burkolózva, ahogy a lány beül az autóba, elindítja, és ugyanazzal a sportos lendülettel, amivel reggel kihajtott a parkolóból, most is ugyanúgy kanyarodik rá az útra. Arra gondolt, hogy talán lehet, jobb lett volna ha ő is a lánnyal megy és nem haza. Belül a lelke mélyén egyre jobban pulzált benne egy gondolat, hogy hívja fel, menjen utána és törekedjenek egy dologra, hogy önmaguknak boldogságot okozzanak. Ahogy ezen gondolkodott, eszébe jutottak szülei, s így lecsillapította érzéseit szívének örök gondolatával, érzésével elméjében, és az átélt élmények belső lélek fényképével elindult haza. Amikor hazaért, édesapja az előkertben a virágokat nézegette.

Anyja bent a lakásban szokásos napi teendőit végezte. Tihamér köszönt a szüleinek, s feltett magának egy kávé. Megitta, majd szó nélkül bement a szobába. Amikor becsukta maga mögött a szobája ajtaját, akkor vette észre, hogy apja is bejött a lakásba, de nem szólt neki semmit. Bezárta ajtaját, lefeküdt

heverőjére, és ugyanúgy, mint reggel, tarkója alá tette a kezeit és nézte a mennyezetet. Becsukta a szemét egy pillanatra s Klárát látta maga előtt. Majd kinyitotta, s az érzés, amit egész nap magával vitt és épített, az egyre hatalmasabbá és egyre erősebbé vált. Egyre intenzívebben, szinte fojtotta, szorította mellkasát, s úgy érezte, hogy ez csak akkor szűnik meg, ha Klára is ott van mellette. A hiány és a magány érzésének nevezte el ezt a fájdalmat, ami igazából nem mint fizikai fájdalom vagy mint szellemi nyomás nyilvánult meg, hanem hiányérzet, a másik hiánya.

Közben kint a konyhában szülei ültek az asztalnál, beszélgettek és anyja mosolyogva jegyezte meg az apjának:

- Úgy tűnik, szerelmes Tihamér. Látszott rajta, hogy csillog a szeme, soha nem volt még ilyen. Talán élete első igaz szerelme, talán élete első nagy kalandja arról, hogy miről szól valójában ez az egész dolog. Hát kívánom, hogy minden sikerüljön és találja meg azt a boldogságot és azt a kalandot, amiben mindennek meg tudja lelteni a saját maga örömét. Egy biztos, hogy én nem fogom hátráltatni, hogy ez a kapcsolat a számára megnyilvánuljon, és segíteni fogok neki mindenben, erőmhöz és lehetőségemhez mérten, hogy minél jobban és tisztábban élje meg azt, amit kiró rá a sors, és amit az élet felkínál neki.

- Hát igen - válaszolta az apja. Eszembe jutott, ahogy belépett a kertkapun, hogy milyenek voltunk mi annak idején, s én is ugyanígy mentem haza, s elgondolkodtam egy pillanatra azon, hogy az én apám is ugyanígy ment haza, majd az ő apjának az

apja, majd annak az apja, s így működik a világ mióta fennáll. Hisz ezért él az ember, hogy ezeket az apró dolgokat megtapasztalja, az élet apró örömeit, amelyek a legfontosabbak. Tudod, leéltünk egy életet, közeledünk a vége felé, és túl vagyunk már azon, amit mások kezdetnek mondanak. Mi már lassan kezdjük befejezni, de ahogy így látom a gyereket, hogy eléri lassan saját boldogságának a kezdetét, úgy érzem, hogy mi is fiatalok vagyunk még, hisz miránk is vár még az életben számtalan csoda, és nem a kor a meghatározó. Úgy gondolom, azzal, hogy ő boldog, az nem azt jelenti, hogy mi nem tudnánk ugyan ezt elérni. Én ugyanúgy szeretlek, mint akkor - s megfogta felesége kezét. Ugyanúgy érzek irántad, semmi nem változott az idők folyamán, és ezt most vettem észre, ahogy a gyerek belépett a kertkapun.

- Hisz én is ugyanilyen vagyok. Talán megváltozott a világ, vagy talán én, és ezt nem biztos, hogy nekünk kell eldönteni, hiszen csak érzem, hogy kicsit belefásultunk a napi taposómalomba, belefásultunk azokba a kilátástalan harcokba, amit mások okoznak nekünk, csupáncsak azért, hogy uralmat vagy egyéb más hatalmat szerezzenek felettünk. De szerencsére mi ezt sohasem hagytuk. Törekedtünk arra, hogy megőrizzük egymást, s ez a törekvés, én úgy érzem jól sikerült, hisz én még most is azt érzem irántad, amit a kezdet kezdetén. Most is ugyanolyan hévvel gondolok rád, mint az első pillanatban. Pedig elmúlt sok év, s lassan megöregedtünk, de tudod, talán csak a test öregszik, de a gondolatok soha. Bármilyen furcsa, ez a pillanat vezetett rá, hisz Tihamér

most szerelmes, és a szerelem számára a legfontosabb dolog. Rá kellett jönnöm, hogy egész életemben nekem is ez volt a legfontosabb, ez volt a számomra az egyetlen, amiért érdemes volt egyáltalán élni.

Átölelte feleségét, és csak ölelték és szorították egymást.

Tihamér most nyugodtan és mélyen aludt. Ismét a lányról álmódott, és ismét hasonlót, mint előző éjjel. Szinte folytatása volt az előző álomnak, de apró részleteiben más volt. Most sokkal több volt benne a kiegyensúlyozott kép, sokkal több volt benne a harmónia. Reggel nyugodtan és vidáman ébredt.

Klára, ahogy kihajtott a parkolóból és elindult albérlete felé, egész úton csak az átélt napon gondolkodott, az érzéseken, figyelte az utat, sokkal jobban érezte saját koncentrációját, mint azelőtt bármikor. Nyugodtan és rutinosan vezetett. Mikor beért a városba, talált egy üres parkolót, közvetlenül a lakása bejárata előtt, betolatott és felment a lakásba. Felhívta szüleit, és hosszú percek át beszélgettek arról, hogy új tervei vannak, amiket meg akar valósítani. Nem akarja az iskolát sem abbahagyni - említette szüleinek, hisz valamit kell csinálnia, valamit dolgozni, és különben is, amit tanul, az érdekl. Úgy érezte, hogy a beszélgetés nyugodt légkörben zajlik, mint amilyenben még soha.

Szülei szinte támogatták, és bármit, amit mondott, abban csak helyeselték. Klára a beszélgetés után letette a telefont, kiment a konyhába, főzött egy kávé magának, de nem itta meg. Lefeküdt az ágyra

és elaludt. Éjfél után ébredt föl. Egy jót nevetett azon, hogy még mindig ruhástól fekszik az ágyon, majd kiment a konyhába egy pohár vízéért, és akkor vette észre a kávé. Arra emlékezett még, hogy lekapcsolta alatta a lángot, de elaludt, és azért nem itta meg. Nevetett rajta egyet, és az egészet kiöntötte a mosogatóba, majd bement a fürdőszobába, letusolt és lefeküdt. Nyugodtan aludt, nem álmodott semmit. Reggel, amikor felébredt, gyorsan és kapkodva öltözött. Észrevette az órán, hogy egy picivel tovább aludt, mint tervezte, és attól félt, hogy elkésik a randevúról. Sietve szaladt le a lépcsőn, kapkodva ült be az autóba, majd amikor megfogta a kormányt, s látta a műszerfalon a zöld számokkal villogó beépített órát, észrevette, hogy még van ideje, így ráér nyugodtan vezetni. Felkapcsolta a rádiót, ahol épp lassú szerelmes számokat játszottak. A fejtámlának hajtotta a fejét, kicsit elmélázott a zenén és elindította az autót, majd mosolygott, és örült az élet minden pillanatának.

Mind a ketten időben értek oda a megbeszélt helyre. Délelőtt nagyot sétáltak, majd beültek egy kávéházba, üdítőt ittak és önfeledten beszélgettek. Ezután, mikor kijöttek a kávéházból, Klára automatikusan lakása felé vette az irányt. Már rég elhagyták a várost, amikor feltűnt neki, és mondta a fiúnak, hogy nem tudja miért, de biztos van valami oka, hogy erre jönnek. Közel 1 órai autózás után ott álltak a parkolóban, fogták egymás kezét, és elindultak fel Klára lakására. Ahogy beléptek a lakásba, Tihamér valami furcsa, mély nyomást érzett a gyomra táján.

Tudta, hogy ebben a lakásban történt az, amit Klára tett. Bement a szobába és pontosan tudta, anélkül, hogy Klára mutatta volna neki, hogy hol történt az, ami mindkettőjük életét megváltoztatta. Klára nézte a fiút, és Tihamér halkán csak annyit mondott neki:

- Nem tudok itt maradni, innen mennem kell.

Valami nyomást érzek, valami eltántorít. Szó nélkül hátat fordított, s kisietett a lakásból. Csak ment lefelé a lépcsőn - szaladva, sietve. A parkolóban megállt, s megkérdezte magától, amikor kiért az udvarra:

- Vajon miért szaladtam el, mitől ijedtem meg? Hisz nincs ott semmi más, csak a gondolatok szültek félelmet, és én ezektől ijedtem meg.

Elindult vissza, de a lépcsőházban Klárával találkozott. A lány átölelte és megkérdezte tőle:

- Mi a baj, mi történt?

- Nem tudom - válaszolta Tihamér. Csak valami nagyon erős, nyomasztó érzés futott át rajtam, s úgy éreztem, hogy szorítja a gyomromat. Nem tudtam másra gondolni, csak arra, hogy mennem kell.

- Semmi baj - mondta Klára. Én is ugyanezt érzem, és már napok óta azon gondolkodom, hogy elköltözőm innen, s kiveszek egy másik lakást. Már tettem is ebben az irányban egy-két lépést. Ha van kedved, eljöhetsz velem megnézni egy-két lakást.

Elindultak vissza az udvarra, majd beültek az autóba. A kesztyűtartóból Klára elővett egy jegyzetfüzetet. Abban voltak felírva a megnézni való albérletek. Egész délután lakásokat néztek, és már rég föladták a reményt, hogy találnak olyat, ami jó. Klárának igazából egyik sem tetszett. Az egyik túl pici

volt, a másik túl nagy, az egyikben kevés volt a fény, a másinak túl sok volt az ára. Mígnem este, napnyugta körül vettek egy új hirdetési újságot, és abban találtak egy albérletet.

- Próba szerencse - mondta Klára, ezt még megnézzük. Elindultak az albérlet felé, és útközben végig csak arról beszélgettek, hogy milyen lakás lenne az ideális. Kis kert előtte, ahol gyümölcsfa áll, mert az úgy a jó, reggel úgy ébredni, hogy a madarak hangját hallani, amikor felébred az ember. Odaértek a megadott címre, becsöngettek és egy idős, őszes hajjú, hajlott hátú férfi jött ki.

- Épp jó, hogy jöttek - nem is üdvözölte őket - parancsoljanak, lépjenek beljebb. Itt van a lakás, mert gondolom azért jöttek, hogy megnézzék. Ó, el is felejtettem, jó estét - folytatta a férfi. Ha megfelel, akkor beszélhetünk a többiről, az árról, a rezsiköltségekről, de addig is, ezekről a dolgokról kár előre szót ejteni. Itt a kulcs, én kint az udvaron még elrendezek pár dolgot. Menjenek be nyugodtan és nézzenek körül.

A férfi automatikusan Tihamérnak adta oda a kulcsot, az meg ugyanazzal a mozdulattal és energikus lendülettel vette el, és már ment is befelé. Klára mosolyogva ment utána. Jólesett neki, hogy valaki gondoskodik róla, valakire támaszkodhat. Mikor kinyitották az ajtót és beléptek a lakásba, nem zavarta őket, hogy teljesen üres, nincs sehol semmi, egy bútor se, hisz ilyen lakást szeretett volna Klára. Körüljárták a hatalmas tágas teret, a nagy konyhát, a szobákat, a fürdőszobát, és megállapították, hogy ez a

kétszobás, összkomfortos lakás, ez pont tökéletes lenne úgy, ahogy tervezték. Ahogy álltak a szoba közepén, úgy érezték, hogy ez a lakás nekik van félre téve. Odamentek az ablakhoz, s látták, hogy egy idősebb, 50 év körüli férfi is csenget a kapucsengőn, s az idős férfi int feléje, hogy már nem aktuális.

- Milyen érdekes - mondta Tihamér. Ez a férfi, aki a tulajdonos, már most tudja, hogy mi kiveszszük ezt a lakást, hisz a mostani jelentkezőt, aki utánunk jött, azt már elküldte, hogy elkelt, pedig mi még nem is mondtunk neki semmit. Ez biztos valami sorsszerűség. Érdemes rá odafigyelni.

Klára mosolygott egyet.

- Hát igen - válaszolta. Az élet nagy dolgai, a sors pillanatai érdekesen nyilvánulnak meg.

Ahogy mélyen a fiú szemébe nézett, halkan és szinte félve kérdezte meg tőle:

- Mi lenne, ha itt lalnánk együtt? Mi lenne, ha te is ide költöznél? - majd átölelte a fiú derekát, s a vállára hajtotta a fejét.

- Hiányzol, amikor nem vagy velem, és talán egy kicsit félek is. Én... - és itt elharapta a szót, nem tudta folytatni, nem merte. Félt, vagy egyszerűen csak az zavarta, hogy nem tudta mi lesz a fiú reakciója. Úgy érezte, hogy túl sokat mondott neki egyszerre, de a fiú kisegítette.

- Én is tudom, mit akartál mondani. Azt, hogy úgy érzed, szeretsz, pedig minden olyan gyorsan történt. Én is, és nekem is ugyanúgy hiányzol, és itt tudnék veled lakni.

Majd átölelték egymást egy pillanatra, és ne-

vetve, kézen fogva kisiettek a szobából, ki a lakásból. Megkeresték az udvaron a tulajdonost és megállapodtak vele a költségekben.

Klára egyből előre kifizetett fél évet, és nem vette észre, hogy a fiút zavarta egy pillanatra, hogy mennyi pénz van nála, hisz az ő zsebében alig pár forint lapult. Klára a fiú számára egy hatalmasnak tűnő összeget csak úgy kivesz a táskájából, mindenféle mellékgondolat vagy megerőltetés látszata nélkül.

A lány, mikor lerendezte az anyagiakat s aláírták a papírt, a tulajdonos automatikusan Tihamér elé tette a papírt, hogy írja alá. A fiú egy pillanatra ránézett, nem értette a helyzetet, de Klára kiségitette.

- Írd alá nyugodtan.

Tihamér aláírta a nevét, az adatait, majd elvette a lakáskulcsot. Egy egész lakást béreltek. Soha nem csinált még ilyet. Tihamér úgy érezte, hogy megfordult körülötte a világ, úgy érezte, hogy valami olyasmi dolog történik vele, amire mást nem lehet mondani, csak azt, hogy csoda.

Ahogy kisiettek az udvaron át az utcára, és beültek az autóba, eszébe jutott az az érzés, ami akkor villant át gondolatai halmazán, amikor Klára elővette a pénzt. Ő még soha nem látott egyben ennyit. Mindig is volt pénze, de nem voltak nagy igényei, így igazából kevés volt nála, és most ez az összeg, ez egyszerűen megijesztette. Úgy érezte, és úgy is gondolta, hogy ő nem akar belekerülni a pénz és anyag mámorába, ő egy sokkal tisztább és nemesebb életet szeretne élni. De elnevette magát gondolatain, hisz tudta, hogy az életben mindenhez pénz kell. Arra gondolt,

hogy talán ezt úgy tudja megvalósítani, hogy nem úgy kell tekinteni a pénzre, mint célra, hanem mint eszközre, ami által el tudja érni saját boldogságát.

Beültek az autóba, megcsókolták egymást, és megbeszélték, hogy másnap reggel találkoznak a szokott helyen, a kicsi parkban, és elindulnak együtt közös jövőjük felé, hisz az albérlet másnaptól beköltözhető volt számukra.

Egész úton, ahogy mentek Tihamér városa felé, csendben és nyugodtan ültek, fogták egymás kezét. Klára az útra figyelt és a vezetésre, Tihamér pedig Klárára. Volt köztük kommunikáció, de sokkal inkább lelki szinten, szavakat nem nagyon használtak. Klára Tihamért egész hazáig vitte. Az autóban most már egy rendes, mély, érzelmes csókkal váltak el, nem úgy mint előző este. Érezték, hogy van jövő, van valami, ami összeköti őket. Tihamér egy pillanatra ki akarta venni zsebéből a kulcsot, hogy odaadja a lánynak, de ahogy húzta kifelé, Klára megelőzte.

- Maradjon nálad, hisz holnap úgyis együtt megyünk, és amikor jövök érted, én már hozni fogom a cuccaimat. Még ma felszámolom az albérletemet.

Mikor elváltak egymástól, Tihamér a kapuban állva nézte, ahogy az autó az utca végén eltűnik. Beament a lakásba, leült a konyhában a szokott helyére. Szülei épp vacsoráztak. Anyja szólalt meg mosolyogva, vidáman.

- Miért nem hívtad be a kislányt, hisz mi is megismerkednénk vele szívesen?

Tihamér meglepődött a kérdéstől, de hamar megtalálta a megfelelő választ.

- Kiment a fejemből, pedig biztos bejött volna, de majd legközelebb. De valami mást szeretnék most mondani, ami fontos. Tudom, hogy amennyire nekem nehéz, ugyanúgy nektek is, de talán ez az élet rendje, ez a természetes. Holnap elköltözöm itthonról.

Csend telepedett a családra, hallani lehetett, ahogy kint a kert virágai között sétál a szél, és a lemenő nap fényei narancssárgás ragyogást gyújtanak a világra.

- Hát igen, ez az élet rendje - válaszolta az apja. Valóban jól látod, de ez egy gyors döntés, ez egy hirtelen dolog, hisz alig ismeritek még egymást, mert gondolom erről van szó - és a fiára nézett.

- Igen, erről van szó - válaszolta Tihamér.

- Ez nem egy kicsit elkapkodott dolog?

- Nem - válaszolta a fiú. Hisz úgy érezzük, szeretjük egymást, és holnap összeköltözünk. Megpróbáljuk egymás életét szebbé és jobbá tenni, és megpróbáljuk a saját magunkban lévő feszültségeket felszabadítani, hogy felismerjük saját boldogságunkat. Végiggondoltuk, ne is kérdezd, mert gondolom most ezt szeretted volna kérdezni - nézett a fiú apjára, hogy hol fogok dolgozni, és mit fogok tenni, nem tudom még. Biztos, hogy lesz valami alternatíva, valami lehetőség, hisz az ember nem maradhat munka nélkül, valamit tenni kell, hogy élni tudjon. Sok mindent lehet csinálni, majd kitalálok valamit.

Most egyenlőre az a fontos, hogy ezt a lépést megtegyük. Holnap reggel összepakolom a cuccaimat, és elmegyek, nem tudom, hogy mi lesz belőle,

de egy dolog biztos, hogy akarom, és úgy érzem, hogy helyes, amit teszek.

Tihamér az anyjára nézett, és látta, hogy az anyja szeméből könnyek jönnek elő.

- Te tudod fiam. Én nem fogom megakadályozni a boldogságodat. Azt csinálsz, amit jónak láatsz, de a súlyát a döntésnek vállalnod kell. Bármi, amit teszel, mindig gondoldj arra, hogy az hatással van a világra. Ennek a felelősségnek a tudatában élj, és ha ezt meg tudod tartani, akkor valóban jó úton jársz. Reggel kelts fel korán, és megbeszéljük a továbbiakat.

Tihamér bólintott, majd bement a szobájába és lefeküdt. Egész éjjel fent volt, nyugtalan volt. Még soha egyetlen egyszer nem fordult vele ez elő, hogy elköltözne otthonról. De most nem is igazán ezt érezte, és ez nyugtalanította, sokkal inkább a jövő varázslatos ígéretei, a boldogság lehetősége, és az, hogy végre a saját lábára állhat, és a szerelem érzete, ami szinte percről percre, pillanatról pillanatra egyre intenzívebben és egyre erősebben tört rá. Ilyen apró felismerésekhez vezették el az élet és a létezés múltó jelentőségei, amiről azelőtt semmi elképzelése és semmilyen információja nem volt. Bár olvasott könyveket, verseket, és értette azokat, amiket a költők és írók gondolnak a szerelemről, de most, hogy átélte, úgy gondolta, hogy minden egyes írás csak halvány karcolata az érzés valóságának, mélységének.

Reggel, mikor felébredt, összepakolta cuccát. Hosszasan és nyugodtan beszélt szüleivel arról, hogy

nem fog már visszafordulni, és ha bármi történne az életben, azt most már egyedül akarja megoldani.

Úgy érezte, most, hogy elköltözik otthonról, most már épp ideje, hogy a saját lábára álljon, és az élettel egyedül nézzen szembe, és az életben kialakult dolgait önmaga próbálja megoldani.

Ötödik fejezet

Klárával a szokott helyen találkoztak. Tihamér ott állt a park szobrai között a megbeszélt helyen. Lábánál a bőr utazótáskája. Nézegette az embereket, és elelmélkedett azon, hogy az életben a sorsfordító dolgok milyen gyorsan és váratlanul történnek, és ezeknek a sorsfordító dolgoknak a jelentősége milyen hosszú távra képes egy ember életét meghatározni. Három héttel ezelőtt még olyan távol állt tőle a gondolat, hogy elköltözzön a szüleitől, és most itt realizálódik valami, ami az egész sorsát megváltoztatja. Három héttel ezelőtt még nem is ismerte a lányt, akivel most úgy gondolja, hogy megpróbál együtt egy új életet kezdeni. Három héttel ezelőtt még saját belső félelmeivel vívódott, és mindent megtett azért, hogy a legmélyebb titkokat, a lélek és a szellem hatalmába rejtőző tudást megfejtse, felismerje, majd értse, s most ezek a dolgok a lényegtelen dolgok birodalmába kerültek, s a lényegesek birodalmában csak egyetlen dolog létezett, Klára.

Nézte az embereket, az utat az úton haladó autókat, és feltűnt neki a már jól ismert autó, és Klára. A lány beállt a parkolóba a szokott helyére, és Tihamér mosolyogva nyugtázta, hogy ez is milyen érdekes sorsszerűség, mert amióta itt találkoznak, ez a parkoló mindig üres. Mint hogyha eleve erre a célra elrendelt folyamatként nyilvánulna meg a kapcsolataikat összekötő folyamatok egy része, hogy azt a parkolót mindig valamilyen magasabb rendű tudat szabadon hagyná. Tihamér ekkor belül valami mély

és furcsa bizsergést érzett, ami talán valahol a lelkéből fakadt, és azt tudatta vele, hogy az egész világot talán mégis valami létező, és örökké létező magasabb rendű tudat koordinálja, irányítja és felügyeli. Nem tudta egész pontosan meghatározni, nem érdekelte az a név, hogy istennek nevezze, vagy bárminek, ez önmagában rég nem érdekelte. Sokkal közelebb állt hozzá az a meghatározása és megfogalmazása a dolognak, hogy mint őserő vagy őstudat az, ami ezt az egészet egyensúlyban tartja.

Figyelte a lányt, ahogy kiszáll az autóból, és sietős, szinte szaladó léptekkel közeledik feléje. Szó nélkül, azzal a lendülettel, ahogy jött, átölelte a fiút és a szerelmesekre jellemző módon üdvözlésük csókba forrt. Hosszú perceként ez volt az életük legfontosabb pillanata, hogy ez a csók beteljesedjen és a legtökéletesebb öröm és boldogság állapotát hozza el a számukra. Lassan és szinte elszakíthatatlannak tűnő pillanatig tartott, amíg a két test elvált egymástól. Klára rámosolygott a fiúra, majd karon fogta és elkezdte húzni az autó felé. Tihamér engedett a lányból áradó erőnek, lehajolt a táskájáért s elindult a kocsira.

Lendületesen dobták be a nagy utazótáskát a csomagtartóba, majd beültek és indultak új közös jövőjük felé. Afelé a jövő felé, ami képes embereket összekovácsolni, de képes szétválasztani. Afelé a jövő felé, amit úgy neveznek, hogy egymás iránti bizalom, azaz a tökéletes élni és élni hagyás elve. Mert nem az volt a legfontosabb a jövőben a két ember számára, hogy ki kin tud uralkodni ebben a pillanat-

ban, hanem mennyire tudnak egymásnak örömet, boldogságot nyújtani, mennyire tudnak nyugalmat nyújtani, és ami a legfontosabb, mennyire tudnak bizalmat nyújtani. A bizalom, mint az emberi lét egyik legmagasabbrendű megnyilvánulási formája, mint tökéletes és oszthatatlan egész kell hogy átjárja magát az emberi létet. Erre a két fiatalra ez szinte vakon volt jellemző.

Ők maguk nem sejtették, hogy hirtelen és hevenyen kialakult szerelmük egyik forráspontja valójában a kórházban átélt események voltak, amelyek egymáshoz közel hozták őket. Ezeknek az eseményeknek a kibontakozásában nagyon sokat segített az, hogy egyik sem titkolta a másik elöl érzéseit, gondolatait az életről és a halálról, két olyan dologról, ami a legtöbb ember számára megközelíthetetlen és megfoghatatlan, és nagyon gyakran menekülnek, még magától a témától is. Ez a két ember a halál tornácán valami olyasmivel találta szembe magát, ami rávilágította mindkettőjüket arra, hogy a legfontosabb kincs az ember számára maga az élet, a létezés, a szabadság és a boldogság. De ugyanez, ami rávilágított fejlődésük további folyamatára, rávilágított arra is, hogy a szabadság nem abból áll, hogy elkülönítünk magunktól dolgokat, hanem abból, hogy megpróbálunk együtt élni dolgokkal, sőt felismerni azt, hogy minden, ami történik az ember életében, az valójában gondolatai tükörképe, gondolatainak a külső megnyilvánulása. Nem az a lényeg, hogy az emberi létben ki milyen indokokat tud magának alkotni azért, hogy boldog legyen, hanem az a lényeg, ki

mennyire tudja észrevenni az élet apró örömeit, amelyek boldoggá teszik és elvezetik ahhoz a felismeréshez, hogy ezek az örömök valójában mindig ott vannak körülöttünk, csak fel kell őket ismerni.

Ez a két fiatal szinte gátlástalanul és öntörvényű módon ismerte fel ezeket a dolgokat. Nem foglalkoztak a társadalmi normákkal, nem foglalkoztak az idővel, csak az érzéseikkel és a szabadsággal. Nagyon röpké és gyors megismerkedésük alatt, és az alatt a pár nap alatt, amit együtt töltöttek, úgy érezték, hogy együtt tudnának élni. Érezték, hogy közös a lelkiségük, és ennek hatására képesek lennének együtt élni, és már elmúlt a feltételes mód. Így kísérletet tesznek arra, hogy saját sorsukat megváltva közösen tudjanak eljutni abba az állapotba, ami a számukra nem megmagyarázása a boldogságnak, hanem felismerése. De, mint a legtöbb emberre jellemző, velük is megtörtént az, ami nagyon sokkal, hogy a boldogság keresése közben vakká és figyelmetlenné válnak. Sorsuk alakulásával jelentős szerepet kapott ez az érzelmi állapot, a vakság és a figyelmetlenség, ami valójában a boldogságból fakad, abból a boldogságból, amikor nagyon sokan úgy érzik, hogy elérték azt ami a boldogság megnyilvánulását.

Csomagjaikat bent hagyták. Tihamér karon fogta Klárát, és büszkén nyitotta ki a lakás bejárati ajtaját, majd előreengedte a lányt. Hatalmas, tágas térség volt, szokatlannak tűnt, hiába látták előző nap. Úgy tűnt, mint hogyha egy számukra ismeretlen dimenzióba kerültek volna, ahol még hírmondója sincs a rossznak, a fájdalomnak vagy a gonoszságnak. Úgy

tűnt, hogy ez számukra a tökéletes földi paradicsom megnyilvánulása, hogy ez, ami itt rájuk vár, az a boldogság és maga a szerelem. Leültek a szoba közepén a parkettra egymással szemben, és szinte egyszerre kérdezték meg a másiktól:

- Biztos ez? - majd elnevettek magukat, és ugyanúgy egyszerre válaszoltak.

- Igen, hisz akarjuk.

Tihamér átölelte a lányt, és ismét egy hosszú, s időtlen csókban múlt el a pillanat, majd apró kis kopogást vettek észre az ablakon, s odafigyelve, egy szürke galambot vettek észre, amint az ablak párkányán ül, s a párkányról csipegeti az ott lévő bogarakat, magvakat. Észrevették a kertben a fán, hogy van egy madáretető, és csodálkoztak rajta, hogy ezt tegnap nem látták. De ahogy jobban megnézték, észrevették, hogy ez a madáretető nem tegnap került oda, hanem már hosszú ideje ott van, hisz a fára csavart drót már eléggé el volt rozsdásodva, és a madáretetőn is látszik, hogy elég sok viharon ment már keresztül. Odasétáltak az ablakhoz, és Klára szólalt meg elsőnek, ahogy nézte a ház előtti előkertet.

- Ez nagyon gyönyörű. Örülök neki, hogy itt lehetek veled. Tervezzük meg, hogy mit veszünk, és meglátjuk, hogy hogyan tudjuk berendezni ezt a lakást. Döntsük el közösen, hogy mit, és hogyan csinálunk. De közben kisietett a konyhába nőies, anyáskodó gondolataival, és onnan kiabált vissza, hogy a konyhában sincs semmilyen bútor, semmilyen konyhai eszköz, így ezeket is kell venni. Tehát, mivel az idő eléggé szűkös, és jó lenne ha estére már lenne

egy-két dolguk, épp itt az ideje, hogy elinduljanak a városba. Tihamér csak annyit mondott.

- Rendben van - majd karon fogták egymást, és nevetve, vidáman kisiettek a lakásból. Bezárták az ajtót, megálltak a ház előtt az autónál, és elkezdtek azon gondolkozni, hogy most kocsival menjenek vagy gyalog. Ekkor vették észre, hogy arra jön egy idősebb, ősz hajú, úriember, s tőle kérdezték meg, hogy van-e a közelben valami olyasmi áruház, ahol egy-két dolgot a háztartáshoz lehet venni. Az úriember készséges volt a kérdésre, és határozott válaszában pontosan elmagyarázta nekik, hogyha gyalog mennek, akkor körülbelül egy 5-10 percen belül az utca végén elfordulva észre fogják venni, hogy egy nagy hipermarket van a szomszédságukban, és ott szinte mindent meg lehet venni. Észrevették azt is, ahogy az úriembernek a hipermarket szó kiejtésekor furcsán villant a szeme, és enyhe feszültség futott át az arcán. Nem kellett kérdezniük, hogy mi történt, mondta magától.

- De addig, amíg ezek a nagy áruházak nem jelentek meg itt, addig is volt minden. Sok kicsi bolt, sok kis emberrel, éltek vidáman és boldogan. Most itt vannak ezek a nagy boltok egy nagy emberrel vagy kettővel, és bennük sok-sok kis hangyával, és aztán minden kezdődik előről, mert a hangyák soha nem dolgoznak sokáig. Előbb-utóbb újra el kell nekik menni egy nagy emberhez, aki rövid ideig elviseli hangya létüket.

Majd durcásan és mérgesen botjával csapott egyet a földre, és rámosolygott a két fiatalra.

- Na, de hát maguk még fiatalok, magukra vár az élet. Rám, mint öregemberre, aki természetesen hajdan kereskedő volt, már semmi újat nem tud mutatni, semmi új nem ragyog a napból. Én már elmenőbe készülök. Maguk fiatalok nem is tudják, mi az, hogy halál, mi az, hogy elmúlás, mi az, hogy félelem. Magukon látszik a derű, az életerő, az egészség. De hát, ez így helyes, maradjon is így, és kívánom, hogy azt a mosolyt, ami sugárzik önökből, azt sokáig őrizzék meg.

Majd hátat fordított, s komótos, nyugodt és öreges lépteivel elballagott.

Tihamér és Klára megdöbbenve állt.

- Ennyire másoknak tűnünk - kérdezte Klára. Hisz, ha jól belegondolok, pár nappal ezelőtt még meg akartam halni, most meg egy ismeretlen ember azt mondja ránk, hogy sugárzik rólunk az életerő? De mi történt itt valójában?

Tihamér meghúzta a vállát egy picit fölfelé.

- Nem tudom - válaszolta. De egy biztos, ez nem egy mindennapi beszélgetés volt. Rövid, lényegre törő és határozott, egyértelmű. Egy ember elmondta azt, amit rólunk gondol és lát - mindenféle megkérdőzés nélkül. De drágám siessünk.

Ahogy kimondta, hogy drágám, megszorította a lány kezét. Érezte mind a két ember az összetartozás erejét. Gyalog mentek a boltba. Hosszú órákon át nézelődtek. Mindent megvizsgáltak, hogy kell vagy sem, aztán úgy döntöttek, hogy a legszükségesebbet veszik csak most meg, hisz nagyon nem akarnak cipekedni. Majd, ha másnap eljönnek kocsival,

akkor sokkal több mindent bevásárolnak. Egy kávéfőzőt vettek, egy teafőzőt, egy kenyérpírtót, hogy legalább reggelit és vacsorát tudjanak csinálni. Egy kevés élelmiszert is vettek, hogy legyen otthon enni-valójuk estére és reggelre.

Már kifelé készültek az áruházból, mikor rájöttek, hogy nincs min aludniuk. Visszarohantak az áruházba, és a bejáratnál lévő biztonsági őrnél letették a táskájukat, - gondolván arra, hogy ez később ne okozzon problémát. Három darab hatalmas plédet vettek, hogy ezen fogják az éjszakát ma este átvészelni. Nevettek a gondolaton, ahogy a plédeket választották. Mikor hazaértek, beléptek a lakásba, és a plédeket szinte odafigyeletlenül, mintha nem is lenne náluk, úgy dobták a szoba közepére, és mint kellemetlen dolog, mindegyikük sietve rohant ki a szobából, be a konyhába. Leültek a járólapra, hátukat a falnak támasztották és csak nézték a kávéfőzőt. Majd Klára odament a csaphoz, kinyitotta a kávéfőzőt, engedett bele vizet, és összekészített egy kávé.

Tihamér még mindig háttal ült, s nézte a járólapot a lába előtt.

- Milyen érdekes minden. Ez a mai beszélgetés nem hagy nyugodni, ezzel az idős úrral. Olyan megfoghatatlan volt a jelenléte, az érzete, mint hogyha saját fájdalmát és saját életnehézségeit mondta volna el egyetlen pillanat alatt.

- Igen - válaszolta Klára. De most sokkal fontosabb dolgunk van, mint elmélkedni a megfoghatatlanon. Biztos, hogy még lesznek ezekhez hasonló dolgok, és majd ha elég információnk lesz róla, ak-

kor tudunk róla igazán valamilyen elgondolást és felismerést alkotni, hogy mindez miért történt velünk.

Leguggolt a fiú elé, átadta neki közben a kifőtt kávé, és mosolygósan, vidáman nézett a szemébe. Tihamérban a gondolatok keltette feszültség egyre oldódott, egyre lazábban és nyugodtabban nézte a világot. Mikor megitták a kávé, kinéztek az ablakon, és látták már, hogy kint erősen szürkül. Ránéztek karórájukra, és nyugodtan konstatálták, hogy már 8 óra van. Tihamér bement a szobába, és ott volt előttük a három pléd. Furcsa, nyomasztó érzés kerítette hatalmába, de látta, ahogy háta mögé nézett, hogy a lány is ott áll az ajtófélfának támaszkodva, ő is ugyanazokon a gondolatokon rágódik. Mind a kettőjüknél az szerepelt elsődlegesen, hogy még soha nem aludtak senkivel, még soha nem történt semmi olyan dolog, ami az életükben azok között a dolgok között szerepelt volna, amit mások tiltottak, vagy aminek még nem jött el az ideje. De most, mind a ketten itt vannak egy üres és szinte kietlen lakásban, ami kong, akár szó szerint is az ürességtől és a csendtől.

Ekkor Klára belépett a szobába, átkarolta a fiú derekát, hozzásimult a hátához, ahogy mögötte állt, és lassú, mély szenvedéllyel megcsókolta a nyakát. Tihamér megfordult és viszonzta az érzelmeiket. Hosszú órákon át izzott, forrt körülöttük a levegő. Szerelmük egyre magasabb régiókat ért el. A teszi gyönyör, a mámor, az érintés varázsa eddig igazából elképzelhetetlen volt mindegyikük számára. Még soha nem létesítettek testi kapcsolatot senkivel, ez volt az első élmény életükben, és elementáris erővel

tört rájuk az érintés okozta varázslat, a gyönyör és a mámor, a szerelem, a csókok millió formája, és az a tökéletes biztonságérzet, amit mind a kettőjük érzett a másik karjában, ahogy annak ölébe hajtotta a fejét. Hajnalodott, és ők még mindig ébren voltak, és még mindig áldozatuk, mint égő fáklya és izzó parázsszőnyeg virított a szerelem oltárán. Nem az volt az elsődleges számukra, hogy önzésük megnyilvánuljon, hanem az, hogy az érintés és az odafigyelés a másik számára örömet és boldogságot okozzon. Így köszöntött rájuk a reggel.

Ahogy ment az idő, úgy érezték, hogy az élettől egy hosszú szabadságot kaptak, egy nagy ajándékot, hisz semmi más dolguk nem volt saját meglátásuk szerint, mint a szerelem, és minden pillanatot együtt töltöttek, mindenhová közösen jártak. Hosszú hetek és hónapok teltek el úgy, hogy nem merült fel köztük még csak a gondolata sem annak, hogy valamelyiküknek olyan dolga lenne, amit egyedül kellene elintéznie az életben. Ahogy éltek a szerelem napjait, boldognak, kiegyensúlyozottnak, határozottnak és rettentően erősnek érezték magukat. Igaz, kapcsolataikat tartották a külvilággal, szomszédaikkal megismerkedtek, jókat beszélgettek. Hetente egyszer-kétszer szüleiket is felhívták és beszámoltak dolgaikról.

Nem tűnt fel senkinek, hogy valójában az elmúlt hetek és hónapok alatt semmi mást nem csináltak, mint a szerelmet, az együttléteket, önmaguk boldogságának a megélését tartották elsődlegesnek. Klára megengedhette magának, hogy nem dolgozott,

és az iskolában a tanulmányi évének a halasztása már megtörtént, így különösebben nem kellett aggódnia az iskola miatt. Pénzük megvolt a napi élethez, mivel Klára szülei rendszeresen időközönként nagyobb összeget küldtek nekik postán. Soha nem kérdeztek semmit, amikor a pénzt küldték, és Klára soha nem is mondott semmit. Egy telefonbeszélgetés alkalmával csak annyi hangzott el, hogy együtt él egy fiúval, boldognak és kiegyensúlyozottnak érzi magát, és úgy gondolja, hogy ez az a boldogság, amit egész életében keresett.

Kapcsolatuk már 3 hónapja tartott, és Tihamér próbálta többször szóba hozni az utóbbi napokban, hogy esetleg valami munka után kellene nézni, de mindig arra a megállapításra jutott magában, hogy az élet nem véletlenül állította be így ezt a helyzetet, biztos van itt valami olyasmi, amiből neki tanulnia kell, amit neki fel kell ismernie. Így a gondtalan napok, hónapok egymás után mentek, és szóba került annak a lehetősége, hogy elmennek egymás szüleit meglátogatni, és megismerkednek a szülőkkel, meghallgatják a gyerekkori történeteket, mint egyfajta nosztalgikus visszaemlékezés az elmúlt időkre.

Már kitérték az időpontot az utazásra, mikor egy hajnalon Klára azt vette észre, hogy rendszeres havi ciklusa megváltozott, biológiája egészen más belső folyamatok visszajelzéseként kezdett el működni. Nem rémült meg a gondolattól, hanem nagyon is boldognak érezte magát. Úgy érezte, hogy szerelmük beteljesült, és pontosan tudta, hogy ez mit jelent.

A várandósága és ennek tudata örömként hatott rá. Percekig állt a fürdőszoba tükre előtt, és elképzelte magát úgy, amikor már jól látható lesz terhességének nyilvánvaló jelei. Miután a tesztet megcsinálta, elhatározta, hogy senkinek nem szól, mindenkinek váratlanul jelenti be, hisz ez biztos egy ajándék az élettől. Ebből a megfontolásból kiindulva még Tihamérnak sem árulja el, csak majd akkor, amikor lent lesz a szüleinél. Úgy sejtette, hogy ennek a bejelentésnek az a pár nap, ami hátravan, az nem fog kárt okozni szerelmüknek, nem fog negatív hatást gyakorolni. Így talán a szülei is megnyugodnak majd, és kicsit más szemmel fogják nézni az eddig történt dolgokat. Klára ahogy kisetett a fürdőszobából és leült az ágyra Tihamér mellé, szemeik egymásra találtak, s a fiú megérezte, hogy valami megváltozott, valami nem a régi.

- Mi a baj drágám? - kérdezte a lánytól.

A lány mosolyogva megfogta a fiú kezét, és nevetve, vidáman mondta neki.

- Semmi, semmi - majd egy gyors mozdulattal kivette kezét a fiú kezéből, és kapkodva, sietősen felöltözött.

- Ma egy csomó dolgunk lesz, egy csomó helyre el kell mennünk, barátokkal és ismerősökkel is megbeszéltünk találkozót, így hát jó lesz, hogy ha te is kiugrasz az ágyból. Ne lustálkodjunk annyit!

Tihamérnak feltűnt, hogy valami változás van a levegőben, de Klára ezt nem akarja elárulni, és ez a sietés és kapkodás is pontosan ezt szimbolizálja, ezt jellemzi, hisz soha nem csinált ilyet, mióta ismeri,

és ez is nyilvánvaló jele annak, hogy valamiről el akarja terelni a figyelmét.

A nap folyamán többször is próbálkozott Tihamér, hogy rájöjjön a dolgok változásának az okára, de semmi megfelelő magyarázatot nem talált arra, hogy mi történt a lánnyal. A várandóság gondolata pedig eszébe sem jutott. A lányból kiáradó gondolat energiák olyan zárt rendszert hoztak létre, annyira mélyen elrejtette Klára a saját gondolatai között, hogy a fiú felé semmilyen információ nem áradt abból, amit a lány megtapasztalt, és tudatosodott benne.

Vasárnap reggel ültek autóba és indultak el Klára szülei felé, és közel másfél órás autózás után Tihamér számára egy eddig ismeretlen helyen álltak meg. Hatalmas ház, gyönyörű szép, fehérre festett, kovácsoltvas kerítés, az erkély mintázott kövekből faragva, és megjelenésében az egész építmény sokkal inkább egy erődre vagy egy zárt kastélyrendszerre emlékeztette.

- Hát, ez nem semmi! - csak ennyit tudott kimondani, ahogy kiszállt az autóból.

Látta az ablak mögött álló alakokat, és tudta, érezte, hogy Klára szülei figyelik őt. Kicsit feszéjezve érezte magát, hisz eszébe jutottak szülei, és tudta, hogy az ő számukra ez a lakás szinte elképzelhetetlenek, elérhetetlenek tűnik. Szülei ugyan saját lakásukban laktak, de az összes helyiségükkel együtt ennek a háznak egyetlenegy részébe, akár bármelyik emeletén elfért volna tulajdonuk.

Ahogy közeledtek a ház felé, Tihamér úgy

érezte, hogy egy tiltott területre lépnek, ami eddig az ő számára teljesen el volt zárva előle. Lenyűgözte a ház mérete, mivel, amikor beléptek a kapun, sokkal nagyobbnak és gigantikusabbnak tűnt minden, mint ahogy azt Klára elbeszéléseiből gondolta volna. Aztán kinyílt a bejárati ajtó, s Klára szülei léptek ki rajta. Tihamér rájuk nézett, és közel a szüleivel egyidősnek gondolta őket. Furcsa, nyomasztó érzést érzett a torkában, mintha egy gombóc növekedett volna, a gyomra remegni és feszülni kezdett. Egy pillanatra átfutott az agyán a gondolat, hogy mit keresek én itt valójában - de elhessegette, ahogy megérezte kezén a lány kezének szorítását. Nem tudta eldönteni egy pillanatra, hogy most kinek van nagyobb szüksége a másikra, neki a lányra vagy a lánynak órá. De a szorítás biztató erejére megszűnt a remegés a gyomrában, és a gombóc is eltűnt. Torka nyugodtá vált. Kezet fogott Klára szüleivel, és ahogy azok behívták a lakásba, egy pillanatra találkozott Tihamér szeme Klára anyjának a szemével, és furcsa, nyomasztó érzés öntötte el, ahogy az asszony szemébe nézett. Hagyta, hogy a nő végignézze. Talán ez a nyugodtsága, ez az őszinte megnyilvánulása megijesztette az asszonyt, aki gyorsan, hirtelen kapta el a tekintetét a fiú arcáról.

- Bocsánat - mondta halkán az asszony, majd előreengedte a fiút és a lányt. Mikor beléptek az előszobába, Tihamér egy pillanatra megdöbbsent, megállt, és észre sem vette, hogy a lány ott áll a küszöbön a háta mögött.

- Elnézést - mondta, csak meglepődtem.

Tihamér óriási méretű festményeket látott a falon. A helység a gazdagságot és a hivalkodást mutatta. Úgy érezte, hogy egy olyan helyre került, ami nem a valót mutatja, hanem a ház lakói által elképzelt valóságot, az élet arcát úgy, ahogy ők szeretnék, hogy az alakuljon. De hamar feloldozta az ismét kialakulóban lévő feszültséget, s úgy gondolta, hogy a ház, az egy embernek a belső világát, gondolkodásmódját jellemzi, és ezt ő neki csak elfogadnia lehet, bírálni és ítélnie nem. Ahogy ezt a gondolatot meghatározta magában, minden feszültsége elszállt, hisz ebben a pillanatban Klára szüleire már más szemmel nézett. Elfogadta életvitelüket, gondolatukat, gondolatiságukat, amit a világról alkotnak.

Klára a szülei nyakába borult, mindegyiket üdvözölte, majd letette táskáját az előszobában lévő bambusznádból készült asztalra, és besietett a nappaliba. Leült a nagy, tágas bőrfotelbe, nézte a mennyezetet, majd egy nagyot sóhajtott, és kikiáltott a fiúnak.

- Tihamér! - de nem jött válasz, majd az ajtó felé nézett, ahol megpillantotta a fiút.

- Igen, itt vagyok - válaszolta kicsit késve.

Belépett, és leült a lánnyal szemben a bőr garnitúra másik foteljébe. Elnevelték magukat.

- Hát itthon vagyok, itt lakom - mondta Klára egy szuszra.

- Igen látom. Kicsit nem ilyennek képzeltem, bár, ahogy elmesélted és lefestetted, próbáltam alkotni egy képet, de a látnivalók messze túlszárnyalják mindazt, amit gondoltam - belépett a nappaliba.

Klára anyja egy fényes tálcán négy pohár kávé-t hozott be, és Tihamérnak feltűnt egy pillanatra, hogy meg sem kérdezték tőle, hogy kér-e kávé-t. Persze elütötte a gondolatot azzal, hogy biztos Klára már előre elmesélte a szüleinek, hogy ő is szokott kávé-t inni. De mégis a gondolataiban ott maradt egy picinyke feszültség, s úgy érezte, hogy talán ezek az emberek szeretik megmondani másoknak, hogy mit tegyenek, és ezt úgy akarják közölni, ahogy az az ő gondolatiságuknak megfelel. A kávé-t nyugodt, kedélyes hangulatban fogyasztották el. Semmi lényeges dologról nem esett szó, de Tihamérnak feltűnt egy aprócska mozzanat, amire sehonnan nem kapott választ. Klára anyja beszélgetés közben végignézett a lánya arcán, és hangosan, határozottan megjegyezte:

- Olyan más az arcod, csak nem... - és itt elhalkult.

Arca fehérré vált, és Klára is ugyanilyen lett. Egy pillanat töredéke alatt zajlott le az egész színjáték, és folytatták nyugodt és kedélyes beszélgetésüket. Mégis érezhető volt, hogy van kettőjük között egy felismerés, amit nem akarnak megosztani senkivel. Tihamér nem tudta kibogozni a szálakat, de úgy gondolta, hogyha eljön az ideje, ő is meg fogja tudni, hogy miről van szó.

Egész nap látszólag jellegtelen dolgokról beszélgettek, az időjárásról, az életről, arról, hogy mit tesznek mostanában. De igazából mindenki tudta, hogy a szerelmesek valójában csak egymással vannak elfoglalva, és semmi olyan dolgot nem tesznek, ami megfelelné Klára szülei elvárásának. Este, mi-

kor lefekvéshez készülődtek, Klára szülei egy pillanatilag elgondolkodtak azon, hogy ki hol aludjon, de Klára megoldotta a problémát, és halkán anyja fülébe súgva megjegyezte, hogy nyugodtan megágyazhat kettejüknek egy ágyon, hisz már hosszú hónapok óta együtt laknak. Anyja gondolatain egy felhő suhant át, de megpróbált mosolyt erőltetni az arcára, és úgy tett, ahogy a lánya mondta. Este Klára apja megkínálta Tihamért egy pohár borral, és fojtatták a jellegtelen, céltalannak tűnő beszélgetést.

Lefekvéskor Klára és Tihamér kicsit feszélyeztetnek és zavartnak érezték magukat az új környezetben, de hamar álomba merültek, és nem tűnt fel a számukra, hogy Klára szülei lent a nappaliban még hosszasan beszélgettek. Ugyan nem hallatszottak fel még a beszédfoszlányok sem, de valahogy jelenlétük és beszélgetésük gondolatisága kezdte az egész házat belengni.

Reggel, amikor felébredtek, Tihamér egyre határozottabban úgy érezte, hogy valami történt, amiről ő nem tud, és ez veszélyt hordoz magában. Nem tudott arról sem, hogy Klára hajnalban felébredt, és amikor lement a konyhába egy pohár narancslevet inni, találkozott anyjával, és így kettőjük között egy furcsa, és eléggé határozott párbeszéd zajlott le, ami kezdte rátenni a bélyegét Klára és Tihamér kapcsolatára.

Klára reggel 6 óra körül ébredt fel. Felült, szomjasnak érezte magát. Ránézett a fiúra, aki még nyugodtan és mélyen aludt. Óvatosan felkelt, felvette fürdőköpenyét, halkán kinyitotta az ajtót, kilépett

a folyosóra, ugyanazzal az óvatos mozdulattal, amivel kinyitotta, be is csukta az ajtót maga után, és le-sietett a lépcsőn. Lement a konyhába, kinyitotta a hű-tőajtót, kivett egy doboz narancslevet, kiöntötte egy pohárba, és ott, a hűtő előtt elkezdte kortyolni. Ekkor vette észre, hogy anyja is kijött, s ott áll mögötte.

- Jó reggelt - köszönt rá.

Klára hátat fordított, és halkán válaszolt.

- Szia.

- Szeretnék veled beszélgetni - mondta az anyja nyersen és határozottan.

Klára meglepődött egy pillanatra, de a fiú jelenléte erőt és nyugalmat adott neki, így nyugodtan válaszolt.

- Rendben. Most akarod, vagy majd délelőtt.

- Nem lányom, most - válaszolta az anyja.

Látom rajtad - folytatta, hogy valami történt. Úgy tűnik, mint hogyha várandós lennél. Ezt biztos, hogy így akarod, hisz még nem is ismered ezt a fiút, nem is tudod, hogy igazából vele akarod-e leélni az életedet. Ez az egyik része. A másik, hogy neki nincs is igazi egzisztenciája. Te befejezed a jogi pályát, és lesz belőled egy ügyvéd. Ő egészen más kategóriába tartozik, mint te. Nem biztos, hogy ez jó dolog, hogyha ti ketten huzamosabb ideig együtt vagytok. Bár nincs nekünk kifogásunk semmi, a fiú ellen, ne érts félre, csak arra szeretnék rávezetni, hogy ne tedd tönkre az életedet, és próbálj a helyes irányba elindulni. Jó, jó, hogy most együtt vagytok és örültök az életnek, és amíg mi tudunk, addig mindenben támogatunk. De ha ez a baba megszületik, akkor mihez

fogtok kezdeni. Lehet, hogy talán az lenne a legjobb ha el... - és itt elakadt a hangja, mert Klára leintette.

- Ne is folytasd. Nem érdekel, hogy mit akarsz mondani - vágta rá egyre hangosabban. Ez, ami megtörtént, megtörtént, és én szeretem Tihamért. Sem a te kedvedért, sem senki más kedvéért nem fogom azt tenni, amit ti szeretnétek. Most már egy egészen más ember lettem, egészen máshogy gondolkodom, és ebben nem hagyom, hogy bárki beleszóljon. Ha neked valami bajod van vele, akkor azt neki mond, ha velem van bajod, azt nekem. De nem fogom ezt a kis életet, ami itt növekedik bennem, a te kedvedért és a te álmaidért elfojtani. Ha egyszer úgy alakult az élet, hogy jönni akar, hát akkor ennek meg kell történnie. Biztos, hogy valamiért így alakult. Nem vagyok különösebben vallásos, hisz nem arra neveltetek, de valahol úgy érzem belül, hogy ez bűn, és nem véletlenül történik így, ahogy történik.

Klára anyja hirtelen a lánya szavába vágott.

- Na de lányom, gondolj bele, én nem akarom azt, hogy azt csináld, amit én mondok, de hallgass rám, hisz öregebb és bölcebb is vagyok talán. Úgy gondolom, hogy neked az lenne a jó, hogyha élnéd az életedet nyugodtan, vidáman és kiegyensúlyozottan, de állandóan törekednél arra, hogy hogyan tudnál egyrészt gyarapodni, másrészt a saját magad által elképzelt boldogságot megélni.

- Na látod, itt van a hiba kettőnk között - vágott közbe Klára. Te elképzeled egy boldogságnak a formáját, hogy az milyen legyen, míg én megélem a boldogságot. Te most arra hivatkozol, hogy azt aka-

rod, ami jó nekem, de úgy, ahogy te elgondolod, az nem biztos, hogy nekem jó. Miből gondolod, hogy te el tudod dönteni, hogy én mit akarok megélni, és mi az, ami az én számomra jó. Tudod, én jártam ott, ahol kevesen járnak, a halál túloldalán. Túl voltam mindenben, túl voltam életem és halálom, és te azt akarod nekem mondani, hogy te tudod, hogy mi a jó. Hát honnan jössz te ahhoz - és kezdte felemelni a hangját, de észrevette ezt, és saját belső kontrollja figyelmeztette:

- Halkabban és csendesebben.

Klára lehalkította szavait és odasúgta anyjának.

- Nem teszem. Bármit kérhetsz, elgondolkozom rajta, és ha az jó nekem és neked is, akkor megteszem. De ha olyat kérsz, ami csak neked jó, az a te problémád, én azt nem teszem meg, és itt és most ezt a vitát zárjuk le. Nincs értelme, hogy folytassuk. De annyit mondhatok, ha még egyszer szóba hozod, mi elmegyünk, és nem hogy három vagy négy hónapig nem látsz, - hisz körülbelül ennyi ideje ment el itt-honról - hanem hosszú évekig. Nem megszarolni akarok, egyáltalán nem, de nem akarom, hogy a te félelmed és a te irányító gondolataid szétszakítsák azt az életet, és azt a boldogságot, amiben élek. Pontosan tudom, hisz végignézttem az elmúlt évek alatt, hogy hogyan csinálod azt, hogy elérsz másokkal szemben mindent, amit eltervezel, pontosan látom. Hát köszönöm, én ebből nem kérek. Én szeretlek téged, s elfogadlak olyannak, amilyen vagy, de ha egy mód van rá, ne akard nekem megmondani, hogy mi

a jó nekem. Csak egy dologra figyelj, hogy te jól érezd magad, mert ha őszintén jól érezd magad, a világ is elfogad téged. De ha becsapod önmagad, a világ is be fog csapni téged.

Klára letette a poharat, és kisietett a konyhából. Visszament a hálószobába, lefeküdt Tihamér mellé, és hosszan, sokáig nézte a mennyezetet, egészen addig, amíg a fiú fel nem ébredt.

Tihamér megérezte, hogy valami baj van, de úgy gondolta, hogy a lány valami rosszat álmodott. Adott neki egy csókot a homlokára, és megkérdezte tőle:

- Jól aludtál, kicsim?

A lány elmosolyodott, és érezte belül, hogy valamit mondania kellene, de nem tudta, hogy mit. Úgy gondolta, hogy ez a feszültség még hosszú ideig ráteheti kapcsolatukra a bélyeget, megváltoztathatja a kettőjük között kialakult érzelmi állapotot. Persze, ezeket a gondolatokat csak a féltés hozta létre benne, s úgy gondolta, hogyha ezt az előbbi párbeszédet, amit az anyjával folytatott, elmondja a fiúnak, akkor el fogja veszíteni. De ahogy ezeket a gondolatokat végigpörgette magában, felismerte, hogy nem a fiút félti, hanem saját, önző boldogságát. Előjöttek a könnyei, és csak annyit mondott szipogva:

- Nem, nem történt semmi, csak olyan jól érzem magam veled, és annyira féltelek.

Tihamér érezte, hogy még van valami a háttérben, de úgy gondolta, hogy a lány majd akkor mondja el neki, amikor annak eljön az ideje.

A nap hátralévő részében Klára szülei kedé-

lyesen és nyugodt hangvételben beszélgettek a fiatalokkal. Egyetlenegy feszültség vagy olyan gondolat, ami feszültséget tudna kelteni, nem került felszínre. Épp úgy az sem került szóba, hogy miből akarnak élni, és az életre a saját sorsukra vonatkozólag milyen terveik vannak a jövőben. Klára szülei úgy gondolták, hogy ez a kapcsolat rövid ideig tart, és megpróbálnak mindent megtenni, hogy lányuk az ő akaratakat kivitelezze. Látszólag kedvesen viszonyultak a fiúhoz, elfogadták a jelenlétét, és úgy tűnt, hogy egyenrangúként kezelik saját magukkal. Ebéd után Klára úgy érezte, hogy el kellene indulni vissza a közös otthonuk felé, - mert valahol mélyen gondolataiban kezdte azt a lakást saját otthonaként tekinteni, és szülei lakását, ahol gyerekkorát töltötte és ahová a gyerekkorához fűződő élményei kötik, azt mint az elmúlt idő egy fontos és meghatározó részeként tekintti.

Ebéd után közölte Tihamérral, hogy ma vissza szeretne menni közös lakásukba. Tihamér ezt nyugodtan fogadta, de látszott rajta, hogy ő is szívesen indulna már. Mikor már közölték a szülőkkel, hogy rövid időn belül elindulnak, Klára apja behívta lányát a dolgozószobájába, és a szülők úgy intézték a beszélgetést, hogy Klára anyja kint tudjon maradni a fiúval négy szemközt. A lány, amikor bement a dolgozószobába, nem gondolt semmit, hisz az apjához való viszonya egészen más alapokon létezett, mint bárki máshoz a környezetében. Nem csak az a tudat erősítette ezt a viszonyt, hogy az apja találta meg, hanem az, hogy gyerekkorában is sokkal közelebb állt

hozzá az apja, és rejtetten mindig az volt a vágya, ideája, hogy olyan férfival akar együtt élni, aki nagy vonalakban hasonlít rá. Itt elsősorban a jellemét, a kitartását és a hozzá fűződő személyes viszonyát gondolta. Ezeket a dolgokat Tihamérban fel is fedezte. Apja nem beszélt vele különösebben jelentős dolgokról. Egy borítékot adott át neki, amit a lány szó nélkül elvett.

Kint a nappaliban Tihamér kicsit feszéjezve érezte magát, ahogy ült a bőr kanapén, s vele szemben pedig Klára anyja tettetett, színjátékszerű mozdulatokkal, és arcára varázsolt kötelező érvényű mosollyal. Ültek egymással szemben, szótlantul, csendesen, kortyolták az előttük lévő kávét, mikor Klára anyja halkán, szinte az asztalt nézve megszólalt. Próbálta úgy intézni mondandóját, hogy ne kelljen a fiú szemébe néznie, mert a fiú szeméből áradó nyíltság és őszinteség zavarta, feszéjezte, és amikor megpróbált a ránézni, nem tudta kimondani gondolatait. Az asztalt nézve törtek elő belőle a szavak.

- És mi lesz veletek, hogy gondoljátok a jövőt?

Tihamért meglepte a kérdés. Először nem tudott mit válaszolni, de a másodperc tört része alatt feltérképezte a helyzetet, s észrevette, hogy az aszszony úgy beszél vele, hogy az asztalt nézi, lefelé tekint, és ebből rájött, hogy a nőnek valamilyen rejtegetnivalója van, valamit a saját elvárása és elgondolása szerint szeretne a fiúval tudatni, és ezt próbálja kivitelezni.

De Klára anyja nem várt választ, folytatta:

- Mi lesz veletek akkor, ha történetesen Klára terhes lesz?

A szó mélyen meglepte Tihamért, hisz mindig úgy volt a gondolatvilágában, hogy egy eljövendő élet érkezése, az várás, várni kell, és ezért is nevezik várandóságnak és nem tehernek. Teher akkor, hogyha úgy érkezik egy új élet, hogy az emberek nem várják, nincsenek rá felkészülve, vagy pedig szándékukban sincs, hogy azt az új életet elfogadják. Halotta a nő hangját, ahogy az folytatta halk, nyugodtnak tűnő beszédét, és szemét még mindig az asztallapra szegezi.

- Mi lesz veletek akkor, hogyha Klára más állapotba kerül, hogy fogja folytatni az iskolát, miből fogtok megélni? Látom, ragaszkodtok egymáshoz, és ez jó. Látom, szereted a lányomat, ennek nagyon örülök. De miből fogod eltartani, hogy fogtok együtt élni, hol fogtok lakni? Most egy albérletben laktok, ami biztos, hogy gyönyörű, hisz ismerem a lányomat, szépérzéke nagyon fejlett. Biztos, hogy jól be tudja rendezni a lakást. De mi sem élünk örökké, mi sem tudjuk folyamatosan biztosítani nektek azt az anyagi létet, ami megfelelő lenne ahhoz, hogy egy családot összetarts, felnevelj, és így biztos megélhetési forrás legyen számotokra. Bármikor történhet velünk valami, hisz mi sem élünk örökké.

Az asszony elhallgatott, egy pillanatban a fiú szemébe nézett, és Tihamér meglepődött. Szeméből nem a szigorúság, nem az akarnokság tükröződött, hanem épp az ellenkezője, lágyság, nyugalom, és valami, amit úgy lehetne érzékelni, hogy az elmúlt fia-

talság, a tűz, ami az életerőt hozza létre, a tűz, ami a feltétel nélküli szabadságnak a jelenlétére utal. De ez a fény nagyon hamar kialudt az asszony szemében, és Tihamér észrevette, hogy ezeket a szabad lázadásokat hiányolja az asszony a saját életéből.

Most, talán irigyli a lányát, talán szeretné ő is megszakítani azt a taposómalmot, amiben él, és szeretne ő is csukott szemmel a napba nézni, amikor az a legforróbban süt, és szeretne ő is kibontott hajjal, a szélnek szárnyán szaladni. De nem tudja megtenni, mert az általa felépített család, és az ő gondolatiságára jellemző világvélemény ezeket a dolgokat már nem teszi lehetővé. Valamikor a távoli múltban fiatalon, biztos, hogy ő is ezekről a dolgokról álmodozott, de az anyaghoz kötődő rabsága, a hatalom vélt megnyilvánulása nem engedte, hogy ezeknek a dolgoknak a csábításába essen. Sokáig úgy gondolta, hogy jól döntött és jól cselekedett akkor, amikor lemondott saját álmvilágáról, lemondott saját ideájáról, és így felépített egy olyan világot magának, ami az ő gondolainak a kivitelezésének megfelel. De érezte, hogy ezek a gondolatok nem a sajátjai, hanem a feléje megnyilvánuló világ elvárása, és az általa létrejött kiépített életformája.

Tihamér nézte az asszony arcát, és egy röpké pillanatra szánságot érzett az asszony iránt. Tudta, hogy ez nem helyes, tudta, hogy nem szabad szánságot senkit, hisz mindenkinek olyan a sorsa, amelyet teremt magának. Az asszony hangja zökkenetesen ki gondolatai közül.

- Valamikor régen mi is így szerettünk volna

élni Klára apjával, mint ahogy ti éltek, vidáman, boldogan, gondtalanul és szabadon, de az idő megváltozott, sokkal bölcsőbbek lettünk, és már nem ugyanazok vagyunk mint régen.

Majd tekintete az ablakra szegeződött, kinézett fölfelé a messzi, kék égre. Úgy tűnt, mintha gondolatai a távolba suhantak volna, és Tihamér úgy vélte egy pillanatra, hogy az asszony arcán az elmúlás sűrű felhője suhant át. Eszébe jutott az is, hogy valójában nagyon sok ember mondja magáról azt, hogy az idő múlásával megváltozik, de tudta, hogy ez nem igaz. Mindenki olyan marad, amilyen volt fiatalon, csak az általa hiú ábrándként felépített bölcsesség és világ, amit bölcsességnek tart természetesen, azt jelenti és azt jelképezi, hogy saját félelmei által felépített egy olyan világot, amiben el tudná viselni az életet, és ennek az elviselésnek egy formáját tartják sokan bölcsességnek. Ez igazából feladás, igazából mindenki a lelke mélyén ugyanolyan marad, mint amilyen volt fiatalon, csak az élet megnyilvánulásai okozta félelmek és fájdalmak tették óvatosabbá az embert, tették gyávábbá, és ami a legfontosabb, őszintétlenné saját magával szemben.

Tihamér úgy gondolta, hogy soha senki nem változik, mindenki az marad, ami volt, csak ezek a dolgok megszületnek és elhalnak bennük, de lényegi részük ott marad. Eszébe jutott a Kis herceg írójának, Exuperynek a híres mondása, hogy a léleknek is van hazája a dolgok lényegének birodalmában. Úgy gondolta, hogy minden embernek van lelke, és minden lélek egyetlenegy céllal születik, egyetlenegy dolog-

gal, és ez nem más, mint önmagát felszabadítani. Amikor az ember ezeket a dolgokat nem tudja megtenni, akkor mondja rá, hogy bölcsőbb lett, mert már nem kerget olyan álmokat, amelyeket nem tud kivitelezni. Csupán csak azért nem tudja kivitelezni, mert számára megszűnt a kivitelezés gondolata, mivel feladta, a félelmei úrrá lettek rajta. Ezt a feladást nagyon sok ember nem tudja elviselni, helyette azt mondja magáról, bölcsőbb és okosabb lettem, pedig nem igaz, egyszerűen csak őszintétlen lett és gyáva. Így megértette magában azt is, hogy miért szánja az asszonyt, miért szánta egy pillanatra, bár a szálanomnak a csírája, gondolata, még most is ott bujkált benne. Válaszolni szeretett volna az asszony kérdésére, de ahogy kinyitotta a száját, hogy egy nagy levegőt vesz előtte, az asszony tovább folytatta. Nem is nézett a fiúra, így nem is vette észre, hogy az válaszolni akart.

- Tudod Tihamér, én aggódom Klára miatt. Volt neki nemrég ez a törés az életében, ez a kísérlet.

Az asszony hangja elcsuklott, könnyek folytak ki a szeméből. De tudom azt is, hogy veled ott ismerkedett meg, s neked is volt egy ilyen törésed. Attól félek, hogyha ti összekerültök, és lesz egy gyermek, mi van, ha öröklő tőletek ezt a hajlamot, ezt a gondolatiságot, és akkor ti is abban az idegfejszültségben fogtok állandóan élni, hogy mikor akar a gyerek öngyilkos lenni. Tudod, szörnyű érzés az, amikor egy szülő látja, hogy a saját gyermeke haldoklik. Még akkor is, hogyha mindent megtenne azért, hogy

életben maradjon. Akkor is tudja, hogy kevés. Itt sokkal többről van szó, valami isteni sorsszerűségről, amit azóta sem értek, és valószínűleg nem is fogok megérteni soha.

Tihamér nem bírta tovább az asszonyt hallgatni. Felállt, és hangosan mondta:

- Pont ez a lényeg, pont itt van a dolgok eredete, innen indul ki minden. Nem a hajlam a lényege a dolgoknak, hanem az, hogy milyenné nevelik az embert, ami kihozza belőle a hajlamot. Lehet, hogy így lesz, de lehet, hogy nem. Ezt nem most és itt szabja meg a sors, hanem azáltal, hogyha eljön az a kis élet, mennyire adjuk meg neki a szabadságot, mennyire tiszteljük benne a saját életének erejét, a saját élni akarását, a saját vágyát és szabadságát. Én Klárával a kórházban ismerkedtem meg, én is meg akartam halni, de én nem azért, amiért ő, hanem egyszerűen csak az élet fontos kérdéseire kerestem a választ, és most már tudom, hogy ott nem lehet megtalálni. Az embernek a mostban kell megtalálnia ezekre a kérdésekre a választ, abban a mostban, ami itt van körülöttünk. Nem az a legfontosabb dolog, hogy a lét más síkjain mi történik, hanem az a legfontosabb dolog, hogy itt és most mennyire tudom önmagamat, és ezáltal másokat is boldoggá tenni.

Az a legfontosabb dolog, hogy a szabadságot ne egy ideaként éljem meg, hanem egy állapotként, és most már tudom, hogy jártam odaát, és túl vagyok életem és halálom, hogy a szabadság, az valójában nem elkülönülést jelent, hanem összetartozást. Nem az én személyem a lényeges, hanem a mi egysége, a

mi összetartozása, miségünk, mint csoportosulás azt jelképezi valójában, hogy vagyunk annyira intelligensek, hogy tudunk együtt élni egymással úgy, hogy elfogadjuk mások nehézségeit, gondolatait, mások problémáját, és nem kritizáljuk azt, hanem egyszerűen csak megpróbálunk vele együtt élni, hisz tudjuk, a másik is ugyanígy küszködik saját sorsának nehézségeivel. Arra a kérdésre, hogy hogyan tudunk együtt élni, arra majd a jövő adja meg a választ. Az, hogy miből élünk együtt, arra is ugyanúgy a jövő adja meg a választ.

Nekem van saját munkám, eredetileg hídépítő mérnöknek tanultam, és ezt el is végeztem, így tehát nem kell izgulni. Igaz, Klárának sem mondtam soha, hogy mivel foglalkozom, de ez nem azt jelenti, hogy valami egyszerű vidéki surmó lennék, aki nem ért az égegyadta világon semmihez, csak arra utazik, hogy megismerkedjen egy gazdag lánnyal, s annak a pénzéből élje életét. Rég nem erről van szó. Igaz, az én szüleim nagyon szegények ehhez a környezethez képest.

Eszembe is jutott, mikor megláttam ezt a házat, hogy egyetlenegy szintjén elférne szüleim egész lakása. Ez ahhoz képest egy gyönyörűséges palota. Szóval, az én szüleim szegények, egyszerű emberek, és nagy nehézségek árán tudták kivitelezni, hogy én tanuljak, és az életben elérjem, amit akarok. A hídépítést azért választottam, mert úgy gondoltam, hogy igazából az embereknek fontos dolog eljutni egyik helyről a másikra, és ebben az eljutásban a legfontosabb az lenne, hogy az áthatolhatatlan helyeken hidat

verni, hidat építeni, akár a szakadékok felett, akár folyók felett. Ezt lehet képletesen is nevezni, lehet szó szerinti értelmében is értelmezni.

Az én munkám valójában abból áll, hát igaz csak állna, mert megmondom őszintén, az egyetem elvégzése után én nem csináltam egyetlenegy hidat sem, sőt egyetlenegy építkezésen sem vettem részt. Be kell vallanom, hogy az egyetemi éveim alatt kezembe kerültek olyan könyvek, amelyek az emberi lélekről és szellemről szóltak, és úgy gondoltam, megtaláltam azt, ami a számomra fontos. Kacérkodtam azzal a gondolattal, hogy elvonulok valami távoli, ismeretlen helyre, és ott leülve megpróbálom megfejteni az élet nagy titkait, de rá kellett jönnöm, hogy ezek a dolgok nem működnek, mivel az embernek ott kell megoldania az életét, ahol van, és ott kell felismernie a szabadságot, ahová a sors vezérli. Így rájöttem, hogy ez csak menekülés lenne a számomra, menekülés egy ugyancsak ideavilágba.

Nem az én dolgom eldönteni, hogy értelmes-e minden cselekedetem, ezt ítélje meg a külvilág. Az én dolgom csak az, hogy próbáljak a lehetőségekhez képest mindent megtenni azért, hogy jól érezzem magam, és mindent biztosítani a környezetemnek, hogy ő is jól érezze magát. Így a feltett kérdésekre csak azt tudom válaszolni, hogyha eljön az ideje annak, hogy Klárával a sorsunk megpecsételődik, közös jövőnk megnyilvánul úgy, hogy egy harmadik személy lép be az életünkbe, egy gyerek, én arra nagyon fogok vigyázni, és nagyon büszke leszek rá.

Úgy gondolom, hogy semmi nem történik vé-

letlenül. Igaz, nem ígérhetem meg, hogy egész életemben mellette maradok, hisz soha nem lehet tudni, hogy mit hoz a holnap, de most úgy érzem, hogy bármit megtennék Klaráért, és bárhová elmennék vele. Szeretem, és úgy gondolom itt és most ebben a pillanatban, hogy ez a szerelem halálíg szól, sőt úgy is lehetne mondani viccesen, hogy azon túl is egy picit. Azért mondom viccesen, mert én már nevetni tudok azon, amikor az embereken látom a halálfélelmet. Pontosan tudom, mi van ott. Jártam túl az életen, túl a halálon, és láttam, hogy ott is van élet, igaz, be kell vallanom őszintén, férfiasan, hogy semmit nem tapasztaltam a nagy fekete csenden kívül, semmi nem történt, csak a nagy fekete sötétség. De egy valami ott volt, és ezt senki nem tudja tőlem elvenni.

Az asszony fölemelte kezét, és intett.

Klára közben belépett a szobába, ránézett a fiúra, majd az anyjára, és észrevette, hogy itt valami furcsa és mély beszélgetés történt. Mosolyogva megjegyezte az anyjára nézve:

- Talán csak nem le akartad beszélni Tihamért a kapcsolatunkról? - majd elnevette magát.

Nem is sejtette, hogy valójában pontosan eltalálta azt a gondolatiságot, amivel anyja közeledni akart a fiúhoz. Pontosan eltalálta anyja szándékát, igaz sem az anyja, sem Tihamér nem árulta el neki. Klára megfogta a fiú kezét, és elindult vele az ajtó felé. Tihamér hátrafordult és látta, ahogy az asszony feláll a kanapéról, majd kezét nyújt neki, és látta a szemében a csillogást, és valami furcsa, érdekes nyomasztó érzés tört rá.

Az asszony hangosan, hallhatóan jegyezte meg:

- Hát érdekes volt amit mondtál. Remélem, a sors igazol, de azért figyelek a dolgaitokra. Bízom benne, hogy még fogunk találkozni és beszélgetni.

Tihamér érezte, ahogy az asszony elengedte a kezét, hogy ezeket a mondatokat nem ugyanaz az ember mondta, akivel az előbb beszélgetett, hanem valaki, aki a társadalmi normáknak, elvárásoknak meg akar felelni, egy család felépített ideaképén belül. Valaki, aki úgy érzi, hogy uralkodó pozícióját csak úgy tudja megőrizni, ha mások előtt azt kinyilvánítja. Ha a külvilággal tudatja, hogy ő, mint a közösség valódi irányítója, egyértelműen jelzi a külvilág felé, hogy minden az ő kezében van és mindent ő irányít.

Klára érezte az anyja hangjából, hogy szavai a jelenlévők közül mindenkinek szóltak, de érdekes módon mindenkinek más-más tartalommal, más-más erővel és hangszínnel nyilvánultak meg. Ebből a pár szóból, ahogy az anyja elköszönt a fiútól, mindenki a saját elvárásának, gondolatiságának megfelelő szöveget szűrte le. Klára úgy érezte, hogy az anyja el akarja szakítani a fiútól, és valójában ennek, mint egyfajta uralkodó pozíciónak a kifejezése jutott el tudatáig. Persze ezeket a gondolatokat elsősorban féltelmei és gyerekkorában átélt élményei határozták meg.

Klára apja úgy érezte, hogy az asszony szilárdan és határozottan megtesz mindent azért, hogy ezt a családot összetartsa, és minden veszélyforrást próbál a leg-kisebbre redukálni úgy, hogy lehetőleg az

kezelhető és irányítható legyen. Hiszen az így megnyilvánuló szeretete, az valójában azt jelenti, hogy ő önfeláldozóan is képes a családot egységben tartani, és ennek eredményeképpen szinte saját magának is fájdalmat okozni, ha elkerülhetetlen, hogy a közösség így tud egész maradni. Nem látta át azokat a szituációkat, hogy valójában az asszony irányítani akar mindenkit. Nem látta át azt sem, az elmúlt évek alatt egyetlenegy alkalommal sem érzékelte, hogy valójában egész életükben, házasságuk ideje alatt mindig az történt, amit az asszony akart. Mindig olyan ügyesen próbálta férje tudtára adni közlendőjét, hogy az mindig úgy érezte, hogy valójában ő maga találja ki azokat, amiket meg akar beszélni feleségével.

Klára anyja úgy gondolta e rövid monológ után, ahogy elköszönt Tihamértól, hogy tudatta vele, hogy ki is az úr, ki is az, aki mindenre képes azért, hogy az irányítást megőrizze.

Tihamér úgy érezte, hogy egy fájdalommal küszködő segélykiáltást hallott egy embertől, aki próbált mindent megtenni azért, hogy felhívja magára a figyelmet, hogy hé, emberek, vegyétek észre, én nem ilyen életet akartam, én nem ilyen sorsot akartam. Hé emberek, vegyétek észre, hogy én is itt vagyok, én is szabad vagyok, és hé, emberek, engem vegyetek észre. Tihamér úgy érezte, hogy ez az asszony mindent megtenne azért, hogy egyszer életében úgy legyen boldog, ahogy azt kislányként megálmodta, úgy legyen szabad, ahogy azt mint gyermek elképzelte, s úgy legyen léte teljes, ahogy azt házasságának első napjaiban elképzelte, mint egy ideát.

Tihamér nem sértődött meg. Rámosolygott az asszonyra, és még egyszer kezet nyújtott neki. Nevetve, mosolyogva, vidáman, ahogy elköszönt, csak annyit mondott:

- Én szeretem Klárát, és mindent megadok neki azért, hogy megtalálja saját boldogságát, mert az az én boldogságom is, és az a környezetének a boldogsága is, hisz minden ember akkor érzi jól magát, ha mellette mások boldogok.

Majd elengedte az asszony kezét, kezet szorított Klára apjával is, belekarolt Klárába, és kísértáltak a bejárati ajtón. Beültek az autóba, és a lány a rá jellemző sportos lendülettel kitolatott az utcára, majd hirtelen gázt adva elindult vissza, közös jövőjük felé.

Az autóban vidáman és felhőtlenül folyt a beszélgetés. Klára nem vett észre semmit abból, hogy valójában Tihamér az elköszönésnél egy súlyos és nehéz feszültség kialakulását akadályozta meg. Azokat a gondolatokat, amellyel anyja a jövőjüket akarta meghatározni. Ahogy elmúlt ez a veszélyforrás, Klára észrevette, hogy a fiú feloldódott, nyugodt és kiegyensúlyozott lett. Meg is kérdezte tőle az autóban:

- Mi történt veled édesem? Ilyennek még sosem láttalak. Csak úgy sugárol és ragyogsz.

A fiú ránézett, majd nevetve csak annyit mondott:

- Á, semmiség, nem történt semmi, de ez a beszélgetés anyukáddal, ez számomra nagyon nagy jelentőséggel bír és nagyon jólesett. Egyáltalán nem gondoltam volna előre, hogy ilyen mélyen, és ilyen fontos dolgokról el tudunk beszélgetni. Egyáltalán

nem gondoltam, de úgy érzem, történt valami, amitől lehet, hogy ezek most nagy szavak, lehet, hogy tévedek, de ők ketten abban a hatalmas házban közelebb kerültek egymáshoz. Nem tudom mi, nem tudom hogyan, de részem van benne, és ennek az érzésnek a tudata, ez számomra nagyon nagy örömet jelent. Úgy gondolom, hogy ez egy sorsszerű találkozás volt, elkerülhetetlen. Úgy gondolom, hogy fontos dolgokról esett szó, nem csak arról, hogy ki iszik kávéját és ki nem, és ez így nagyon jó.

A fiú elhallgatott. Klára végignézett a fiú arcán, büszkének és boldognak érezte magát, hogy Tihamér itt van mellette, és ilyen kapcsolatot tudott teremteni a szüleivel. Nagyon mély, szerelmi érzések mozdultak meg benne, ahogy vezette az autót, és szíve szerint, most a fiú nyakába borult volna, ölelte és csókolta volna, de tudta, hogy most nincs erre idő, így hát ezeket a gondolatokat lecsillapította magában, és a vezetésre koncentrált.

Vidám, pajzán gondolatainak megnyilvánulásaképpen a fiú térdére tette a kezét, majd hamiskásan rámosolygott, és hol a fiút nézte, hol az utat. Tihamér óvatosan, lassan megfogta a lány kezét, és visszatette a kormányra.

- Most autót vezetünk - mondta. Arra figyelj mindig, amit teszel. Az legyen az életedben a legfontosabb feladat, ami mindig ott van előtted. Csak arra számíthatsz, amit láatsz, érzel, tapasztalsz, hallasz, és nem arra, amit majd látni, érezni, hallani és tapasztalni fogsz. A majd, az soha nem fog eljönni, mindig a most van előtted.

Klára elmosolyodott, és hangosan felnevetve a fiú szemébe nézett.

- Igenis tanár úr! - majd megfogta két kézzel a kormányt, s merev, koncentrált figyelemmel, de mosollyal arcán az útra figyelt, és egészen hazáig csak a vezetés volt a számára a legfontosabb dolog.

Hatodik fejezet

Nyugodtan, kiegyensúlyozottan éltek. Hetek, hónapok múltak el, és látszólag semmi feszültség nem akadt az életük folyásában. Megvolt mindenük, ami biztosította számukra a nyugodt és felhőtlen életet. Klára szülei folyamatosan ellátták őket anyagiakkal, így úgy élték napjaikat, mint hogyha szabadságon lennének, csak ez a szabadság nagyon hosszan, elnyújtva, sokáig tart. Ahogy múlt az idő, Klára számára nyilvánvalóvá vált más állapota, és az első észlelése után másfél hónappal közölte a fiúval, hogy várandós, és szerelmük gyümölcse lassan megérkezik. Csillogó szemekkel, boldogan közölte a fiúval, és Tihamér szorosán átölelte, de gondolataiban megcsillant egy pillanatra a félelem. Eszébe jutott Klára anyjának pár mondata: Mi lesz, hogyha megszületik a gyermek?

Tihamér már ekkor ráérezett, hogy elképzelhető, hogy az asszony már akkor tudta, hogy valami történni fog. Arra nem is gondolt, hogy esetleg a lányától tudta, aki már akkor észrevette más állapotának kezdetét. Nem gondolt erre, mivel úgy érezte, hogy a lány teljes egészében megbízik benne, s ez a bizalom tőle is ugyanúgy áramlik a lány felé, és így eszébe sem jutott az, hogy a lány ezeket a dolgokat eltitkolná előle, hisz most is, ahogy közölte, látszott rajta az öröm, a felhőtlen boldogság.

Tihamér úgy gondolta, hogy a lány is csak nemrég vette észre a jeleit várandóságának, így nem tudhatta, hogy már másfél hónappal korábban

magzatot várt. A fiú teljesen belenyugodott ebbe a gondolatba, mivel feltétel nélkül és egyértelműen megbízott a lányban. A lelke mélyén kialakult feszültségeket megpróbálta elengedni, és kezdte felépíteni magában azt a jövőt, amit mindig is eltervezett, hogy majd miként fogja megélni, hogyan fogja a saját családjával leélni a hátralévő életét.

Arról beszélgettek naphosszat, hogy hova járnak majd kirándulni, és milyen lesz hármójuk közös élete. Szép remények, álmok, gondolatok szülte ideák világába érkeztek el az idő vonulatán. Látszólagos nyugalomuk és boldogságuk Tihamér számára úgy tűnt, hogy mindez megváltoztathatatlan, és mind a valóságot jelenti, hogy ők valójában abban az állapotban vannak, ami a számukra megnyilvánul, és hogy mind a ketten egymás felé áradó bizalommal és szeretettel viseltetnek.

Tihamér soha nem vett észre semmilyen változást, semmilyen gondolatot, ám egy kora hajnalon, ahogy a nap korán reggel besütött az ablakon, furcsa dolog történt. Felébredt, és nem találta Klárát maga mellett az ágyban. Felült, és egy pillanatra arra gondolt, hogy biztos kint van a konyhában vizet inni, vagy a fürdőszobában, de semmilyen nesz, motoszkálás nem történt. Már hosszú idő múlt el érzése szerint, de valójában az óra mutatóinak távolsága csak egy-két percnyi időutat járt be, mikor Tihamér úgy gondolta, hogy most már utána kell nézni, hogy hol van Klára. Mikor felkelt az ágyból, akkor vette észre, hogy Klára az ágy végénél, a szőnyegen fekszik ájultan. Megijedt. Gyor-

san átölelte a lányt, és ahogy megérintette, megmozdította, a lány abban a pillanatban eszméletére tért, felült, s csak annyit tudott mondani, hogy nem emlékszik semmire, hogy mi történt vele. Csak arra emlékszik, hogy valamiért felkelt. Már világos volt, és amikor felállt, abban a pillanatban megszárdult és rosszul lett. Megtapogatta fejét és testét, de sehol nem érzett sérülést saját magán. Megkönynyebbült, és úgy gondolta, hogy ez biztos a várandósággal együtt járó állapot. Visszafeküdtek az ágyba, mivel még korán volt, igaz, nem volt nagyon sok dolguk aznap, de úgy döntöttek, hogy még egy picit az ágyban maradnak. Tihamér hamar visszaaludt.

Klára nézte a feje fölött a mennyezetet, és egy halvány mozdulatként, gondolatként, belsőjében felvillant a félelem, a halálfélelem, de nem saját maga elvesztése iránti félelme, hanem a magzat elvesztésének a félelme. Hasára tette a kezét, óvón, védőn, mintha mindentől meg tudná, meg akarná védeni, és egyre intenzívebben és erősebben érezte a belsőjében felébredő félelmet. Az idő múlásával arányosan a félelme is egyre nőtt. Talán gondolatai erejének hatására, vagy ahogy állandóan mozgolódott idegességében az ágyon, Tihamér is felébredt.

A lány gyorsan elvette kezét a hasáról, és mosolygós, nyugodt arcát mutatva nézett a fiú szemébe.

- Jó reggelt. Jól vagy? - kérdezte Tihamér.

- Igen. Jó reggelt - válaszolta a lány.

Majd szó nélkül keltek fel és ölelték át egy-

mást. Klára ment a fürdőszobába, s Tihamér kiment a konyhába kávé készíteni. A reggeli kávézás közben Tihamérnak feltűnt, hogy hiába kérdez bármit Klárától, az csak ül az ablak mellett és kifelé néz, a messzi távoli égbe, és csak akkor válaszol a kérdésekre, hogyha másodszor vagy harmadszor teszi föl ugyanazt a kérdést a fiú. Mikor Tihamér megkérdezte tőle, hogy mi a baj, mi történt, a lány hirtelen, agresszíven válaszolt, majd elfojtotta az indulatait.

- Nem, nem történt semmi. Bocs - mondta, de valami történt - folytatta nyugodt hangon. Nem tudom micsoda, de ez, ami reggel történt velem, ez zavar. Felzaklatott, és kicsit ideges és feszült lettem. Valami közeledik, valami rossz, nem tudom micsoda, de valamitől egyre jobban félek, és úgy érzem, hogy ez rám és a babára nézve is ártalmas. Nem tudom még, hogy micsoda, de van valami előjel, erő, van valami intő figyelmeztetés arra vonatkozólag, hogy valami nemsokára történni fog.

A fiú felállt, odament a lányhoz és átölelte a nyakát.

- Nincs semmi - súgta a fülébe. Nem lesz semmi baj kicsim, meglátod, ez csak a kezdeti feszültség, ez biztos az állapotváltozással jár együtt. Itt vagyok melletted, hidd el, nem lesz semmi gond. De a lány érezte belül, hogy ez nem így van, és hogy valami egyre intenzívebben közeledik.

Hetek, hónapok múltak el így, a feszültségek egyre gyakrabban, a viták egyre indulatosabban fordultak elő. Nem volt ritka, hogy indulataikat kimondták, kimutatták, igaz utána mindig elnézést

kértek egymástól, és mindig meg is bocsátottak egymásnak. Nem jutottak el soha a veszekedésnek addig a fokáig, hogy kiabálnának egymással. Nyugodt hangon is ki tudták mondani indulataikat, éreztetni tudták gondolataik erejét a másikkal.

Az első probléma akkor kezdődött, amikor Tihamér egy éjjel arra ébredt, hogy Klára még mindig fent van, és az ágya mellett lévő olvasólámpa még világít. Az órájára nézett, és akkor látta, hogy hajnali fél négy. Megkérdezte Klárát, hogy mi a baj, de a lány nem válaszolt, és Tihamér, amikor jobban a lány arcába nézett, akkor vette észre, hogy könnyek folynak végig az arcán. Odabújt hozzá, átölelte a lányt, és még egyszer megkérdezte, hogy mi a baj.

A lány nem válaszolt hosszú percekig, a fiú pedig úgy gondolta, hogy nem szabad erőltetni, majd ha eljön az ideje, hogy válaszolni akar, akkor így is, úgy is, elmondja azt, ami számára fontos. A fiú úgy érezte, hogy ez az állapot a várandósággal függ össze, és sokkal jobb, hogyha megtesz mindent annak érdekében, hogy a lány nyugalmi állapotát erősítse. Hosszú, kínos percek teltek így el. A csend egyre intenzívebben és mélyebben telepedett rájuk. A lány szinte alig hallhatóan mondta, sírásában, szipogásában alig felismerhetően törtek elő a szavak belőle.

- Úgy érzem, meg fogok halni.

Tihamér felült az ágyon, ránézett a lányra.

- Miért gondolod, hogy meg fogsz halni? - kérdezte tőle.

- Nem tudom, de úgy érzem, hogy félek a haláltól, és úgy érzem, hogy el fogom veszíteni a magzatot, és nem bírom elviselni, hogy ne lássam. A fiú nagyot sóhajtott, visszadőlt az ágyra, megfogta a lány kezét, és mintha a mennyezet felé beszélné, halkán folytatta:

- Talán az átélt élmények, amik most már közel egy évvel ezelőtt történtek, talán ezeknek a hatása él még benned. Hidd el, nem lesz semmi baj, itt vagyok melletted, vigyázok rád, és ha bármi történne, én megóvlak, nem fogsz meghalni, hisz nincs semmilyen probléma, ami ezt kiválná.

- De tudom - válaszolta a lány. Érzem, közeledik. Nem tudom honnan, nem tudom miért, de érzem, és én ebbe megőrülök, egyre idegesebb és feszültebb vagyok. Nem akartalak megbántani vele, de már hónapok óta érzem ezt, mióta elájultam. Nem tudom honnan, és nem tudom miért, de érzem. Attól a pillanattól fogva, amikor fölkeltem, már akkor éreztem, előre tudtam, hogy el fogok ájulni, és amíg hozzám nem értél, azt hittem, hogy halott vagyok, és rettenetesen fáj, most is ugyanígy érzem. Tudom, hogy el fog jönni, nem tudsz meggyőzni, ezt nagyon-nagyon érzem.

A fiú megfogta a lány kezét és megszorította.

- Nem, biztos tévedsz - mondta neki. Én itt vagyok, megvédelek, segítek, tudod, hogy rám támaszkodhatsz.

De a lány nem válaszolt. A fiú úgy érezte, hogy talán a lány nem is akarja, hogy megvédje.

Lehet, hogy történtek olyan dolgok a kísérletben, ami előtt kórházba került, amit soha senkinek nem mesélt el. Lehet, hogy megmaradt benne valami lelki vagy pszichés törés, amit nem bír feldolgozni, és most, hogy az új életre készül, úgy gondolja, hogy nem készült fel rá. A fiú gondolatait Klára zökkengette ki:

- Nem, nem arról van szó, hogy én esetleg elmenekülnék az anyaság elől.

Tihamér megdöbbsent, hisz pont ezeken gondolkodott, mint hogyha a lány hallgatózott volna a gondolatai között. De elmosolyodott rajta, és arra a következtetésre jutott, hogy lehet ő gondolkodott túl hangosan, és gondolatai kihallatszottak a fejéből, és ezeket a lány észrevette.

Ahogy múlt az idő, a pillanatok vánszorogtak tovább. Klára kihúzta a kezét a fiú kezéből, felkelt, és kiment a fürdőszobába. Hosszú percekig Tihamér nem hallott semmilyen neszt, zörejt vagy motoszkálást, semmilyen hangot, ami arra utalna, hogy valamilyen tevékenység történne a fürdőben. Gyorsan felkelt, az előbbi párbeszéd aggodalma és feszültsége erősebbé vált benne. Pánikszerűen rohant a fürdőszoba felé, és akkor vette észre, ahogy nagy lendülettel benyitott, hogy Klára ott áll a tükkör előtt a csapra támaszkodva, és nézi saját tükkörképét. A fiúra nézett kicsit haragosan, kicsit vádlón:

- Csak egyedül szerettem volna lenni. Ne félj, nem bántom sem magamat, sem a kicsit.

A fiú kicsit elszégyellte magát:

- Bocs - válaszolta, és kiment a konyhába,

becsukva maga után a fürdőajtót. Érezte, hogy valami nincs rendben, valami van a háttérben, amit még nem tud, és ami az ő számára teljesen ismeretlen érzéseket hoz felszínre. Úgy gondolta, hogy a lány érzésvilága is megváltozott. Lehet, hogy ő-iránta, lehet hogy minden iránt, s ez az érzésvilág ismeretlensége, újszerűsége kezdte egyre jobban felzaklatni Tihamért.

Klára karikásra dörzsölt szemekkel lépett ki a fürdőszoba ajtaján, s csoszogós, nyúzott léptekkel közeledett a konyha felé. Tihamér hallotta, ahogy a lány közeledik, és a lépések ritmusából feléje áradó gondolatok érzékeltették, hogy valami baj van. A lány megállt a konyhaajtóban és nézte, ahogy a fiú a kávéspoharakat készíti elő a reggeli közös kávézáshoz. Egymás szemébe néztek. A lány rezzenéstelen, nyugodt, szinte merev tekintettel figyelte a fiút. Belépett a konyhába, leült a székre, kezeit térdére tette.

- Hát ez van, biztos megbolondultam - mondta.

A fiú ránézett és elmosolyodott.

- Nem történt semmi drágám - válaszolta.

Csak kicsit feszültebb, idegesebb vagy, és ez az érzelmi állapotváltozás biztos, hogy el fog múlni rövidesen.

- Nem, nem, ne próbálj vigasztalni - mondta egyre hangosabban és egyre agresszívebben a lány. Pontosan érzem, hogy az, amit az imént mondtam neked, az mennyire valóságos, és érzem, hogy egyre közelebb és közelebb lesz. Nem tudom,

hogy mit tegyek ellene, nem tudom, hogyan védekezek, de érzem, hogy valami egyre jobban ebbe az irányba készlet. Valami egyre jobban nyomást és hatást gyakorol rám.

A fiú leguggolt a lány elé és térdére tette kezeit.

- Nem lesz semmi baj - mondta nyomatékosan a lány szemébe nézve. Mondtam, hogy mi ösztartozunk. Én segítek neked bármiben, nem hagylak magadra.

A lány ellökte magától a fiú kezét, és ingerülten kirohant a konyhából.

A következő napokban nem beszéltek a történekről. Tihamér óvatosságból, tapintatosságból próbálta kerülni a dolgok felszínre hozását, Klára pedig egy kicsit szégyellte, talán egy picit fájt neki, hogy így bánt a fiúval, és sokkal fontosabb volt számára, hogy megőrizzenek egy látszatnyugalmat, és így azt gondolják majd mind a ketten, hogy nem történt semmi. Holott mindegyikük tudta, hogy valahol mélyen, a felszín alatt óriási vihar kezd megszületni, kialakulni. Az események után egy héttel, Klára mikor lefeküdt aludni és már a történektek szinte az emlékek távolába fakultak, nyugodtan és feszültségmentesen feküdt le.

Fogta a fiú kezét maga mellett, beszélgettek az eljövendő időkről, majd mind a ketten elálmosodtak, és elaludtak.

Klára azt álmodta aznap éjjel, hogy egy érzés, egy hang, egy ismeretlen eredetű gondolat felébreszti, és ő felkel az ágyból, de ahogy felkel és

visszanéz, látja, hogy teste ott alszik tovább a fiú mellett. De mégis ő van ébren, s a teste, mint egy lakatlan ház, ott fekszik, és megpróbál aludni az ágyon. Nem látja álmában azt, aki felébresztette, nem hallja igazából a hangjait, sokkal inkább csak belül érzi azt, amit a másik mond neki. Az álombeli Klára úgy érezte, hogy ez az ismeretlen elindult vele egy számára még ismeretlen helyre, ahol még nem jártak. Minden kopár és kietlen volt, és csak néha lehetett látni egy színfoltot vagy egy csillogást. Az álombeli Klára egyre jobban félt, egyre jobban aggódott, mindenáron el szeretett volna menni, menekülni, próbált szaladni, de úgy érezte, hiába szalad, ez a valami bárhová követni fogja, és nem tud előle elmenekülni.

Egyre kilátástalanabbnak és egyre reménytelenebbnek érezte magát. Mikor megállt, a hangszerű kép ott volt mellette, és mondta Klárának, hogy ő valójában nem mást, mint saját vágyai alkotta félelme, azaz önnön maga, és most eljött érte, hogy átvigye abba a világba, amit saját magának alkotott meg azzal, amikor a sorsával nem mert szembenézni. Nem merte felvállalni, hogy még mindig benne lapang a megoldásoknak a keresése úgy, hogy elveti azt, ami nem sikerül, és ez most, hogy készül benne egy új élet a megszületésre, az életbe való érkezésre, most is ugyanúgy foglalkozik a halál gondolatával, hogy a felelősséget önmagáról letegye.

Klára még álmában is tudta, hogy ez nem így van, és mindent megtenne érte, de nem tudta cáfolni, hogy valójában voltak ilyen gondolatai a nappali

létfen, és mindent megtett azért, hogy ezek a gondolatok elmúljanak, de mindig érezte, hogy nyomasztó jelenlétük, erejük, valahogy mint egy árnyék, köréje fonódott. Ez az álombéli jelenés nagy hatást gyakorolt Klárára azzal, hogy szinte egymás után, végtelennek tűnő folyamatossággal, monotonssággal hangoztatta, hogy: eljövök érted, eljövök érted, eljövök érted - egészen addig, amíg te magad nem fogod látni az életed értéknek. Csak akkor fogok megszűnni, amikor helyemet átadom a létezésnek és az életigenlésnek.

Klára álmában elkezdett karjaival csapkodni, menekülni, hadakozni próbált, de csak nevetést hallott körben mindenfelől, majd a jelenés megszakadt és eltűnt.

Klára ebben a pillanatban zihálva ébredt fel, s ahogy körülnézett, látta, hogy Tihamér ott fekszik mellette, és hogy nyugodtan lélegzik, ellenben ő zihálva, kapkodva veszi a levegőt.

Tihamér is felébredt Klára nagy riadására. Ahogy ránézett a lányra, azonnal látta, hogy valami baj van. Körülnézett, hogy mitől ijedt meg a lány, de látta, hogy nincs semmi olyan a helyiségben, ami zavarná. Átölelte a lány vállát, és halkán a fülébe súgta:

- Nincs semmi baj Klára. Nyugodj meg, biztosan rosszat álmodtál. Mit segítsék?

A lány hangosan kiabált rá:

- Mit segítsék, mit segítsék, csak ennyit tudsz mondani, nem is tudod, hogy mi történt. Nagyon rosszat álmodtam, feszült vagyok - aztán hang-

ja sírásba fulladt. Úgy érzem, hogy óriási hibát követtem el azzal, hogy el akartam dobni magamtól az életet annak idején, és még mindig ez nyomaszt, ez kísért. Álomból csak annyira emlékszem, hogy valami elől menekültem, és valakivel valamiről beszélgettem, de nem tudom miről, és nem tudom hogyan, csak azt tudom, hogy rettenetesen rossz volt, és rettenetesen fájt az, amit mondott. Mert tudom, hogy nincs igaza, de nem tudom, hogy miről volt szó.

Ahogy felébredtem, abban a pillanatban elfelejtettem mindent, pedig emlékszem, ahogy kinyitottam a szemem, még pontosan tudtam, de most, amikor már felültem, minden kiment a fejemből. Nem tudom miért, és te most azt mondod nekem, hogy mit segítek, mit segítek. Te sem tudsz segíteni, én sem tudok segíteni, senki nem tud segíteni. Ezt nekem kell egyedül megoldani.

- Rendben van édesem - mondta a fiú, majd tüntetőleg a hátára feküdt, de arcát az ablak felé fordította.

- Akkor oldd meg egyedül, de bármikor itt vagyok, ha kell.

A lány dühösen a fiú felé nézett.

- Na látod, csak ennyit tudsz, és elfordulsz.

A fiú oda sem nézett, úgy válaszolt.

- Te mondtad, hogy ezt magadnak kell megoldani. Nos, hát akkor rajta. Én szeretlek, és ez elég arra, hogy bármikor, bármiben segítek, és itt vagyok melletted. Nem hagylak magadra, de ha úgy érzed, hogy ezt magadnak kell megoldani, ám legyen.

Elfordult, becsukta a szemét, és úgy tett,

mint aki alszik, de nem aludt. Gondolataiba merült, saját halálélménye jutott eszébe. Vádolta önmagát, hogy ő miért nem érez ugyanilyen lelkiismeret-furdalást azért, mert megpróbált meghalni. Talán érzéketlen - gondolta, vagy pedig egészen máshogy nyilvánul meg benne. Miért van az, hogy ő örül az életnek, míg a lány nem, és ő nem vádolja saját magát, míg Klára egyre intenzívebben és egyre többször önváddal fordul saját maga ellen pontosan azért, amit tett.

De Klára megrázta a fiút, kizökkentette gondolataiból. Az esemény hirtelen és váratlanul történt.

Ahogy a fiú a lány szemébe nézett, Klára halkán, nyugodtan, szinte vészjóslóan mondta neki:

- Érzem, hogy újra meg fogom tenni. Nem tudom miért, de érzem. Kérlek segíts, nem akarom, élni szeretnék. Ennyi, nem tudok mást mondani.

A fiú felült, megfogta a lány kezét

- Nem lesz semmi baj. Nincs más, csak a félelem motoszkál még benned, körbe-körbe jár, és keresi a kiutat. Hát engedd el, engedd, hogy kitaláljon belőled.

Gondolj arra, hogy ez a pici élet kettőnk szerelmének a gyümölcse élni akar, és hogy ez az élet, ez valójában azt jelenti, hogy mi is élni akarunk, te is élni akarsz, mindenki élni akar. Hát próbáljuk meg együtt, próbáld meglátni az élet szépségét.

Mindig gondolj arra, hogy fent, messze a felhők felett süt a nap, gondolj arra, hogy a legfontosabb dolog az ember életében maga az élet értékének az elfogadása és felismerése. Ne gondolj arra,

hogy hol jártál, ne gondoldj arra, hogy mit, miért tetél. Csak egy dolgot tarts fontosnak, azt, hogy nincs más az életben, mint a szeretet, a szerelem és az életigenlés. Ennél fontosabb dolgok nem léteznek. Mondhat bárki bármit, én is, bárki, mind csak üres frázis. Elég az, hogy az ember önmagában érezze az élet erejét, varázsát, érezze azt a csodát, hogy élhet. Próbáld arra gondolni, hogy holnap milyen jó napunk lesz, és tegnap is milyen jó napunk volt. Próbáld arra gondolni, hogy addig, amíg ezek a féltelmek nem törtek utat gondolataid útvesztőjébe, és nem kerültek felszínre, addig milyen tökéletesen, boldogan és kiegyensúlyozottan éltünk, és most, hogy megtörténik az, amit mind a ketten szeretnénk és várunk, ezek a dolgok kezdenek egyre távolabbra kerülni. Ígérd meg! - mondta a fiú Klárának. Ígérd meg, többet nem gondolkodsz a halálon, elfelejted! Nem lesz semmi baj, ígérd meg, és én is megígérem, hogy mindenben segítek, bármi is történjen.

- Ígérem - válaszolta a lány.

Átölelték egymást, s egy hosszú, forró csókkal pecsételték meg ígéreteiket, majd egymás vállára hajtották fejüket, és úgy tűnt mindegyiküknek, hogy a másik elaludt. Pedig csak a szemük volt csukva, gondolataik valahol messze jártak, messze a múltban, valahol az élet és a halál mezsgyéjén, ott, ahol mind a ketten jártak már, ott, ahol mind a ketten úgy gondolták, hogy már nincs visszaút.

Ott, ahol az egyikük számára megnyilvánult az, hogy létezik valami felsőbb hatalom, ami vezér-

li az ember életét. Míg a másikk számára csak egy dolog nyilvánult meg, hogy saját, önző, egoista módon nem lehet bejutni annak a felsőbb hatalomnak a birodalmába, saját, önző, egoista módon nem lehet kapcsolatot teremteni azzal a felsőbb hatalommal, mivel az a felsőbb hatalom csak egy nyelvjárást ismer, és az a szeretet, és az az önfeloldozás nyelvjárása, és nem a menekülés, a kíváncsiság és az akarat nyelvjárása.

Újabb hetek múltak, és látszólag a szerelmesek között megszűntek a problémák, a feszültségek, a viták. Kapcsolatuk újra harmonikus és kiegyensúlyozott lett. Klára egyre közelebb került a szüléshez, és úgy érezte, hogy lassan, de biztosan kezd egy más tudatállapotba kerülni. Kezd más módon nézni az életre, és ennek a másságnak a megnyilvánulásaképpen olyan értékeket fedezett fel önmagában, ami eddig az ő számára szinte érzékelhetetlenek voltak. Kezdte az anyaságot komolyan venni, és érzéseiben, gondolataiban kezdte felkészíteni magát azokra az időkre, amikor már nem ketten lesznek, hanem hárman. Ez egy egészen más gondolatiságot ébresztett fel benne.

Eleinte úgy érezte, hogy ez egy természetes dolog lesz, hogy hajnalban kelni kell, és későn tud majd lefeküdni. De amikor a magzat először mozdult meg, akkor tudatosodott benne, hogy ezek nem csak beképzeltégek, gondolkodások valamiről, amit még nem tud, mert minden valóságosnak érezhető és tekinthető, új és ismeretlen állapotot kíván meg. Teljesen más nézőpontból kell majd néznie az

életet, és teljesen más nézőpontból kell tekinteni hármójuk kapcsolatát. Itt tudatosodott benne, hogy megszűnik számára egy csomó lehetőség, egy csomó életforma. Nem fog akkor pihenni, amikor ő akar, nem fog akkor lefeküdni, amikor ő akar, hanem állandóan ott lesz mellettük egy harmadik, egy pici, esetlen poronty, akinek minden egyes megnyilvánulását figyelemmel kell kísérni, és minden egyes mozdulatára éberem kell figyelni. Klára örült ezeknek a felismeréseknek, és egyre nagyobb életerővel és szeretettel gondolt az eljövendő időkre.

A szülési fájdalmak délután indultak meg a megjelölt napon és időben. Tihamér autóval vitte be Klárát a kórházba. Telefonált szüleinek és Klára szüleinek, hogy megkezdődött a szülés stádiuma. A szülők próbálták a hallottakat elraktározni, önmagukat, Tihamért megnyugtatni, és megbeszélték, hogy Tihamér telefonál, ha eljön az ideje. A szülők még nem találkoztak közösen együtt, hisz a szerelmesek nem igazán fordítottak időt arra, hogy összehozzák a szülőket egy közös ebéd vagy vacsora erejéig, hogy megismerkedjenek egymással.

Hajnalban, ahogy a nap felkelt, akkor született meg Tihamér és Klára közös gyermeke, egy kislány, s mosolygós, vidámnak tűnő szemével, és a szülés pillanatában még ráncos arccal, de világos, hosszúkás hajszálaival gyönyörű és csodálatos látvány volt. Fogták egymás kezét és mosolyogtak hol egymásra, hol a kisedre, majd Klára az orvosok tanácsára elindult a kisbabával a kórterem felé, és mind a ketten tudták, hogy senkinek nincs semmi

baja, de mindenkinek szüksége van a pihenésre. Tihamér még a kórház folyosójáról felhívott mindenkit, szüleit és Klára szüleit. Elmondta nekik a kislány méreteit, és hogy milyen csodálatosan néz ki.

Az elkövetkezendő napokban Tihamér egyedül volt a nagy lakásban, és minden áldott nap bent volt a kórházban, - amikor az ideje engedte, és azt a pillanatot várta, amikor hazaviheti őket. Az első hét letelte után az orvosok azt mondták, hogy semmilyen probléma nincs, és indulhatnak haza.

Mikor lerendezték a kórházi papírokat, Klára és Tihamér kislányukkal elindultak lefelé a kórház előtti parkolóba. Derült, fényes, gyönyörű napsütés volt. Klára ahogy leért az autóhoz és nézte a fák lombjai között átsütő napot, ahogy a fény-árnyék játék hatására a zöld levelek hol ragyognak, hol mélyzöld színben pompáznak, akkor szinte önkéntelenül, hangosan mondta ki:

- Milyen szép is ez az élet, és milyen kár, amikor valaki ezt el akarja dobni. Most megértettem egy csomó dolgot. Ez az egy hét elgondolkodtatott azon, hogy az embernek valójában nincs joga ahhoz, hogy saját életéről lemondjon.

Ahogy haladt az autó az úton, Klára nézte a felhőket, s néha fejét az ablaküvegnek támasztva becsukta szemét egy-egy röpke pillanatra, és érezte, ahogy a napfény végigsimítja arcát. Karjába fogta kislányát, boldogan és vidáman ölelte magához. Érezte a gyermek minden egyes rezdülését, minden egyes mozdulatát. Érezte, ahogy elevenen egyre csak növekszik benne az életerő. Nagyokat és mé-

lyeket szippantott a kisdéd illatából, és szinte habzsolta az édeskés babaillatot, és minden egyes szippantással szinte egyre mélyebb és mélyebb kapcsolat alakult ki kettőjük között.

Csukott szemmel is úgy érezte, hogy pontosan látja, hogy a kislány, mint hogyha valami rózsaszín fényt árasztana magából, s ez a rózsaszín fény igazából csak akkor látható, ha az ember feltétel nélkül, nyugodtan, boldogan és igaz szeretettel tekint a kisdédre.

Kinyitotta szemét, Tihamérra nézett, s Klára ebben a pillanatban szinte teljesen biztos volt benne, hogy szerelmük ebben a pillanatban minden eddiginél sokkalta erősebb, sokkalta mélyebb, és nagyobb vonzódást érzett a fiú iránt mint eddig bármikor. Valami mély, elementáris erő ébredett benne, ami mind a hármójukat összetartja. Sejtette, hogy a fiú is hasonló dolgokon megy keresztül, de ő sokkal nehezebben tudja érzéseit és gondolatait kimutatni. Az idő teljesen érzékelhetetlenné vált Klára számára, és csak azt vette észre réveteg tekintetével, hogy megérkeztek a lakásukhoz. A kocsifeljárónál meglátta szülei autóját és örömet érzett, büszkeséget, hogy megmutathatja szüleinek kislányát, és gyermekét ölbe fogva besietett a lakásba. Már abban a pillanatban, hogy beért, úgy érezte, mint hogyha egy másik Klára lépett volna be, nem az, akit a szülei ismertek. Anyáskodón és szinte játékos pajkossággal foglalkozott a gyerekekkel. Egyszerre be akarta bizonyítani a világnak, hogy ő már felnőtt, érett nő, kész az anyaságra és már mindent tud, s mindenben ponto-

san azt teszi, ami a kisbabának a legjobb. Persze nem engedte, hogy szülei segítsenek neki, hisz úgy gondolta, hogy ő ezt sokkal jobban tudja mindenkinél. Anyja néha próbált utalni arra, hogy vannak dolgok, amelyeket másként kell kivitelezni, de nem szólt bele Klára cselekedeteibe.

Mikor Klára szülei megcsodálták a kisdédet, s eljött az idő, hogy búcsúznak, Klára egy pillanatra az anyja szemébe nézett, s valahol aggodalmat és félelmet látott, de nem tudta eldönteni, hogy ez a saját aggodalma és félelme vagy az anyjáé. Egy pillanatra úgy érezte, hogy az anyja el akarja tőle venni a gyermeket, de nevetett rajta és mosolygott, mert úgy magyarázta magának, hogy ez valójában a saját ébredő anyaságának a megnyilvánulása, mely mint rivális tekint a saját anyjára, és így értelmezve gondolatát, már meg is tudott nyugodni. Nem vette észre, hogy az anyja szemében valójában más gondolatok ébredtek, ami nem arról szól, hogy elvonná a gyermeket, hanem ez egyszerű féltés attól, amit minden anya érez, amikor gyermeke megszüli a saját gyermekét. Így Klára anyja valójában az unokáját féltette, aggódott azért, hogy tényleg megtanított-e mindent a lányának, átadott-e minden tudást arra vonatkozólag, hogy mit kell neki tenni akkor, amikor eljön az ideje, hogy ő is továbbadja az élet fonalát. Ezek az apró gondolatvillanások ugyan nem szültek a két ember között nézeteltérést, de apró feszültségmorzsák jöttek létre. Amikor a lány szülei elmentek, Klára halkán megjegyezte Tihamérnak:

- Láttad anyám szemét, valami furcsa volt

benne, nem tudom mi, nem értem, de valami furcsa. Talán biztos megint kezdődnek a régi dolgai, majd megint bele akar szólni mindenbe.

Tihamér elmosolyodott:

- Á, nem drágám, valószínűleg ezt csak te látod így. Az én tapasztalatom, amit észrevettem ketőtök között, az egészen mást mutat. Sokkal inkább talán arról lehet szó, hogy most te is máshogy látod a világot, mint anya, átérezed azt a szerepet, ami ő élt hosszú éveken át.

Tihamér ezután karórájára nézett, s látta, hogy szülei vonata már nemsokára megérkezik. Kiszaladt az udvarra, beült az autóba, és lement eléjük a vasútállomásra. Visszafelé nem sokat beszélgettek. Látszott a szülein, hogy várják a találkozást, hisz valójában most találkoznak először Klárával, de most látják meg unokájukat is. Életük talán egyik legfontosabb része, hisz hosszú évekig, míg Tihamér a maga gondolati útvesztőiben bolyongott, fel sem merült annak a gondolata, hogy esetleg valamilyen családot alapít, és most, hogy ez megtörtént, Tihamér szülei számára ez volt az egyetlen bizonyosság arra, hogy fiúk jó úton jár.

Beparkoltak a ház elé, Tihamér kinyitotta az ajtót, és előreengedte a szüleit. Nem volt fontos számukra a drága, hivalkodó megnyilvánulás, sokkal inkább az, hogy tiszta érzelmeiket és gondolataikat kimutassák azok számára, akikkel éppen szemben állnak.

Ahogy megpillantották Klárát, szinte első látásra megkedvelték és szeretetteljesen ölelték meg.

Klárának ez a váratlan, érzelmi megnyilvánulás meglepetést okozott. Zavartnak és feszültnek érezte magát. Nem tudta igazán hova tenni Tihamér szüleinek az érzelmi megnyilvánulását, de az első pár perc elmúltával már látta, hogy nem színlelt játékot űznek vele, nem tréfálkoznak vele, hanem valóban érzelmeiket mutatják ki.

Ahogy egyre jobban próbált beszélgetni velük, kedveskedni hozzájuk, úgy érezte, hogy közte és Tihamér anyja között mély, erőteljes érzelmi kapcsolat kezd kialakulni, és ezt az érzelmi kapcsolatot úgy tudta magában egyértelműen megfogalmazni, hogy szeretet. Nem tudta meghatározni önmagának, nem tudta megfogalmazni, hogy miért érzi amit érez, de abban az egyben biztos volt, hogy ilyen érzést gyerekkorában érzett utoljára. Csodálta az asszony nyugodt, kecses mozdulatait, szinte alig hallható hangját, de mégis sugárzott belőle valami határozottság. Ezt a határozottságot valami mély, erős báj lengte körül, s azt a hatást keltette egész lényének a kisugárzása, mint hogyha az ember egy mesekönyvből kilépett tündérrel beszélgetne.

Klára úgy érezte, hogyha minél többet marad az asszony társaságában, akkor valami olyan titoknak a nyitjára jön rá, amit azelőtt soha sehol nem tapasztalt. Kérdéseket tett fel az eddig ismeretlen asszonymak a gyermekneveléssel, a napi élet gondjaival kapcsolatban, amelyeket saját szüleinek soha nem tett fel. Sőt, ellenkezőleg, ha tőlük kérdezte volna meg ugyanezt, akkor valószínűleg nem ilyen őszintén, és nem ilyen nyíltan, hanem megpróbálta

volna kicsit burkoltabban feltenni a kérdést, hogy szülei ne hogy azt gondolják, hogy nem ért az életben rá váró feladatokhoz.

Pár nap után Klára és Tihamér anyja összehozták, és ez nagyon nagy erőt és bizalmat sugárzott Klárának, ettől megkönnyebbült, és úgy gondolta, hogy egyenrangú partnere most már egy olyan asszonynak, akitől nagyon sokat tanulhat. Nem szorította háttérbe vagy kisebbitette saját anyjával való kapcsolatának a jelentőségét, csak úgy érezte, hogy itt valami sokkal mélyebb, sokkal másabb dolgról van szó. Szerette a szüleit, de ez a kapcsolat valami egészen másról szólt. Megbeszélhetett Tihamér anyjával olyan dolgokat, amelyek szinte eddig mindig belső világában kellett elfojtania, és soha senkivel nem tudta őket megtárgyalni. Most viszont az élet megváltoztatta ezeknek a dolgoknak a folyamatát, s lehetőséget adott neki arra, hogy megismerje milyen az, amikor egy problémát több szempontból kell körüljárni, és meg lehet hallgatni mások véleményét is.

A szülők közel egy hétig maradtak, és miután elmentek, Klára úgy érezte, hogy valami hiány, űr maradt utánuk, és ő ezt az űrt nem biztos, hogy pótolni tudja. Szinte pár nap után kezdett egyre feszültebb és ingerlékenyebb lenni. Állandóan azt az érzést kereste, amit akkor érzett, amikor Tihamér anyjának a közelében volt. Arra gondolt, hogyha ezt az érzést ő meg tudná adni a hozzátartozóinak, Tihamérnak és a kislányának, akkor az egész épülő család, amit megalkottak így hárman, akkor az tökéletes lenne, és ő ettől felhőtlenül boldog tudna lenni.

De mivel hiányérzete van már most, így a dolgok alakulásának az elején, egyre jobban és egyre többször gondolt arra, hogy képtelen ezt az állapotot létrehozni, és minél gyakrabban tudatosította magában ennek a folyamatnak a hiányát, egyre gyakrabban érezte azt, hogy képtelen az anyaszerepre, és ennek a gondolatnak a hatására mind sűrűbben és sűrűbben törték rá a sírógörcsök, és Tihamér ilyenkor nem tudta igazán eldönteni, hogy Klárának mi az igazi baja, mivel a lány soha, egyetlenegy szóval nem említette neki a dolgainak lelki részét. Klára mindig azt próbálta gondolataiban felszínre hozni, hogy ő nem tudja a saját neveltetésének a problémái miatt ezeket az érzelmi állapotokat megadni a környezetének, és így talán nem is biztos, hogy megfelelő feleség és anya lenne.

Az események alakulásának folyamata akkor kezdett el közeledni a tragédia felé, amikor Tihamér egy kora téli hajnalon azt vette észre, hogy Klára ott áll a sötét szobában az ablaknál, néz ki az utcára, és mintha magában beszélne. Felkelt, odament a lányhoz, és azt vette észre, hogy Klára egy üveg gyógyszer tart a kezében. Azonnal tudta, érezte, minden sejtjében ott kiabált a félelem, hogy Klára meg akar halni. Lassan, óvatosan nyúlt Klára kezéhez, a gyógyszeres üveg felé. Kivette, és ahogy elvette a lánytól, fürdőköpenyének zsebébe tette, és megkérdezte Klárától.

- Mi baj?

Klára sírós hangon, alig hallhatóan csak annyit mondott.

- Úgy érzem, képtelen vagyok az anyasze-
repre, nem tudom boldoggá tenni a kicsit és téged
sem. Úgy érzem, hogy a kicsi érkezésével megválto-
zott közöttünk minden, és elmúlt egy világ, amiben
én jól éreztem magam. Felvállaltunk egy másik éle-
tet, aki megszületett, megalakult, létrejött, és én en-
nek nem tudok eleget tenni. Egyre gyakrabban gon-
dolkodok arra, hogy így nincs értelme az életnek. Ha ve-
lem valami lenne, akkor te a kislányt szüleidnél biz-
tos, hogy tökéletesen fel tudnád nevelni, hisz anyu-
kád titeket nagyon szeret.

Tihamér átölelte a lányt, magához szorította.

- Nem mész sehová - súgta a fülébe. Együtt
vagyunk. Pontosan tudom, hogy ez mind, amit most
átélsz és lezajlik benned, ez mind azért van, mert
belső bizonytalanságod és kételyed egyre erősebben
sugallja neked, hogy félelmeid még nem múltak el,
még mindig bizonytalan vagy önmagadban. Próbálj
meg szembenézni az élettel, és nem kikerülni az élet
dolgait. Hogyha fel tudod magadban ismerni az
anyaság örömét, akkor ezeket a szavakat, amiket az
előbb mondtál, nem fogod tudni kivitelezni, mivel
az anyaság öröme, talán az élet egyik legnagyobb
szentsége, s egy ilyen érzést, egy ilyen állapotot
minden embernek át kellene élni, és te most próbálsz
erre az útra tudatosan rálépni. Én itt vagyok, segítek
neked. Mindig csak arra gondolj, mindig csak azt
tartsd szem előtt, hogy én is és a kicsi is tőled füg-
günk, te pedig tőlünk. Egyikünk sem önálló személy,
aki egyedül létezik a világban. Mi így hárman alko-
tunk egy egységet, s ez az egység, amit mi családnak

hívunk, megnyilvánulása saját szándékunknak és
akaratumknak, saját érzelmi világunknak. Ha egyszer
eldöntöttük, hogy így élünk tovább, akkor nem me-
nekülhetünk el a halál útvesztőjébe.

Emlékezz rá vissza, hogy mit meséltél, mit
láttál, amikor a lét túloldalán jártál. Visszaküldtek
valahonnan, és valakik azt mondták, hogy még dol-
god van az életben. Hát ennél nagyobb feladat kell-
e az embernek, hogy saját gyermekét felnevelje,
hogy saját gyermekét lássa mosolyogni és felnőni, és
ez mind, mind csak rajtad múlik.

Epilógus

Klára lassan, de a benne szunnyadó őserő által - amit lányának mosolya csalt ki belőle, ráérezett az anyaság minden örömére és bánatára. Az utolsó öngyilkossági kísérlettel foglalkozó átláthatatlan, katikus gondolat-halmazódása elmúltával úgy érezte, hogy lánya kivezette az öngyilkossági gondolatok labirintusrendszeréből. Életében csendesen múltak a hónapok, és egyre határozottabban és céltudatosabban tervezgette életét - kivetítve maga elé egy általa elképzelt jövőképet. Úgy érezte, megtalálta önmagát. Sikerült neki túljutnia lelki és szellemi fejlődésének olyan mélypontjain, melyek a depresszió, a kilátástalanság és az értékrendek eltorzult megváltozásoképpen voltak jelen életében.

De azért, amikor kint szürke felhők telepedtek az égboltra, és a párás, nyirkos köd beszélgetett a fákkal, ilyenkor mindig eszébe jutott egy mondat, amelyet akárhogy próbált elfelejteni, nem sikerült neki. Mindig ott pulzált benne újra és újra visszatérően:

- Neked vissza kell menned, még dolgoz van.

Sokszor gondolt arra, mivel csak így tudta elfogadni a dolgokat, hogy ezt az egészet csak álmodta, és soha nem történt meg vele. Kényszerűségből fogadta csak el, semmi más oka nem volt, csak egy valami, nem tudta összeegyeztetni jelen pillanatban lévő érzésvilágát azokkal az időkkel, melyekben lelki válságban volt. Nem csak azért nem tudta összeegyeztetni az életet, mert másképp látta az öröm

és a boldogság megnyilvánulásai által, hanem egyszerűen szégyellte magát, ahogy a tükörbe nézett.

Eleinte próbált elméleteket gyártani arra, hogy mindezt miért tette, de nem talált rá elfogadható magyarázatot, nem tudta magát érthetően feloldozni a múltban elkövetett tettei miatt. Most már tudta, hogy a lánya rávezette valamire, valamire, ami mindig ott volt mellette, de ő ezt a valamit szándékosan nem akarta meglátni, mivel az értékítélete és az értékrendje külön törvényeken alapult, amelyeknek semmi köze nem volt igazából a lélek tiszta kiterjedéséhez.

Nem tudott úgy tekinteni a lányára, sem Tihamérra, a férjére, mint gyermekre és férjre. Sokkal inkább azt érezte, hogy ők így hárman egy összeforrott, egymásba kapcsolódó egységet alkotnak, mely talán öröktől fogva létezik, és örökké létezni fog. Egyenrangúként kezelte önmagával a lányát. Ráébredt arra, hogy valójában a lánya mentette meg az életét. Tihamértól ugyan elfogadta a dolgokat, melyeket Tihamér mondott neki, de gondolatai mélyén mindig ott maradt egy aprócska feszültség, melynek lényegi része abban nyilvánult meg, hogy úgy érezte, hogy Tihamér is hasonló problémákkal küzd, mint ő, hisz ő is próbálkozott azzal, hogy túljusson életem és halálon. De fenntartásait soha nem mutatta ki. Míg lányával kapcsolatban az öröm, a boldogság egyértelműen bebizonyították azt az irányt, mely most már létező fizikai kiterjedés az ő számára, melyet Tihamér gondolatai, mint útjelzők mutattak meg.

Volt egy titkos érzése arról, hogy a lánya és a férje között valami megfoghatatlan kapcsolat van, mely az ő számára még nem tud megnyilvánulni. Bár ezt az érzését sem mutatta ki soha nagy óvatosan, nehogy valaki azt feltételezze, hogy féltékeny a saját lányára. Annyit tudott, hogy nem az, de az feltűnt neki, hogy annak ellenére, hogy érzi ezt a különös kapcsolatot a két ember között, s látja őket együtt, fel-emelő méltóságnak tartja, hogy ezt érezheti, de ezt sem mondta soha senkinek. Próbált ő maga is úgy élni, lélegezni, gondolkodni, részévé válni kis egységüknek, hogy ez a felemelő érzés átjárja, de nem sikerült neki. És szép lassan ráérezett a miéltre, és ki tudta mondani a mertet. És mikor kimondta a mertet, elmosolyodott, s eszébe jutott egy buddhista tanmese:

“Két szerzetes sétál a folyóparton, s látják, hogy a gázlónál, ahol át fognak kelni, egy nő áll és nem tud átjutni a túlsó partra. Ekkor az öregebbik szerzetes felajánlja a segítségét a nőnek. Megfogja s átviszi a túlsó partra. Átérve letette, és társával ment tovább a dolgára. Sok kilométer gyaloglás után már nem bírta a fiatalabbik szerzetes türelmetlenségét és felháborodottságát visszatartani, megszólalt:

- Mondd csak, te, aki olyan öreg és bölcs vagy, hogy követhetél el ekkora hibát, melyben elletne fordultál hitünk legalapvetőbb tanításainak egyikekének? Megérintettél egy nőt, ami tilos.

Az öregebbik szerzetes halkán, mosolyogva csak annyit mondott:

- Én, miután segítettem egy bajbajutott embe-

ren, a folyón átkelve a túlparton letettem. De te, fiatal barátom, még mindig cipeled.”

Klára elmosolyodott.

- Hát igen, lehet hogy még én is cipelem saját magam türelmetlenségét és a dogmákhoz való kötődéseimet. Talán mind-mind azért történt velem az életben, mert csak így tudtam az általam vélt ideavilágban élni, vagy legalábbis megpróbálni élni saját félelmeim börtönében. De hát szerencsére van a folyó és van a túlpart, és vannak a létnek olyan titkos, kifürkészhetetlen zugai, melyeken ott van az átjáró, csak észre kell venni.

Egy nagyot sóhajtott.

- Hát igen, valóban van átjáró, és nem fontos, de azért jó tudni, hogy mindig van segítség.

Kinézett az ablakon, látta, hogy a nap süt az utcán. Érezte, tisztábbak lettek a fények, élesebbek a kontúrok. Észrevett valamit, felismert valamit, és feloldozott valamit önmagában, és így eljutott egy állapothoz, egy érzéshez, amitől soha nem is volt távol. Érezte, hogy ennek az érzésnek, nincs semmi rendkívüli neve, csak annyi - életerő.